

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΣ

- Οι Δευσμεύσεις μας
- Οι Προτεραιότητές μας
- Η Προοπτική για τη χώρα και την κοινωνία μας

ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΣ

- Οι Δευσμεύσεις μας
- Οι Προτεραιότητές μας
- Η Προοπτική για τη χώρα και την κοινωνία μας

ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ΠΑΣΟΚ καταθέτει στον Ελληνικό Λαό την ολοκληρωμένη εθνική - πολιτική του πρόταση, που εκφράζεται μέσα από το πρόγραμμά του, το πρόγραμμα της νέας τετραετίας.

Η τετραετία αυτή, αποτελεί μια ιδιαίτερα κρίσιμη και καθοριστική περίοδο, γιατί συνδέεται άμεσα με τη νέα πραγματικότητα που διαμορφώνεται στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η ανάγκη να προχωρήσει άμεσα η χώρα μας στο δημοκρατικό εκσυγχρονισμό γίνεται επιτακτική. Σ' αυτή την αναγκαιότητα απαντά το Πρόγραμμά μας. Ένα πρόγραμμα ολοκληρωμένο αλλά και συγκεκριμένο. Περικλείει όλη την εμπειρία των 8 χρόνων διακυβέρνησης με τα θετικά και αρνητικά της διδάγματα. Δίνει άμεσες απαντήσεις στα προβλήματα του σήμερα, αλλά ταυτόχρονα προωθεί βήμα με βήμα την πορεία προς το αύριο, με συγκεκριμένες επιλογές και μέτρα σ' όλους τους τομείς της εθνικής, οικονομικής και κοινωνικής μας ζωής.

Καλούμε το λαό και τους οργανωμένους φορείς του σ' ένα ευρύ διάλογο με το πρόγραμμά μας. Τον καλούμε να κρίνει τις θέσεις μας και τις επιλογές μας, τους στόχους μας και τα συγκεκριμένα μέτρα, που τους πραγματοποιούν.

Γιατί το πρόγραμμά μας εκφράζει **την απόφαση να προχωρήσει η πατρίδα μας μπροστά** εγκαταλείποντας οριστικά τις ξεπερασμένες αξίες και τους εφιάλτες του παρελθόντος.

Υπάρχει γι' αυτό αισιόδοξη εθνική και κοινωνική προοπτική.

- ☐ Γιατί ενισχύθηκε αποφασιστικά **ο ρόλος της πατρίδας μας** στο Διεθνή και Ευρωπαϊκό χώρο και αντιμετωπίστηκαν αποφασιστικά τα εθνικά μας θέματα.
- ☐ Γιατί η **δημοκρατία και η ελευθερία** χαρακτηρίζουν απ' άκρου σ' άκρο τη σύγχρονη δημοκρατική Ελλάδα.
- ☐ Γιατί η **οικονομική και αναπτυξιακή πορεία**, που ακολουθεί η χώρα μπορούν να διασφαλίσουν τις βάσεις για να προχωρήσουμε **στο δημοκρατικό εκσυγχρονισμό.**
- ☐ Γιατί η κοινωνία μας γνωρίζει σήμερα **την κοινωνική δικαιοσύνη και το Κράτος Πρόνοιας** σαν σταθερή και σίγουρη κατάκτηση.
- ☐ Γιατί η **συμμετοχή του λαού στις αποφάσεις** που τον αφορούν, διαμορφώνει καθημερινά μία κοινωνία που αναγορεύει σε κεντρική αξία τον άνθρωπο και τον πολίτη.

Το πρόγραμμά μας, οι δεσμεύσεις μας, η λαϊκή συμπάραταξη και συμμετοχή αποτελούν τα σίγουρα εφόδια για να προχωρήσουμε αποφασιστικά προς το μέλλον.

ΜΕ ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΜΑΣ σε μια ΝΕΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΡΕΙΑ πάντα ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ

1. Το όραμά μας, οι στρατηγικοί στόχοι του Κινήματος παραμένουν αναλλοίωτοι:

Μια Πατρίδα ελεύθερη όπου ο Λαός της θα παίρνει τις αποφάσεις δίχως εξαρτήσεις χωρίς επιρροές.

Μια Κοινωνία δίκαιη χωρίς εκμετάλλευση όπου ο άνθρωπος θα διαφεντεύει τη μοίρα του.

Μια Κοινωνία ανοιχτή και δημοκρατική, μια Κοινωνία ελεύθερων πολιτών.

2. Ο δρόμος για την κατάκτηση των στρατηγικών στόχων περνάει από ενδιάμεσους εφικτούς στόχους. Οι ρυθμοί και τα βήματα που συνθέτουν την πορεία προσδιορίζονται αναλόγως προς τη συνεχώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα.

Επιμένουμε στον ειρηνικό, δημοκρατικό δρόμο, όπου οι αλλαγές πραγματοποιούνται με την όσο γίνεται πλατύτερη συναίνεση του Λαού.

3. Η πορεία μας επηρεάζεται από την αδήριτη ανάγκη του **δημοκρατικού εκσυγχρονισμού** και από την κοινή πλεύση με τις άλλες **Ευρωπαϊκές Χώρες**.

4. Μαζί με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες είμαστε υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουμε τη νέα παγκόσμια πραγματικότητα, που συνοψίζεται:

Πρώτο: Η ύφεση που ακολούθησε τη συμφωνία Ρέγκαν - Γκορμπατσώφ μεταφέρει τις συγκρούσεις από το πολιτικοστρατιωτικό επίπεδο στο οικονομικό και αναπτυξιακό.

Δεύτερο: Η συνεργασία ΕΟΚ - ΚΟΜΕΚΟΝ είναι ένα πρώτο βήμα για την άρση των συνόρων των δύο στρατοπέδων της Γιάλτας. Η απόσταση πάντως, που χωρίζει την ύφεση από την ΕΙΡΗΝΗ, δεν είναι μικρή. Είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε να πρωταγωνιστούμε στον αγώνα για την ΕΙΡΗΝΗ.

Τρίτο: Οι μεγάλες οικονομικές δυνάμεις ετοιμάζονται να κερδίσουν τον 21ο Αιώνα, δίνοντας τη μάχη της ανάπτυξης με κύριο βάρος τις επενδύσεις στο χώρο της γνώσης και του ανθρώπινου παράγοντα.

Τέταρτο: Ζούμε ήδη σε πολλούς τομείς στην τεχνολογία του 2000 που αλλάζει

ριζικά τις σχέσεις παραγωγής, τις εργασιακές, κοινωνικές και εμπορικές σχέσεις.

Πέμπτο: Η νέα τεχνολογία δεν είναι ούτε πανάκεια ούτε όλεθρος. Τόσο στην παραγωγή αγαθών όσο και στην προσφορά υπηρεσιών, η τεχνολογία ξεπερνά τις παραδοσιακές της μορφές που αλλάζουν ποσοτικά και σημαντικά κατά αραιά χρονικά διαστήματα. Σήμερα η συνεχής ποιοτική μεταβολή της τεχνολογίας επιβάλλει συνεχή ετοιμότητα και προσαρμογή.

Έκτο: Τα νέα δεδομένα απαιτούν και επιβάλλουν: **ΔΙΑΛΟΓΟ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ - ΓΝΩΣΗ** και συνεχή ανανέωσή της. Για τις μητροπόλεις του καπιταλισμού τα δύο πρώτα αποτελούν τακτική κίνηση, ένα νέο «κοινωνικό συμβόλαιο», που ασφαλώς βρίσκεται σε αντίφαση με τη στρατηγική του καπιταλισμού. Για μας το τρίπτυχα αποτελεί θρίαμβο της ιδεολογίας μας, επιβεβαίωση των αρχών μας. Δεν υπάρχει δίλημμα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ή αποτελεσματικότητα. Η αποτελεσματικότητα εμπεριέχεται στη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Εβδομο: Η γνώση, το κόστος της γνώσης, η ανανέωσή της δημιουργούν ένα νέο πεδίο σύγκρουσης, που ήδη έχει διαμορφωθεί. Ποιος διαμορφώνει τα προγράμματα παιδείας, εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ποιος επιλέγει τους εργαζόμενους που θα πάρουν μέρος. Ποιος πληρώνει το κόστος της γνώσης. Ποιος τελικά ελέγχει τη γνώση. Η Ελλάδα πρωταγωνίστησε στην πρώτη μάχη στην Κοινότητα εμπνέοντας τους εργαζόμενους και τους νέους της Ευρώπης. Η μάχη αυτή θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό τα πρώτα χρόνια που έρχονται, την Ανάπτυξη, την Ανεργία αλλά και τη νέα ηγεμονία.

Όγδοο: Από τα παραπάνω προκύπτει ότι εκσυγχρονισμός χωρίς αρχές οδηγεί στη διαιώνιση του συστήματος εκμετάλλευσης απλώς με σύγχρονα μέσα. Αυτό το αρνούμαστε. Η **μάχη του Εκσυγχρονισμού** συνοδεύεται από τη **μάχη του Εκδημοκρατισμού**. Εκδημοκρατισμός και Εκσυγχρονισμός είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος για μας.

Ένατο: Γι' αυτό στα πλαίσια της Κοινότητας, πρωταγωνιστούμε στην προσπάθεια για τη δημιουργία του ΕΝΙΑΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ, παράλληλα με την ολοκλήρωση της ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ. Δεν αρκεί δηλαδή να παραμερίσεις τα σύνορα που χωρίζουν το κεφάλαιο ανάμεσα στις χώρες της Κοινότητας.

Δέκατο: Πρέπει και μπορούμε να παραμερίσουμε τα σύνορα που χωρίζουν:

- τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και περιοχές από τις μεταβιομηχανικές
- τον άνεργο από μια παραγωγική και δημιουργική εργασία
- τον εργαζόμενο από ικανοποιητικές συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας
- τον άνθρωπο από την ισότητα μέσω των διακρίσεων
- περιοχές της Κοινότητας από ικανοποιητικές περιβαλλοντικές συνθήκες
- τις επιχειρήσεις από την παραγωγικότητα

Η ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ μπροστά στις ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

5. Η Ευρωπαϊκή πρόκληση δεν περιμένει το 1992 και δεν στρέφει απλώς τις προσπάθειες για το 2000, αλλά ήδη εκτυλίσσεται. Όμως για την Ελλάδα υπάρχουν και παραμένουν εξαιρετικά δεσμευτικές ιδιαιτερότητες, ερωτήματα και προβλήματα που ζητούν την απάντηση και τη λύση τους.

6. Οι ιδιαιτερότητες αυτές προκύπτουν:

Πρώτο: Από εξωτερικούς παράγοντες και τη γεωπολιτική θέση της Ελλάδας.

Δεύτερο: Από το χάσμα που χώριζε τη χώρα μας για πολλές δεκαετίες από τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, λόγω του πολιτικού καθεστώτος, του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος που κυριαρχούσε στη χώρα μας, αλλά και της ανισότητας Β-N.

Τρίτο: Από την ανάγκη της κατοχύρωσης και διεύρυνσης των Λαϊκών κατακτήσεων της δετίας του ΠΑΣΟΚ αλλά και από την κρισιμότητα της νέας τετραετίας. Ξεκινώντας από το σήμερα μπορεί και πρέπει να δώσουμε τη μάχη του δημοκρατικού εκσυγχρονισμού. Η επιτυχία των εθνικών, αναπτυξιακών και κοινωνικών στόχων, δηλαδή η επιτυχία της ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, είναι απολύτως αναγκαία για την επιτυχία της πορείας μας στην Ευρώπη.

Τέταρτο: Από τη θέληση και την απόφαση του ΠΑΣΟΚ και της μεγάλης πλειοψηφίας του Λαού να προχωρήσει σε βαθιές κοινωνικές αλλαγές. Από τη **Σοσιαλιστική κατεύθυνση** του Προγράμματός μας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΗΦΑΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ στην ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

7. Η υπόθεση της **ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ** αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα του προγράμματός μας. Στον αγώνα αυτόν, προέχον είναι το ζήτημα της κατοχύρωσης και διαφύλαξης της **ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**.

8. Η απειλή για την εδαφική ακεραιότητα και υπαρκτή και συνεχής είναι. Για την Εθνική Ανεξαρτησία μπορεί και πρέπει η προσπάθεια να περιλαμβάνει βήματα και ενδιάμεσους στόχους και μια μακρόχρονη διαδικασία αποδέσμευσης από:

- στρατιωτικές εξαρτήσεις
- πολιτικές δεσμεύσεις
- οικονομικές διεισδύσεις
- πολιτιστικές διαβρώσεις

Για την απειλή εναντίον της Εδαφικής Ακεραιότητας, η απάντηση πρέπει να είναι κάθε φορά **εδώ και τώρα**. Ο Μάρτης του 1987 και η αντιμετώπιση της κρίσης αποτελούν το δείγμα γραφής μας.

9. Στα πλαίσια αυτά συνεχίζουμε την **πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική** μαζί με την πολιτική μας για την **ΕΙΡΗΝΗ**, που δικαιώθηκαν στα 8 χρόνια που πέρασαν. Η πρωτοβουλία των έξι, που αποτέλεσε κορυφαία κίνηση για την ύφεση και τον περιορισμό των εξοπλισμών, μπορεί και πρέπει να ενδυναμωθεί. Οι εξελίξεις, που ακολούθησαν τη συμφωνία ΡΕΗΓΚΑΝ - ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ και ιδιαίτερα η τολμηρή στάση της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, δημιουργήσαν ένα νέο πλαίσιο κίνησης των πρωτοβουλιών μας.

10. Η σημερινή παρουσία μας στο **NATO** δεν μας δεσμεύει πολιτικά να παίρνουμε τις αποστάσεις μας και τις αποφάσεις μας σταθμίζοντας πάντοτε το **ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ** και τον αγώνα για την **ΕΙΡΗΝΗ**.

Η συμφωνία ΡΟΤΖΕΡΣ παραμένει και θα παραμείνει ανενεργή, γιατί:

Πρώτο: Οι Ένοπλες Δυνάμεις θα είναι στραμμένες πάντοτε εκεί, που βρίσκεται η απειλή. Δηλαδή προς Ανατολάς.

Δεύτερο: Δεν πρόκειται να στερήσουμε σε ίδρυση Στρατηγείου στη Λάρισα - κάτι που δεν έγινε επί 8 χρόνια - γιατί αυτό μοιράζει το ΑΙΓΑΙΟ στα δύο.

Τρίτο: Ασκήσεις πάνω από το ΑΙΓΑΙΟ δεν πρόκειται να υπάρξουν γιατί αμφισβητούνται τα κυριαρχικά μας δικαιώματα στη Λήμνο.

Τέταρτο: Η άρνησή μας να δεχθούμε πυραύλους δικαιώθηκε από τα πράγματα και τη συμφωνία ΡΕΗΓΚΑΝ - ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ.

11. Επιδιώκουμε την εξομάλυνση των σχέσεων με τις ΗΠΑ. Η βελτίωση των σχέσεων προϋποθέτει **ισοτιμία** και **αλληλοσεβασμό**.

Σε ό,τι αφορά τις ΒΑΣΕΙΣ, υλοποιούμε τη συμφωνία απομάκρυνσης του 1983. Η απόφασή μας για την απομάκρυνση της Βάσης του Ελληνικού, είναι οριστική και αμετάκλητη, χωρίς άλλη συζήτηση και χωρίς εναλλακτική λύση.

Συνεχίζουμε τις διαπραγματεύσεις σε μηδενική βάση για τις άλλες Βάσεις. Στο βαθμό που θα υπάρξουν **ανταλλάγματα για τα εθνικά μας θέματα** σε σχέση με τη στάση των ΗΠΑ στο ΑΙΓΑΙΟ και στην ΚΥΠΡΟ, τότε πριν μονογραφηθεί η τυχόν συμφωνία, θα τεθεί υπόψη του Ελληνικού Λαού, για να αποφασίσει με ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, το χρονικό διάστημα των 17 μηνών για την οριστική απομάκρυνση των Βάσεων, έχει ήδη αρχίσει να μετράει.

12. Οι σχέσεις μας με την Τουρκία, έχουν τεθεί σε νέα βάση. Η κίνηση ΝΤΑΒΟΣ μπορεί να έχει συνέχεια μόνο στο βαθμό, που ολόκληρη η Τουρκική ηγεσία κατανοήσει ότι ήταν μια κίνηση με αμοιβαιότητα για τη διαφύλαξη της ΕΙΡΗΝΗΣ στην ΠΕΡΙΟΧΗ.

Το συνυποσχητικό για τη ΧΑΓΗ, οι αγνοούμενοι στην ΚΥΠΡΟ και ο χωρίς εκβιασμούς και παρεμβάσεις διάλογος των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, αποτελούν προϋποθέσεις για το διάλογο με την Τουρκία.

13. Επιμένουμε στη συμπαράταξη με τους αδελφούς μας ΚΥΠΡΙΟΥΣ και προωθούμε την ΕΘΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ του Ελληνισμού. Υποστηρίζουμε το δίκαιο αγώνα της ΚΥΠΡΟΥ ως προς τη διεθνή διάσταση του ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ.

Η επανεπιβεβαίωση της Εθνικής μας Πολιτικής για την ΚΥΠΡΟ που αποτελεί κορυφαίο επίτευγμα της δετίας, που πέρασε, προϋποθέτει τη σίγουρη συγκατάθεση της ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ και τη δεδομένη ΕΘΝΙΚΗ ομοψυχία αλλά και την ελικρινή ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ ανάμεσα στις πολιτικές ηγεσίες της Ελλάδας.

14. Συνεχίζουμε χωρίς καμμία ταλάντευση την υποστήριξή μας προς τα ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ και ιδιαίτερα προς το μαχόμενο κίνημα των Παλαιστινίων.

Οι προσπάθειές μας καλύπτουν και τα τρία επίπεδα:

- ΟΗΕ
- ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
- Ελληνικές Πρωτοβουλίες

Παράλληλα με την αναγνώριση του Παλαιστινιακού Κράτους, υποστηρίζουμε τη διασφάλιση της ύπαρξης του Κράτους του ΙΣΡΑΗΛ και την αναγνώρισή του.

15. Η πολιτική μας για τη ΜΕΣΟΓΕΙΟ, μπορεί και πρέπει να ενισχυθεί κυρίως μέσω των ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ.

Οι τριβές που δημιουργήθηκαν στο Αραβικό Έθνος, μπορεί να αμβλυνθούν τώρα που σταμάτησε ο πόλεμος ΙΡΑΝ-ΙΡΑΚ.

Μπορεί και πρέπει επίσης να αναληφθούν πρωτοβουλίες για παραπέρα εξομάλυνση των σχέσεων χωρίς ηγεμονισμούς και με πλήρη κατοχύρωση του ρόλου της Ο.Α.Π. και του αδιαμφισβήτητου ηγέτη της ΓΙΑΣΕΡ ΑΡΑΦΑΤ.

16. Οι σχέσεις με τον Τρίτο Κόσμο, μπορεί και πρέπει να παραμείνουν προνομιακές και να ενισχυθούν. Εμείς προωθούμε τη θέση στην ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ, ότι αν επιδιώξουμε άλλους ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης, αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί, παρά μόνο με ενίσχυση του Τρίτου Κόσμου και ρύθμιση του εξωτερικού χρέους του.

17. Η πολιτική μας στα ΒΑΛΚΑΝΙΑ έδωσε μια νέα ώθηση στη βελτίωση των σχέσεων σε ολόκληρο το Βαλκανικό χώρο.

Η απύραυλη Βαλκανική δεν είναι πια ένα απλησίαστο όνειρο. Οι άριστες σχέσεις με τη ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ που εγγίζουν την ταύτιση θέσεων και στόχων, συνδυάζονται με τις σταθερές σχέσεις μας με τη ΡΟΥΜΑΝΙΑ και τα άλματα ως προς τις σχέσεις με την ΑΛΒΑΝΙΑ. Σκοπεύουμε σε νέα βελτίωση με τη Γιουγκοσλαβία, ενώ η επανατοποθέτηση των σχέσεών μας με την Τουρκία μπορεί να βελτιώσει το κλίμα στην περιοχή.

Παρακολουθούμε με προσοχή τις ευαίσθητες ισορροπίες στην περιοχή και τις δυσκολίες, που περνάει η φίλη Γιουγκοσλαβία, που αποτελεί πάντα ένα ευαίσθητο βαρόμετρο διεθνών ανακατατάξεων.

Η τελική πράξη του Ελσίνκι παραμένει σταθερό σημείο αναφοράς.

18. Οι σχέσεις μας με την ΕΣΣΔ και τις άλλες χώρες του συμφώνου της Βαρσοβίας βρίσκονται σε άριστο επίπεδο.

Η συμφωνία ΤΙΧΟΝΩΦ - ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, το εργοστάσιο Αλουμίνας, ο αγωγός φυσικού αερίου, σημαντικές εμπορικές συναλλαγές αποτελούν μια πραγματικότητα.

Τώρα όμως η ΠΕΡΕΣΤΡΟΪΚΑ του ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ ανοίγει νέους ορίζοντες. Η προσέγγιση στο ιδεολογικό, πολιτικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό πεδίο μπορεί και πρέπει να βοηθήσει παραπέρα τις σχέσεις μας.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ, στηρίζει την ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ και την ΕΙΡΗΝΗ

19. Σκοπός της Αμυντικής μας Πολιτικής είναι η **αποτροπή** της απειλής και η κατοχύρωση της **ΕΙΡΗΝΗΣ** στην περιοχή. Η Ελλάδα δεν διεκδικεί ούτε παραχωρεί κυριαρχικά της δικαιώματα.

20. Η αρχή της **καθολικής άμυνας** προϋποθέτει κινητοποίηση και οργάνωση όλων των εσωτερικών δυνάμεων και συμπληρώνεται από την αρχή της **Παλλαϊκής Άμυνας με την ενεργό συμμετοχή στους αγώνες του Έθνους**. Η Βιομηχανική και Οικονομική Άμυνα υποστηρίζουν την προσπάθεια.

21. Επιδιώκουμε τη διασφάλιση της **ποιοτικής υπεροχής**, με:

Πρώτο: Συνεχή αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των Ενόπλων Δυνάμεων.

Δεύτερο: Αύξηση ετοιμότητας.

Τρίτο: Χρήση σύγχρονων συστημάτων.

Τέταρτο: Αποφυγή μονομέρειας στις πηγές εξοπλισμού.

Πέμπτο: Διεύρυνση και αναβάθμιση εξειδικευμένων δυνάμεων.

22. Μπορεί και πρέπει να διασφαλίσουμε **ισχυρότερη ΑΜΥΝΑ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΧΡΗΜΑΤΑ**. Για το σκοπό αυτό προωθούνται:

Πρώτο: Ο εκσυγχρονισμός των «Μηχανισμών ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ».

Δεύτερο: Η αποδοχή της αρχής της ΔΙΠΛΗΣ ΧΡΗΣΗΣ.

Τρίτο: Η αύξηση της συμμετοχής της εγχώριας Αμυντικής Βιομηχανίας στην κάλυψη των αναγκών μας.

Τέταρτο: Η δημιουργία νέου μηχανισμού ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ που συνδέεται με το νέο αναβαθμισμένο σύστημα ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ώστε να εξασφαλίζεται ενότητα, συνέχεια και πληρότητα.

Πέμπτο: Η δημιουργία ΕΝΙΑΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ.

Έκτο: Η ίδρυση **ενιαίου ερευνητικού και τεχνολογικού φορέα**.

Έβδομο: Προωθείται ο συντονισμός της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανίας (ΕΑΒ, ΕΒΟ, ΕΛΒΟ, ΠΥΡΚΑΛ) κυρίως ως προς τα ερευνητικά προγράμματα και την παραγωγή.

Όγδοο: Η βελτίωση των χρηματοοικονομικών του Τομέα.

Ένατο: Η ανάπτυξη τεχνολογίας με επιδίωξη την καθετοποίηση της παραγωγής.

Δέκατο: Η ορθή **αξιοποίηση των αντισταθμιστικών ωφελημάτων** από το μηχανισμό έρευνας και αμυντικής παραγωγής.

23. Προωθείται η παραπέρα **αξιοποίηση και βελτίωση της ζωής του ανθρώπινου δυναμικού**.

Πρώτο: Σε ό,τι αφορά τους **στρατεύσιμους**, επιδιώκεται η σταδιακή μείωση της θητείας σε δέκα οκτώ (18) μήνες. Η Παλλαϊκή άμυνα βοηθά σ' αυτό, καθώς επίσης η ορθολογικότερη χρήση και κατανομή του πολιτικού προσωπικού. Με τον προγραμματισμό ανθρώπινου δυναμικού, οι στρατεύσιμοι θα επιδιωχθεί να υπηρετούν κυρίως στις ειδικότητες που επιθυμούν. Εισάγεται ο επαγγελματικός προσανατολισμός στο στάδιο βασικής και ειδικής εκπαίδευσης.

Δεύτερο: Για το νόμιμο προσωπικό, επιδιώκεται η απόκτηση δεύτερου πτυχίου για τους απόφοιτους σχολών Αξιωματικών. Οι εξετάσεις στις σχολές μονίμων αξιωματικών εντάσσονται στο σύστημα γενικών εξετάσεων. Μειώνεται ηλικία και βαθμός των εκπαιδευομένων στις σχολές Πολέμου και Εθνικής Άμυνας. Καθιερώνεται ο θεσμός της συνεχούς εκπαίδευσης για το σύνολο του προσωπικού.

Τρίτο: Προωθούνται ειδικά προγράμματα κατοικίας, πολιτισμού και ψυχαγωγίας.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ στην ολοκλήρωση της ΛΑΪΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

24. Επιμένουμε στη διαφύλαξη του καθεστώτος πλήρους ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ του μοναδικού που γνώρισε ποτέ ο τόπος. Με απόλυτα κατοχυρωμένα τα ατομικά και συλλογικά, πολιτικά, κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα, μπορούμε τώρα να ολοκληρώσουμε τα τολμηρά βήματα προς τη Λαϊκή Κυριαρχία.

25. Μπορούμε τώρα να διευρύνουμε και να αναβαθμίσουμε την ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, μέσα από νέους Κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Τώρα, που αναγορεύθηκε η Βουλή στο ουσιαστικό και το κυρίαρχο όργανο της Δημοκρατίας, μπορεί και πρέπει να αναβαθμιστεί ο ρόλος των κομμάτων αλλά και του βουλευτή.

26. Τώρα, που με την αναθεώρηση του Συντάγματος, η Προεδρία της Δημοκρατίας, ο κυρίαρχος θεσμός ρύθμισης του ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ, απαλλάχθηκε από τις δυνατότητες αυθαίρετης παρέμβασης, ο ρυθμιστικός ρόλος της αποκτά μεγαλύτερο κύρος. Αυτό το κύρος πρέπει και μπορεί να διαφυλαχθεί από όλους τους πολιτικούς φορείς.

27. Σε ό,τι αφορά το ΣΥΝΤΑΓΜΑ της χώρας, μπορούμε να πούμε ότι με την αναθεώρηση που έγινε στην περίοδο αυτή, αποτελεί ένα πραγματικά ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ, ένα ουσιαστικό δημοκρατικό καταστατικό χάρτη. Μπορεί και πρέπει να παρέχει όλες τις δυνατότητες για την εκπλήρωση των στόχων της ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, χωρίς αποκλεισμούς, ασφυκτικά πλαίσια ή οπισθοδρομήσεις.

28. Από την ώρα που τα κόμματα είναι πια συνταγματικά κατοχυρωμένοι θεσμοί, πρέπει και μπορούν να εκπληρώνουν τις καταστατικές τους δεσμεύσεις.

29. Μπορεί και πρέπει να καθιερωθεί ως πάγιο εκλογικό σύστημα, το σύστημα της **ΑΠΛΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ**. Το παρόν εκλογικό σύστημα κατοχυρώνει ήδη σε πολύ μεγάλο βαθμό την αντιστοίχιση ψήφων και εδρών και ανταποκρίνεται στην αναλογική εκπροσώπηση των νομών της χώρας.

30. Η επαναφορά του σταυρού προτίμησης, μόνο ως μεταβατική ρύθμιση μπορεί να θεωρηθεί.

Πρέπει τα κόμματα να μεταβληθούν και να λειτουργούν ως κόμματα αρχών με γνήσιες δημοκρατικές διαδικασίες.

Πρέπει ταυτόχρονα να θεσμοθετηθούν προκριματικές διαδικασίες επιλογών. Ταυτόχρονα η πλήρης καθιέρωση της αξιοκρατίας θα αναιρέσει τελικά τα τελευταία κατάλοιπα της αναξιοκρατίας, που δεν μπορέσαμε να αποβάλλουμε.

31. Καθιερώνονται θεσμοί διαφάνειας και ελέγχου μέσω του Κοινοβουλίου.

Πρώτο: Ο έλεγχος της δημόσιας διοίκησης μέσω Επιτροπής που ορίζεται από το Κοινοβούλιο και λογοδοτεί απευθείας σ' αυτό.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει συνέντευξη για κάθε διοριζόμενο από την Κυβέρνηση - Διοικητή ή Πρόεδρο Δημόσιου Οργανισμού.

Δεύτερο: Ο έλεγχος των Κρατικών Προμηθειών και της ανάθεσης μεγάλων έργων μέσω διαρκούς αντιπροσωπευτικής επιτροπής των κομμάτων του Κοινοβουλίου.

Τρίτο: Ο έλεγχος της παρουσίασης από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα του νομοθετικού και ελεγκτικού έργου της Βουλής, μέσω ειδικής διαρκούς αντιπροσωπευτικής επιτροπής.

Τέταρτο: Ο έλεγχος του περιεχομένου σπουδών εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου εκπαίδευσης σε **ειδική διαρκή αντιπροσωπευτική επιτροπή Παιδείας**.

Πέμπτο: Ο έλεγχος της παρεχόμενης περίθαλψης και προσφοράς υπηρεσιών υγείας σε ειδική διαρκή **αντιπροσωπευτική κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας**.

32. Για τον ίδιο λόγο της αναβάθμισης των λειτουργιών του Κοινοβουλίου, καθιερώνονται:

Πρώτο: Πλήρης και αποκλειστική απασχόληση των Βουλευτών με ανάλογες ρυθμίσεις της κοινωνικής διασφάλισής τους.

Δεύτερο: Πρωινές συνεδριάσεις της Βουλής.

Τρίτο: Ειδικό ραδιοφωνικό πρόγραμμα για τη συνεχή μετάδοση των συζητήσεων στη Βουλή και ειδικά προγράμματα για τα Κοινοβουλευτικά κόμματα.

Τέταρτο: Επιμήκυνση του χρόνου κοινοβουλευτικού ελέγχου με ταυτόχρονη προετοιμασία του έργου του ελέγχου και στις διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

Πέμπτο: Αποτελεσματικότερη προώθηση του νομοθετικού έργου με έμφαση στην οργανωμένη συζήτηση και με τη δημιουργία τμημάτων παράλληλα με την ολομέλεια.

Εκτο: Η απόσπαση στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης σε κάθε διαρκή Επιτροπή, για την ανάληψη του τεχνικού έργου της προετοιμασίας των Βουλευτών και η διασφάλιση της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής.

33. Για τη σύνδεση του Κοινοβουλίου με τους άλλους δημοκρατικούς θεσμούς και τις άλλες παραγωγικές τάξεις, καθιερώνεται στην αρχή και στο τέλος κάθε περιόδου (συνόδου) κοινή συνεδρίαση του Προεδρείου της Βουλής, των Προέδρων των διαρκών κοινοβουλευτικών επιτροπών με τους Προέδρους της ΚΕΔΚΕ και των παραγωγικών τάξεων επιστημονικών, πολιτιστικών και κοινωνικών φορέων.

Στις κοινές συνεδριάσεις γίνεται ενημέρωση για τις χρονικές κυρίως απαιτήσεις συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων.

34. Προωθείται ο θεσμός των εθνικών και τοπικών δημοψηφισμάτων.

35. Πραγματοποιούνται οι Εκλογές για τα όργανα του δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης μέσα στο 1990 ταυτόχρονα με τις Δημοτικές Εκλογές.

36. Ενισχύονται με ειδικά κίνητρα, οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι και προωθούνται οι Δημοτικές Επιχειρήσεις, κυρίως μέσα από τη σύναψη προγραμματικών συμφωνιών.

37. Ολοκληρώνεται η Οικονομική Αυτοδυναμία των Δήμων και Κοινοτήτων και η μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων.

38. Η πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας (ως προς τη Διοίκηση), οι τοπικές συγκοινωνίες, οι πολεοδομικές εφαρμογές, ο έλεγχος της προστασίας του περιβάλλοντος, ο κοινωνικός εξοπλισμός της Πρόνοιας, οι πολιτιστικές παρεμβάσεις περνούν οριστικά στον έλεγχο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

39. Παραχωρούνται με νόμο αυτοδύναμες και αποκλειστικές αρμοδιότητες στα όργανα Δημοτικής Αποκέντρωσης και Λαϊκής Συμμετοχής (Συμβούλια Διαμερισμάτων, Συνοικιακά Συμβούλια, Λαϊκές Συνελεύσεις, Πάρεδροι κ.λπ.)

40. Ολοκληρώνεται η πυραμίδα του Εθνικού Δημοκρατικού Προγραμματισμού με τη δημιουργία αντιπροσωπευτικού οργάνου στην κορυφή σε εθνικό επίπεδο.

41. Ολοκληρώνεται η κοινωνικοποίηση του δημόσιου τομέα και **ενισχύεται ο ρόλος των Αντιπροσωπευτικών Συνελεύσεων Κοινωνικού Τομέα (ΑΣΚΕ)**. Για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων των ΑΣΚΕ καθιερώνεται η, εντός τακτής προθεσμίας στην αρχή κάθε χρονιάς, υποχρεωτική υποβολή **επιχειρησιακού ετήσιου προγράμματος** με προδιαγεγραμμένο περιεχόμενο καθώς και ρυθμίσεις που αφορούν στον κυλιόμενο μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Ο ελεγκτικός ρόλος της ΑΣΚΕ συνδυάζεται με τη δημιουργία Επιτροπής εξωτερικού ελέγχου ύστερα από πρόταση της ΑΣΚΕ.

Η λειτουργία των ΑΣΚΕ διασφαλίζεται με τη δημιουργία τεχνικής γραμματείας, με την εγγραφή συγκεκριμένων πόρων και με την επιμόρφωση των στελεχών της στο Ινστιτούτο Εργασίας.

Ως πρώτο βήμα για την ολοκλήρωση της κοινωνικοποίησης του δημόσιου τομέα προωθείται η υλοποίηση του Ν. 1365 στην ΕΤΒΑ και στην ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ.

42. Υποβοηθείται η ανάπτυξη των **συμβουλίων εργαζομένων** στον ιδιωτικό τομέα, σύμφωνα με το Ν. 1767/88.

Προωθούνται συμβούλια εργαζομένων και σ' εκείνες τις δημόσιες επιχειρήσεις, που δεν έχουν ακόμα κοινωνικοποιηθεί.

43. Συμβούλια εργαζομένων προωθούνται και στα Ν.Π.Δ.Δ. που δεν περιλαμβάνονται στο Ν.1365/83.

44. Εφαρμόζεται ο νόμος για **Εποπτικά Συμβούλια** κατά κλάδο και αφού τροποποιηθεί, ώστε να περιλαμβάνει αποκλειστικά τη σχέση του ιδιωτικού τομέα με το δημόσιο, το πιστωτικό σύστημα και το 5ετές πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

45. Ψηφίζεται ο νόμος για την ίδρυση **Ινστιτούτου Συνδικαλιστικής Εκπαίδευσης** καθώς και **Ινστιτούτου Εργασίας**. Στο τελευταίο, επιμορφώνονται οι εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων και της Αυτοδιοίκησης, που συμμετέχουν σε όλα τα όργανα κοινωνικού και εργατικού ελέγχου.

Η ΙΣΟΝΟΜΙΑ και η ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑ στηρίζουν την ολοκλήρωση της ΛΑΪΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

46. Εξαλείφονται και τα τελευταία κατάλοιπα των όποιων διακρίσεων.
Η Ισότητα των δύο φύλων έχει την πρώτη προτεραιότητα.

47. Ολοκληρώνεται το θεσμικό πλαίσιο για την Ισότητα των δύο φύλων στην Κοινωνία, την Οικονομία, την Οικογένεια, στη Διοίκηση αλλά και στην πολιτική ζωή του τόπου. Αίρονται κάποια κατάλοιπα διακρίσεων στις εργασιακές σχέσεις, στην κοινωνική ασφάλιση και στο δημόσιο τομέα.

48. Ο έλεγχος της υλοποίησης της ισότητας των δύο φύλων στην εργασία διευκολύνεται με την αντιστροφή του βάρους της απόδειξης της καταστράτηγησης.
Επιδιώκουμε την υιοθέτηση της σχετικής οδηγίας στην Κοινότητα.

49. Παρέχονται ευνοϊκά κίνητρα σε συλλογικές παραγωγικές πρωτοβουλίες γυναικών.
Η εκπαίδευση της αγρότισσας σε θέματα αγροτικά, κοινωνικά και οικονομικά συμβάλλει στην αξιοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων.
Πρωθείται η αύξηση της επιδότησης για προσλήψεις γυναικών σε νέες θέσεις απασχόλησης και σε νέα επαγγέλματα, καθώς και η κατάρτιση σε νέες τεχνολογίες.

50. Εκσυγχρονίζονται τα εκπαιδευτικά συγγράμματα σύμφωνα με τις αρχές της Ισότητας.

50α. Επιδιώκεται και διευκολύνεται η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών σε θεσμούς και όργανα.
Εφαρμόζονται προγράμματα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του γυναικείου αναλφαριθμητισμού.
Εισάγονται τα θέματα ισότητας στο πρόγραμμα σπουδών για τους εκπαιδευτικούς και γίνονται σεμινάρια.
Σε κάθε σχολική μονάδα, ορίζεται ένας υπεύθυνος για την Ισότητα.
Αυξάνεται το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην εκπαιδευτική και διοικητική ιεραρχία.
Πρωθούνται προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού σε επαγγέλματα αυξημένης ζήτησης με ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

51. Αυξάνεται ο αριθμός των παιδικών σταθμών τόσο στην ύπαιθρο όσο και στα αστικά κέντρα.
Το ωράριό τους εναρμονίζεται με τα ωράρια εργασίας.
Στις αγροτικές περιοχές αυξάνονται οι παιδικοί σταθμοί που λειτουργούν στη διάρκεια του καλοκαιριού.

52. Τα Μέσα μαζικής επικοινωνίας - κυρίως ραδιόφωνο και τηλεόραση - αξιοποιούνται με την προβολή ενημερωτικών θεμάτων για την Ισότητα.
Οι παιδικές ζώνες προσαρμόζονται στο πνεύμα της Ισότητας. Γίνεται έλεγχος των διαφημίσεων για την αποφυγή της εμπορευματοποίησης της ανθρωπίνης ύπαρξης.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

53. Οι βασικοί στόχοι της νέας πορείας για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, είναι:

Πρώτο: Κατοχύρωση και διεύρυνση των δημοκρατικών κατακτήσεων και του δικαιώματος της πλουραλιστικής και αντικειμενικής ενημέρωσης του πολίτη.

Δεύτερο: Συμμετοχή στη συντελούμενη τεχνολογική επανάσταση.

Τρίτο: Υπεύθυνη Ελληνική συμμετοχή στις προσπάθειες για την οπτικοακουστική Ευρώπη του 2000.

54. Οι κατευθύνσεις της πολιτικής μας για τη νέα τετραετία συνοψίζονται:

Πρώτο: Ο ρόλος της Πολιτείας στον επικοινωνιακό χώρο εξαντλείται στον εγγυητή μιας νέας ισορροπίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Δεύτερο: Τα κρατικά κανάλια μπορεί και πρέπει να γίνουν ανταγωνιστικά.

Τρίτο: Ο πολιτικός έλεγχος των Μ.Μ.Ε. ανατίθεται σε διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την τήρηση της πολυφωνίας.

Τέταρτο: Ανασυγκροτείται η Επιτροπή για την τοπική ραδιοφωνία και επεκτείνεται το αντικείμενό της και στην τηλεόραση.

Πέμπτο: Δημιουργείται Ανώτατο Συμβούλιο Δεοντολογίας, αποτελούμενο από καταξιωμένους ανθρώπους του τύπου, της τέχνης και των γραμμάτων.

Εκτο: Δημιουργείται ένα ευέλικτο όργανο που θα προετοιμάσει και θα παρακολουθήσει την ανάπτυξη του βιομηχανικού τομέα της οπτικοακουστικής παραγωγής.

- Η ΕΡΤ Α.Ε. αναδιοργανώνεται και εκσυγχρονίζεται σε όλα τα επίπεδα.
- Δημιουργείται 3ο ΕΘΝΙΚΟ κανάλι σε περιφερειακή βάση με συνεργασία ΕΡΤ - Τ.Α. και άλλων φορέων.
- Προωθείται καλωδιακή αναμετάδοση δορυφορικών προγραμμάτων και υποβοηθείται η ανάπτυξη καλωδιακής τοπικής τηλεόρασης.

Με την Αξιοκρατία και τον εκσυγχρονισμό στη Δημόσια Διοίκηση αναβαθμίζεται η σχέση Κράτους - Πολίτη

55. Η πορεία ριζικών αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση θα αναβαθμίσει την επαρχία του δημοκρατικού εκσυγχρονισμού της χώρας στην τρίτη τετραετία. Ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης, το χτύπημα της γραφειοκρατίας και η πάταξη των καταλοίπων της αναξιοκρατίας θα καταστήσουν την κρατική Μηχανή αποτελεσματική στην υπηρεσία της ανάπτυξης και του πολίτη.

Πρώτο: Εφαρμόζονται σταθερά κριτήρια για τις μεταθέσεις.

Δεύτερο: Υλοποιείται το νέο βαθμολόγιο.

Τρίτο: Βελτιώνονται σταθερά οι αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων. Το Ενιαίο Μισθολόγιο συμπληρώνεται με τη σύνδεση της αμοιβής, με την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα. Πρέπει και μπορεί να γίνει σαφής διάκριση της άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής από την αμοιβή της παραγωγικότητας και της γνώσης.

Τέταρτο: Σε κάθε Υπουργείο ή Οργανισμό του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, δημιουργείται Γραφείο Σχέσεων Κράτους - Πολίτη.

Πέμπτο: Ολοκληρώνονται οι νέοι οργανισμοί όλων των Υπουργείων που παίρνουν επιτελικό πλέον χαρακτήρα καθώς και των ΝΠΔΔ και των Νομαρχιών.

Εκτο: Ενεργοποιούνται οι διαδικασίες κοινωνικού ελέγχου.

Εβδομο: Επεκτείνεται η χρήση της πληροφορικής και της τεχνολογικής υποδομής στη Δημόσια Διοίκηση στο κέντρο και την περιφέρεια. Ιδιαίτερα εγκαθίσταται δίκτυο νομικής πληροφορικής για συστηματικοποίηση και κωδικοποίηση του νομικού πλαισίου της Δημόσιας Διοίκησης και απλούστευσης των διαδικασιών.

56. Η αξιοκρατία και η αποτελεσματικότητα στη Δημόσια Διοίκηση υπεύθυνη με τα αποτελέσματα.

Πρώτο: Η καθιέρωση συστηματικής διαδικασίας προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού και η εφαρμογή του νόμου 6735 για τις προσλήψεις με αντικειμενικά κριτήρια προχωρούν χωρίς ταλαντεύσεις.

Δεύτερο: Συνεχίζεται και ενισχύεται η πολιτική της παροχής ουσιαστικότερων κινήτρων για ανταμοιβή εθελοντικής κινητικότητας προς θέσεις ευθύνης.

56α. Αμέσως μετά τις εκλογές προώθηση ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ Κυβέρνησης αστικών και κοινωνικών φορέων και μαζικού κινήματος για την αποτελεσματικότερη αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης με συστηματικές διαδικασίες.

Η ΙΣΟΝΟΜΙΑ και η ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑ προϋποθέτουν ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ και γρήγορη απονομή της.

57. Εκσυγχρονίζεται η νομοθεσία με την επεξεργασία, κατάθεση και ψήφιση Κωδίκων (Εμπορικός Κώδικας, Κώδικας Δικονομίας και Διοικητικών Δικαστηρίων, Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, Κώδικας για Συμβολαιογράφους, Άμισθους Υποθηκοφύλακες και άμισθους δικαστικούς επιμελητές, Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας, Κώδικας Οργάνωσης του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων κ.λπ.).

58. Προστατεύονται τα ατομικά δικαιώματα κάθε πολίτη από τη χρησιμοποίηση της πληροφορικής.
Ιδρύονται ειδικά οικογενειακά δικαστήρια και αναμορφώνονται οι θεσμοί της υιοθεσίας και της επιτροπείας.

59. Δημιουργείται κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη βελτίωση των Δικαστικών Κωδίκων.

60. Εξασφαλίζεται το απρόσβλητο της Δικαιοσύνης και των λειτουργιών της. Το κύρος και η διασφάλιση της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια Κυβέρνησης, πολιτικών κομμάτων, κοινωνικών φορέων, τύπου, κάθε πολίτη.

61. Ολοκληρώνεται η ριζική βελτίωση της υποδομής της Δικαιοσύνης. Εκσυγχρονίζεται και εξανθρωπίζεται το σωφρονιστικό σύστημα. Εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, επιμόρφωσης και κοινωνικής επανένταξης των αποφυλακισμένων.

62. Συνεχίζεται η αναβάθμιση των αποδοχών των Δικαστών. Για το σκοπό αυτό, δημιουργείται και ειδικό Ταμείο, όπου κατατίθεται μέρος των αμοιβών από διαιτησίες κ.λπ.

63. Λαμβάνονται μέτρα για τον πληθωρισμό στο δικηγορικό και συμβολαιογραφικό επάγγελμα (Διάκριση νομικών σπουδών, καθιέρωση ορίου ηλικίας, απαγόρευση εισόδου από άλλα επαγγέλματα, διαχωρισμός ελεύθερης και έμμισθης δικηγορίας κ.λπ.).

Με τον ΕΚΔΗΜΟΚΡΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ στον ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ και την ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ για τη ΓΑΛΗΝΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

- Η ανάδειξη του κοινωνικού ρόλου της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ, της ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗΣ κ.λπ. αποτέλεσε σημαντική κατάκτηση των δύο τετραετιών της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ.
Ο αστυνομικός δεν είναι πια ο υπηρέτης ενός συστήματος καταπίεσης του πολίτη, όπως τον ήθελε - χωρίς τη δική του βούληση - η δεξιά, αλλά συνειδητός αρωγός του ανθρώπου στις δύσκολες ώρες του. Η ενοποίηση της Αστυνομίας και της Χωροφυλακής ήταν το πρώτο αναγκαίο βήμα για τον εκσυγχρονισμό και την αποτελεσματικότητα. Μπορεί και πρέπει στην τρίτη τετραετία ο παραπέρα εκσυγχρονισμός να καταστήσει τα Σώματα Ασφαλείας πιο αποτελεσματικά στην προάσπιση της γαλήνης του τόπου.
- Η καταπολέμηση του νέου κύματος βίας και τρομοκρατίας, που εδώ και 15 χρόνια έχει εισβάλει στη χώρα μας, προϊόν ξενόφερτης εισαγωγής, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει τον πρώτο στόχο των Σωμάτων Ασφαλείας.
Το κύριο βάρος θα δοθεί στη Διεθνή συνεργασία, στην άρτια εκπαίδευση-μετεκπαίδευση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό των στελεχών και η παραπέρα βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής.
Η ολοκλήρωση του εξοπλιστικού προγράμματος σε οχήματα, τηλεπικοινωνιακά μέσα και σε σύγχρονα τεχνικά και εγκληματολογικά μέσα, καθώς και η ολοκλήρωση της μηχανοργάνωσης και η κάλυψη ολόκληρης της χώρας με τερματικές μονάδες και η λειτουργία σύγχρονων κέντρων επιχειρήσεων θα συμβάλει αποφασιστικά στην αποτελεσματικότητα.
- Η εφαρμογή του νόμου για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, αποτελεί μια πρόκληση για τα σώματα ασφαλείας, ώστε να παίξουν αποφασιστικό ρόλο στη δίωξη και στην καταστολή παράλληλα με τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν σε άλλο επίπεδο για την πρόληψη.
- Η απαλλαγή των σωμάτων ασφαλείας με έργο που είναι ξένο προς την αποστολή τους θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη προστασία του πολίτη, αλλά και στη συνέχιση της προσφοράς κοινωνικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις θεομηνιών, καταστροφών και άλλων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
Προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της ΠΣΕΑ και η αποφασιστική συμβολή σ' αυτήν τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε αποκεντρωμένο μέσω του ΣΝΟ.

- Η πρώτη προτεραιότητα για την τρίτη τετραετία είναι η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου, η ενίσχυση του εκπαιδευτικού κέντρου και η εγκατάσταση της αστυνομικής Ακαδημίας, η αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, η μετεκπαίδευση των εκπαιδευτών και η ίδρυση σχολής μετεκπαίδευσης. Καθώς επίσης και η ενίσχυση με σύγχρονα μέσα της πυροσβεστικής υπηρεσίας.
- Θα ολοκληρωθεί το πλούσιο θεσμικό πλαίσιο και οι κατακτήσεις των στελεχών των σωμάτων ασφαλείας, οι συνθήκες ασφάλειας και δουλειάς τους (καλύτερη εφαρμογή του πενθήμερου, ενίσχυση του προσωπικού, ορθολογική αξιοποίηση και σωστή κατανομή του, επίλυση του στεγαστικού προβλήματος, πάταξη της γραφειοκρατίας, βελτίωση των αμοιβών, μέτρα για τη γυναίκα-στέλεχος κλπ.).

Το δίλημα συνδικαλισμός ή όχι, των σωμάτων ασφαλείας είναι ψευτοδίλημα. Μπορεί και πρέπει να ακούγεται η φωνή των εργαζομένων στα σώματα ασφαλείας στα πλαίσια πάντοτε του Συντάγματος και χωρίς να διαταράσσεται η ιεραρχία και η πειθαρχία.

Κάτι που πρέπει να μελετηθεί και να υλοποιηθεί στο πλαίσιο ενός νέου σύγχρονου κανονισμού των σωμάτων ασφαλείας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΔΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

64. Η γαλήνη, η Ειρηνική σίγουρη πορεία, η ισονομία, η συμμετοχή, η ολοκλήρωση της Λαϊκής Κυριαρχίας, που εγγυάται η νέα νίκη του ΠΑΣΟΚ, διασφαλίζουν τη συνέχιση της **πολιτικής σταθερότητας**, που με τη σειρά της εγγυάται τη σιγουριά της **οικονομικής σταθερότητας**.

65. Ξεκινώντας από μια ικανοποιητική νέα αφετηρία, έχοντας επίγνωση των περιοριστικών παραγόντων, που εξακολουθούν να παραμένουν, μπορούμε με σιγουριά να εγγυηθούμε το μέλλον της **αναπτυξιακής πορείας**. Η αξιοποίηση των θετικών κατακτήσεων, ο παραμερισμός των περιοριστικών παραγόντων και κυρίως ο **ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ** σε όλα τα επίπεδα, αποτελούν τρεις βασικούς στόχους.

66. Η αύξηση κατά 3,5% του Α.Ε.Π. για το 1988, που είναι η μεγαλύτερη της τελευταίας δεκαετίας, μπορεί και πρέπει να διασφαλιστεί ως προοπτική για τα επόμενα χρόνια μέχρι το 1992. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο μπορούμε να επιτύχουμε τη σύγκληση οικονομιών στην Κοινότητα, για την οποία η πρόβλεψη της μέσης αύξησης του Α.Ε.Π. κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, υπολογίζεται στο 2,5%.

67. Για την επίτευξη των στόχων της **σταθερής ανάκαμψης** απαιτείται:

Πρώτο: Η αναγκαία συσσώρευση που να τροφοδοτεί και να υπηρετεί την ανάπτυξη. Οι επενδύσεις θα κατευθύνονται ισότιμα και στους τρεις τομείς της οικονομίας ανάλογα με την απόδοσή τους αλλά και τις ανάγκες της χώρας.

Δεύτερο: Η έγκαιρη αναπροσαρμογή και ο εκσυγχρονισμός ώστε να συμμετάσχουμε όσο γίνεται περισσότερο στο εκτιμώμενο όφελος από την ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς.

Τρίτο: Η Κοινοτική συνεργασία στο νομισματικό τομέα η οποία καθίσταται επιτακτική λόγω της πλήρους απελευθέρωσης στην κίνηση βραχυχρόνιων κεφαλαίων.

Τέταρτο: Η προσέλκυση ξένων αποταμιεύσεων αλλά και η συγκράτηση των εγχώριων εντός της Εθνικής Οικονομίας.

Πέμπτο: Η προετοιμασία της συμμετοχής σε μια προσπάθεια της ΕΟΚ να τονώσει την εσωτερική ζήτηση και να ανταποκριθεί στον Παγκόσμιο Οικονομικό και Τεχνολογικό ανταγωνισμό.

Έκτο: Μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες μας στην ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ, τα ΜΟΠ,

μπορούν να παίξουν ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία ανάκαμψης, στο βαθμό που αυτά θα συνδυαστούν με ολοκληρωμένα συμπλέγματα ανάπτυξης σε όλους τους τομείς της Οικονομίας.

Εβδομο: Τα μεγάλα Αναπτυξιακά έργα με βάση τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης πρέπει και μπορούν να επιταχυνθούν. Πρέπει επίσης να συμπληρωθούν με τα απαραίτητα έργα Βιομηχανικής Ανάπτυξης και προσφοράς υπηρεσιών που θα εξυπηρετήσουν τόσο την κατασκευή, όσο και τη λειτουργία των μεγάλων αναπτυξιακών έργων.

Όγδοο: Η συνέχιση της σημαντικής αύξησης και της ποιοτικής βελτίωσης των ιδιωτικών επενδύσεων, που εμφανίστηκαν στο 1988. Θα συμπληρωθεί και θα βελτιωθεί ο Ν. 1262/82 ώστε να επιχορηγούνται και να ενισχύονται νέες επενδυτικές δραστηριότητες - κυρίως υψηλής τεχνολογίας, δημιουργία υποδομής εξαγωγικών επιχειρήσεων και προώθηση επενδύσεων στο χώρο του τουρισμού για την προσέλκυση τουριστών υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Ειδικότερα για την υψηλή τεχνολογία θα συνεχιστεί η ενίσχυση των Εταιρειών Παροχής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου.

Ενατο: Η συνέχιση του εκσυγχρονισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με αξιοποίηση κυρίως του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing).

Δέκατο: Η ενίσχυση της αποδοτικότητας των δημοσίων επενδύσεων. Το ποιοτικό στοιχείο είναι αυτό που πρέπει να κυριαρχήσει και η εξυπηρέτηση των ολοκληρωμένων συμπλεγμάτων ανάπτυξης. Τα μεγάλα δημόσια έργα πρέπει να συμπληρώνουν τα μεγάλα αναπτυξιακά. Η πραγματοποίηση των μικρών έργων δεν πρέπει να ακολουθήσει τη συνταγή της έναρξης των πολλών μετώπων, αλλά την αρχή του συνδυασμού τους με τα μεγάλα έργα ώστε κάθε μικρό έργο υποδομής να πολλαπλασιάζει τη συμβολή του.

68. Η συγκράτηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών στα 957 εκ. δολάρια κατά το 1988, που είναι το χαμηλότερο έλλειμμα των τελευταίων 25 χρόνων, προσδίδει αισιοδοξία για τη νέα προσπάθεια. Η εισροή μη δανειακών κεφαλαίων μηδένισε ουσιαστικά την ανάγκη εξωτερικού δανεισμού για το 1988. Τα προβλήματα, που πρέπει να αντιμετωπίσουμε συνοψίζονται:

Πρώτο: Η αυξητική τάση του Α.Ε.Π. και η πραγματοποίηση των αυξημένων ιδιωτικών επενδύσεων θα επιφέρει αύξηση των εισαγωγών κεφαλαιουχικού εξοπλισμού.

Δεύτερο: Πρέπει να εμποδίσουμε τις όποιες αρνητικές πτυχές της εισροής μη δανειακών κεφαλαίων, κυρίως ως προς την αγορά παραγωγικών βιομηχανιών μας και ως προς την αγορά γης.

69. Η **ανταγωνιστικότητα** της Εθνικής Οικονομίας έχει καθοριστική σημασία και για τον περιορισμό του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών και για τη διαφύλαξη της ανοδικής αναπτυξιακής πορείας. Το ζητούμενο είναι να βελτιώσουμε την **παραγωγικότητα** των συντελεστών της παραγωγής των Ελληνικών επιχειρήσεων.

70. Οι αυξήσεις του κόστους παραγωγής πρέπει να διατηρηθούν χαμηλότερα από την αύξηση της παραγωγικότητας.

Το μέλλον των Ελληνικών επιχειρήσεων και των θέσεων εργασίας εξαρτώνται από τη δυνατότητα επιβίωσης των Ελληνικών Προϊόντων κάτω από τις νέες συνθήκες.

71. Η αύξηση της παραγωγικότητας θα επιδιωχθεί μέσω 5 βασικών κατευθύνσεων.

Πρώτο: Μέσω νέων επενδύσεων για την ανανέωση της τεχνολογίας.

Δεύτερο: Μέσω εγκαταστάσεων που θα μειώσουν την απαιτούμενη ενέργεια.

Τρίτο: Μέσω της ανόδου της στάθμης σπουδών στην παιδεία και την εκπαίδευση αλλά κυρίως από την έμφαση που θα δοθεί στην κατάρτιση και στη συνεχή εκπαίδευση.
Η σύγκρουση, που διαδραματίζεται ήδη σε παγκόσμιο επίπεδο για τον έλεγχο της τεχνολογίας, της γνώσης και της έρευνας μας υποχρεώνει να προετοιμαστούμε για τον έλεγχο του κόστους της γνώσης και της ανανέωσής της. **Οι επενδύσεις στους ανθρώπινους πόρους** θα είναι για μας οι περισσότερο αποδοτικές.

Τέταρτο: Μέσω του **Κοινωνικού Διαλόγου** ανάμεσα στους Κοινωνικούς Εταίρους και με αξιοποίηση της συμμετοχής των εργαζομένων. Οι σύγχρονες εξελίξεις δικαιώνουν την ιδεολογική μας θέση για συμμετοχή, διάλογο και γνώση που αποτελούν πλέον το κλειδί για την παραγωγικότητα.

Πέμπτο: Μέσω της αποκέντρωσης, της βελτίωσης, εξυγίανσης και του εκσυγχρονισμού του δημόσιου τομέα που θα αναιρέσει τον πιο μεγάλο περιοριστικό παράγοντα της δημόσιας, οικονομικής και κοινωνικής ζωής: **τη γραφειοκρατία.**

72. Τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα.

Εξακολουθούν να βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα και αποτελούν μαζί με τον πληθωρισμό τους σημαντικότερους περιοριστικούς παράγοντες της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης και φυσικά της Εθνικής Οικονομίας. Η αντιμετώπισή τους δεν μπορεί να γίνει με μείωση των κοινωνικών δαπανών ούτε με τον περιορισμό των παραγωγικών επενδύσεων.

Πρέπει ασφαλώς να περισταλούν οι λειτουργικές δαπάνες και να προσανατολιστούν οι προσλήψεις σ' εκείνους τους τομείς που απαιτούν τεχνική υποστήριξη, ενισχύουν την παραγωγικότητα και τον εκσυγχρονισμό και διευρύνουν την αποτελεσματικότητα του Κράτους Πρόνοιας. Η αύξηση των εσόδων προωθείται μέσω της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης και της πάταξης της φοροδιαφυγής. Προσβλέπουμε ήδη στη διεύρυνση αυτή μέσω της φορολογικής μεταρρύθμισης που μείωσε δραστικά τους συντελεστές, αποτελώντας σημαντικό κίνητρο στη μάχη εναντίον της φοροδιαφυγής.

Η φορολογική μεταρρύθμιση μπορεί και πρέπει να συνεχιστεί.

Διοικητικά μέτρα μπορεί και πρέπει να εφαρμοστούν μόνο για τον έλεγχο της παραοικονομίας.

73. Θα επιμείνουμε στην **αποκλιμάκωση του πληθωρισμού**, που να μειώθηκε κατά 50% σε σχέση με το 1981, αλλά παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Ο στόχος μας για μονοψήφιο αριθμό είναι εφικτός ώστε να κινηθεί ο πληθωρισμός στα επίπεδα της ΕΟΚ.

Η αύξηση του πληθωρισμού, που παρατηρήθηκε στις χώρες της ΕΟΚ κατά το 1988, μπορεί να μείωσε την απόσταση του δείκτη της Ελλάδος, δεν δρα όμως θετικά λόγω της αύξησης του εισαγόμενου πληθωρισμού. Η αποκλιμάκωση του

πληθωρισμού πρέπει να γίνεται με την προσοχή μας εστραμμένη ταυτόχρονα στους κινδύνους ανόδου της ανεργίας.

74. Η συγκράτηση των τιμών επιδιώκεται μέσα από τη συμπίεση του κόστους και την επικράτηση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού. **Απορρίπτουμε και την ασυδοσία στην αγορά**, αλλά και τη μόνιμη **αστυνόμευση** των τιμών που δημιουργεί αδιέξοδες στρεβλώσεις. **Η σταδιακή απελευθέρωση των μηχανισμών της αγοράς, η αντιμετώπιση αναχρονιστικών και αντιαποτελεσματικών ρυθμίσεων από ένα σύγχρονο αντιμονοπωλιακό πλαίσιο και η ανάπτυξη ευέλικτων μηχανισμών παράβασης**, ενισχύουν τις προϋποθέσεις διαμόρφωσης των τιμών στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα.

Σε μια τέτοια προσπάθεια συμβάλλει σημαντικά, η ανταπόκριση του πολίτη - καταναλωτή και η προώθηση της οργάνωσής του σε δυναμικό κίνημα.

75. Η θέση της δραχμής είναι ικανοποιητική. Αρκεί να επισημανθεί ότι η Τράπεζα της Ελλάδας παρενέβη δύο φορές στην αγορά συναλλάγματος προκειμένου να συγκρατήσει την ανατιμητική της τάση. Σε κάθε περίπτωση, η διολίσθηση που γίνεται αποκλειστικά και μόνο για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, πρέπει να περιορίζεται στο βαθμό που θα προχωρεί η αύξηση της παραγωγικότητας. Μ' αυτό τον τρόπο, θα περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις από τον εισαγόμενο πληθωρισμό και θα ελεγχθούν αποτελεσματικότερα και αντίστροφα τα τεχνάσματα των υπερτιμολογήσεων και υποκοστολογήσεων.

76. Ως προς το **πιστωτικό σύστημα** θα συνεχιστεί η σταδιακή απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος και θα προωθηθεί ο άμεσος εκσυγχρονισμός του. Η απελευθέρωση όμως πρέπει να συνοδευτεί από τη διαφάνεια, τη συμμετοχή και τον κοινωνικό έλεγχο, των οποίων σταθερά θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησης, αλλά και τη διασφάλιση του κοινωνικού του ρόλου.

77. Η ανοδική αναπτυξιακή πορεία θα συμβαδίζει και σ' αυτή την τετραετία με την προσπάθεια επίλυσης των χρόνιων προβλημάτων της χώρας. Γι' αυτό πρέπει να επαγρυπνούμε ως προς τη **δημοσιονομική και νομισματική πειθαρχία.**

78. Οι επιχειρηματίες πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ θα ενισχύσει ολόπλευρα το **θεμιτό κέρδος** και την **παραγωγική επένδυση** αλλά δεν πρόκειται να ανεχθεί την κερδοσκοπία ενώ θα προσπαθήσει να ελέγξει την παραοικονομία.

79. Οι **δημόσιες επιχειρήσεις** θα εξυγιανθούν.

Πρώτο: Με την ουσιαστικοποίηση της κοινωνικοποίησης και την αναβάθμιση του ρόλου των ΑΣΚΕ.

Δεύτερο: Με την ενίσχυση της αυτονομίας τους και τον περιορισμό της κρατικής εποπτείας μόνο στις κατευθύνσεις πολιτικής.

Τρίτο: Με τον πλήρη διαχωρισμό του παραγωγικού και κοινωνικού κόστους. Οι ΔΕΚΟ θα αποζημιώνονται για τις προγραμματισμένες κοινωνικές παρεμβάσεις.

Τέταρτο: Με τον πλήρη εκσυγχρονισμό της Διοίκησης και λειτουργία.

Πέμπτο: Με τη βελτίωση των σχέσεων κράτους - πολίτη.

80. Το Ηράκλειο έργο της διάσωσης των **προβληματικών επιχειρήσεων** που κόστισε μεγάλο μέρος του δημόσιου χρήματος και σημαντική προσπάθεια, έχει μπει στην τελική φάση. Χωρίς καμμία τάλαντευση θα κρατηθούν υπό δημόσιο έλεγχο αποκλειστικά οι επιχειρήσεις στρατηγικής σημασίας.

Για τις υπόλοιπες που είναι βιώσιμες, θα συνεχισθεί η επιστροφή στον ιδιωτικό τομέα μέσω της εκκαθάρισης, αποκλεισμένης βέβαια της επαναφοράς στους παλιούς ιδιοκτήτες τους.

81. Ένας πλήρης σχεδιασμός **τομεακών και κλαδικών πολιτικών** που ήδη έχει συντελεστεί θα συνοδεύσει την ολοκλήρωση των κινήτρων του Ν.1262, ώστε να αποφευχθεί στο μέλλον η δημιουργία νέων προβληματικών επιχειρήσεων.

82. Ο **Κοινωνικός Τομέας** (Συνεταιρισμοί, δημοτικές επιχειρήσεις, Εταιρίες Λαϊκής Βάσης, πειραματικές μορφές αυτοδιαχείρισης - ιδιαίτερα με ανέργους ή με νέους επαγγελματίες -) θα ενισχυθεί αποκλειστικά με την άρση των αντικινήτρων και όχι με μια δήθεν προνομιακή μεταχείριση, που θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα νέο προβληματικό τομέα.

Η βασική ενίσχυση θα στραφεί στην τεχνική και τεχνολογική υποστήριξη, για να αντιμετωπίσει ο Κοινωνικός Τομέας το κόστος του εκσυγχρονισμού εν όψει του επερχόμενου ανταγωνισμού του 1992.

83. Η **εναρμόνιση Δημόσιου - Ιδιωτικού και Κοινωνικού Τομέα** θα επιδιωχθεί με την άρση των περιοριστικών παραγόντων στο θεσμό του ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ.

84. Η **Εισοδηματική Πολιτική** θα ακολουθήσει την πολιτική που εφαρμόστηκε το 1988 και 1989.

Στηρίζεται κυρίως στις **ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις** που θα επικυρωθούν και με την ψήφιση του νέου σχετικού νόμου. **Συνοδεύεται από το αναγκαίο σύστημα της ΑΤΑ**, το οποίο εξακολουθεί να είναι αμυντικό, αλλά απαραίτητο όσο ο πληθωρισμός κινείται στα σημερινά υψηλά επίπεδα.

Η βασική αλλαγή στα εισοδήματα μπορεί και πρέπει να προκύψει - όχι με παροχές επιδομάτων - αλλά με γνήσια και ουσιαστική **σύνδεση της αμοιβής με την παραγωγικότητα όλων των συντελεστών της παραγωγής.**

85. Η τρίτη τετραετία μπορεί και πρέπει να είναι η ολοκλήρωση της άρσης μιας αντίφασης, που κυριαρχούσε για πάρα πολλά χρόνια στην Ελλάδα με ευθύνη όλων μας:

- Οι συγκρούσεις εμποδίζουν την αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα την υπονόμευση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης.
- Υπήρχε σχεδόν αδιατάρακτη ισορροπία ΣΤΑΤΟΥΣ ΚΒΟ στη διανομή του εθνικού προϊόντος και του πλούτου.

Η θέση μας είναι:

- Σύγκλιση των παραγωγικών δυνάμεων για την αύξηση της πίτας.
- Ελεύθερη έκφραση των αντιθέσεων για τη δικαιότερη διανομή της πίτας.
- Ρυθμιστική παρέμβαση της Πολιτείας για την εναρμόνιση των παραγωγικών δυνάμεων στην αναπτυξιακή ανοδική πορεία της Οικονομίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

86. Το ποσοστό 7,4% στο οποίο έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια η ανεργία στη χώρα μας, είναι το χαμηλότερο στην ΕΟΚ, πολύ μικρότερο του μέσου όρου (11,8%) αλλά δεν μας ικανοποιεί.

Με τους στόχους που θέτει το πενταετές για τους ρυθμούς ανάπτυξης και με τις προβλέψεις για την Κοινότητα, για να αντιμετωπιστεί η ανεργία πρέπει το βάρος να δοθεί στο **χτύπημα της διαρθρωτικής ανεργίας.**

87. Η υλοποίηση του νόμου Ν.1836/89 που ψηφίστηκε πρόσφατα στη Βουλή και οι ρυθμίσεις που προωθήσαμε ως Προεδρία στην Κοινότητα ανοίγουν τους δρόμους για την προώθηση της **πλήρους απασχόλησης** κυρίως με το συντονισμό των **παραγωγικών επενδύσεων της επαγγελματικής κατάρτισης και της απασχόλησης.**

88. Το **Εθνικό Συμβούλιο Κατάρτισης και Απασχόλησης** και οι αποκεντρωμένες Περιφερειακές και Νομαρχιακές Επιτροπές, τα ευέλικτα πειραματικά Ινστιτούτα τριμερούς σύνθεσης, η αποκέντρωση και ο εκσυγχρονισμός των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, θα αποτελέσουν τα βασικά όργανα για την επίτευξη του συντονισμού και της αποκέντρωσης.

89. Η δημιουργία **ειδικών ζωνών με νέα κίνητρα του Ν. 1262 για την προώθηση της απασχόλησης** θα συμβάλει, ώστε:

- να αντιμετωπιστεί η ανεργία στις πηγές της
- να αντιμετωπιστεί ο περιφερειακός δυναμισμός
- να προωθηθούν ειδικά τοπικά προγράμματα για την καταπολέμηση της ανεργίας
- να ενθαρρυνθεί η τομεακή, κλαδική και επιχειρησιακή κινητικότητα της εργασίας και όχι η γεωγραφική που μεταφέρει απλώς την ανεργία.

90. **Ειδικά προγράμματα για τους νέους και τις γυναίκες** και προγράμματα κατάρτισης για τους αναπήρους και άτομα με ειδικές ανάγκες συμπληρώνουν το σχεδιασμό.

91. Προωθούνται νέα προγράμματα του ΟΑΕΔ

(κατάρτισης μέσα στις επιχειρήσεις, απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας, σύνδεσης μόρφωσης και παραγωγής, υποστήριξης κοινοπραξίας ανέι γων κ.λπ.) σε συνδυασμό με την προσπάθεια για απορροφητικότητα των πόρων από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

92. Μετά τη μεγάλη επιτυχία της Ελληνικής Προεδρίας για το πρόγραμμα COMET II στην Κοινότητα, προωθούμε και αξιοποιούμε τα προγράμματα ERASMUS, EUROTECNET, ILIOS, IRIS κ.λπ.

93. Συνεχίζονται οι βελτιώσεις του πρωτοποριακού προγράμματος του **ασφαλιστικού συστήματος εναντίον της ανεργίας** (ΕΣΠΑ) (επιμήκυνση περιόδου επιδότησης ανεργίας, ειδικός λογαριασμός για αφερέγγυους εργοδότες, ειδικά επιδόματα σε εποχιακούς εργαζόμενους κ.λπ.)

94. Ειδικά για τους νέους και τις νέες.

Πρωθείται ένα μεσομακροπρόθεσμο σχέδιο με ιεραρχημένα βήματα μέχρι να επιτευχθεί η πλήρης απασχόληση που συνοψίζεται:

- Κάθε νέος ή νέα με βάση τον επαγγελματικό προσανατολισμό (σχολικό και εξωσχολικό) οδηγείται σε
 - θέση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή
 - θέση σε επαγγελματική κατάρτιση ή
 - θέση απασχόλησης ή
 - θέση επιχειρηματικής δραστηριότητας ή
 - επίδομα ανεργίας ως διασφάλιση και όχι ως εναλλακτική πρόταση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

95. Ο ρόλος της **Βιομηχανίας** στη Στρατηγική της Ανάπτυξης μπορεί και πρέπει να γίνει πρωταγωνιστικός. Βασικές προϋποθέσεις είναι:

Πρώτο: Ο εκσυγχρονισμός της παραγωγικής βάσης.

Δεύτερο: Η διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας.

Τρίτο: Η συνεχής εκτίμηση και αξιοποίηση του συγκριτικού πλεονεκτήματος.

Τέταρτο: Η επενδυτική πολιτική του Κράτους να συμπληρώνει την επενδυτική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα.

Πέμπτο: Κυρίως η **στροφή στην ποιότητα**.

96. Θα συνεχισθούν επίσης:

- Οι θαρραλέες προσπάθειες για την Ελληνοποίηση των προμηθειών.
- Η απορρόφηση νέων τεχνολογιών.
- Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας.
- Η προσπάθεια για τη μείωση του κόστους παραγωγής κυρίως με την αύξηση της παραγωγικότητας όλων των συντελεστών της παραγωγής.
- Η εξοικονόμηση συναλλάγματος.

97. Προωθούνται ακόμα στη Βιομηχανία:

- Η δημιουργία μηχανισμού για προσδιορισμό ευκαιριών και προσανατολισμό ερευνητικών επιλογών.
- Τα προγράμματα κατάρτισης των εργαζομένων και βελτίωσης οργάνωσης επιχειρήσεων.
- Η δραστηριότητα των Αναπτυξιακών Τραπεζών στον τομέα LEASING, FACTORING VENTURE CAPITAL.
- Η στροφή στην Κεφαλαιαγορά.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Με τις προσπάθειες των τελευταίων χρόνων δημιουργήσαμε τις βάσεις για τη σωστή ανάπτυξη και αξιοποίηση των στρατηγικής σημασίας τεχνολογιών Πληροφορικής και Μικροηλεκτρονικής. Είναι χαρακτηριστική η διευρυμένη και επιτυχής συμμετοχή ελληνικών ερευνητικών φορέων και εταιριών στα κοινοτικά ερευνητικά προγράμματα ESPRIT, RACE, STAR. Η πολιτική μας θα αποβλέπει και πάλι στην ανάπτυξη της απαραίτητης τεχνικής **υποδομής**, στη **διεύρυνση της χρήσης** πληροφοριακών συστημάτων και στην **ενθάρρυνση και υποστήριξη των παραγωγικών πρωτοβουλιών** τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Σε ό,τι αφορά την ΥΠΟΔΟΜΗ:

- 1) Θα διευρυνθούν οι **δυνατότητες παραγωγής επιστημονικών στελεχών πληροφορικής από τα ΑΕΙ & ΤΕΙ** και θα επεκταθεί η διδασκαλία της Πληροφορικής στη Β'θμια εκπαίδευση.
- 2) Αρχίζει πλέον η κανονική εκμετάλλευση του δημόσιου δικτύου μεταγωγής δεδομένων, που αποτελεί την αναγκαία υποδομή για την ανάπτυξη των σύγχρονων υπηρεσιών τηλεματικής.
- 3) Θα προχωρήσουμε σύντομα στη **δημιουργία του Κέντρου Πιστοποίησης προϊόντων** Πληροφορικής, έργο που είναι ενταγμένο στο ΜΟΠ Πληροφορικής.
- 4) Θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας, μέσω του ΕΛΟΤ, για την **τυποποίηση των προϊόντων και των δραστηριοτήτων** πληροφορικής.

Στον τομέα της ΕΡΕΥΝΑΣ, όπου έχει δημιουργηθεί αξιόλογη υποδομή, εκτός από τη συμμετοχή μας στις κοινοτικές προσπάθειες, **θα αναπτύξουμε περισσότερα τα εθνικά ερευνητικά προγράμματα** για να αντιμετωπίσουμε **ανάγκες της ελληνικής οικονομίας** (γεωργία, ναυτιλία, τουρισμός, προβληματικοί βιομηχανικοί κλάδοι).

Συνεχίζουμε να **ενθαρρύνουμε τη διάχυση των χρήσεων** των τεχνολογιών πληροφορικής στη Διοίκηση και στις επιχειρήσεις με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της παραγωγικότητας της οικονομίας. **Το ΜΟΠ Πληροφορικής μας επιτρέπει να υλοποιήσουμε μια σειρά από προγράμματα ευρείας κλίμακας**, όπως είναι η χρήση υπολογιστών στα νοσοκομεία, στις νομαρχίες, στους ΟΤΑ και στους γεωργικούς συνεταιρισμούς.

Με βάση ειδική μελέτη που ολοκληρώνεται τον άλλο μήνα θα προχωρήσουμε επίσης συστηματικά στη **δημιουργία των πιο απαραίτητων Τραπεζών Πληροφοριών**.

Σε ό,τι αφορά την ΠΑΡΑΓΩΓΗ:

- 1) Θα προωθήσουμε παραγωγικές δραστηριότητες τόσο στον τομέα του λογισμικού (προγραμμάτων), όσο και στον τομέα του εξοπλισμού. Παρά τις απαισιόδοξες απόψεις ορισμένων, οι μελέτες δείχνουν ότι **υπάρχουν δυνατότητες να αποκτήσουμε και εμείς σαν χώρα τη δική μας παραγωγική βάση σε εξοπλισμό**, αν επιλέξουμε σωστά τους τομείς προϊόντων και τις συνεργασίες μας. Οι παραγωγικές επενδύσεις προωθούνται και μέσω Ιδιωτικών και μέσω Δημόσιων Επιχειρήσεων.
- 2) Μπαίνει σε εφαρμογή η υποστήριξη, μέσω του αναπτυξιακού νόμου 1262/82, των εταιριών που παράγουν λογισμικό. Στον τομέα αυτό έχουμε αξιόλογο δυναμικό και οι δυνατότητες ανάπτυξης εμφανίζονται πολύ ενθαρρυντικές.

Πρέπει να επισημάνουμε ότι, ως σοσιαλιστικό κίνημα, δίνουμε **ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα** στην ανάπτυξη του τεχνολογικού αυτού κλάδου στη χώρα μας. Δεν μας ενδιαφέρει απλώς η παραγωγή και η χρήση των πράγματι χρήσιμων αυτών μηχανών και λογισμικού. Μας ενδιαφέρει πρώτα απ' όλα ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ. Μας ενδιαφέρει **να επωφελούνται όλοι οι πολίτες από την τεχνολογική πρόοδο**. Γι' αυτό

- 1) Θα συνεχίσουμε την ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ σε θέματα πληροφορικής.
- 2) Θα διευρύνουμε τον **κοινωνικό διάλογο** για τις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις από τη χρήση των υπολογιστών και
- 3) Θα θεσμοθετήσουμε **όργανα ελέγχου**, ανεξάρτητα από τη Διοίκηση, προκειμένου να διασφαλίζεται η μη καταχρηστική επεξεργασία προσωπικών πληροφοριών.

Η συνεχής αναβάθμιση των μικρομεσαίων μοχλός για την Ανάπτυξη

98. Το μεγάλο έργο της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ για τους μικρομεσαίους, που αποτελούσαν την κύρια δύναμη της παραγωγής και διανομής αγαθών, αλλά τους παρίες της χρηματοπιστωτικής στήριξης και τεχνικής υποστήριξης, θα συνεχιστεί με βασική κατεύθυνση **τον προσανατολισμό τους με σταθερούς πόλους ανάπτυξης**.

99. Εκσυγχρονίζεται η Νομοθεσία για την ίδρυση και λειτουργία των ΜΜΕ με εναρμόνιση και προσαρμογή στην Κοινοτική Νομοθεσία. Κωδικοποιείται λογιστική, φορολογική, αγορανομική, ασφαλιστική και Κοινοτική Νομοθεσία, για διευκόλυνση των ΜΜΕ.

100. Συνεχίζεται η βελτίωση των χρηματοδοτικών όρων και θεσπίζονται σαφή κριτήρια απλούστευσης διαδικασίας χρηματοδότησης επαγγελματιοβιοτεχνών και νεοϊδρυσμένων επιχειρήσεων. «Συνεχίζεται το ειδικό σύστημα χρηματοδότησης της Βιοτεχνίας με την εγγύηση του Κράτους και την επιδότηση του επιτοκίου. Ο ΕΟΜΜΕΧ ενισχύεται στον αναπτυξιακό του ρόλο με τεχνική βοήθεια εγγυοδοσίας και δανειοδοτική στήριξη των μικρομεσαίων. Ολοκληρώνεται η σύνδεση των ΜΜΕ με τον τομέα των Κρατικών Προμηθειών κυρίως μέσω προγραμματικών συμφωνιών. «Δημιουργείται Εγγυοδοτικός οργανισμός για την αντιμετώπιση των χρηματοδοτικών κινδύνων των βιοτεχνών παράλληλα με την απελευθέρωση του Τραπεζικού Συστήματος. Εξειδικεύονται υφιστάμενες Τράπεζες για τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων με συμμετοχή των φορέων τους για τις εξαγωγές, την τεχνολογική ανανέωση κ.ά.

101. Παίρνονται μέτρα για την προώθηση και την ενίσχυση της Κοινοπρακτικής συνεταιριστικής οργάνωσης των ΜΜΕ. Με την παροχή τεχνικής βοήθειας από τον ΕΟΜΜΕΧ, ένταξη συνεταιρισμών και προγραμμάτων στα ΜΟΠ, εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων συνεταιριστικής εκπαίδευσης, προσαρμογή των όρων χρηματοδότησης στις ιδιαιτερότητες των κοινοπραξιών και συνεταιρισμών κ.λπ.

102. Προωθείται η χωροθέτηση της οργάνωσης και λειτουργίας βιοτεχνικών πάρκων και ζωνών με κίνητρα μετεγκατάστασης μονάδων μέσης και υψηλής όχλησης.

103. Ενισχύονται τα προγράμματα ενημέρωσης και πληροφόρησης καθώς και στήριξης καινοτομιών και μεταφοράς και αξιοποίησης τεχνολογίας. Ιδρύονται μόνιμα εκθετήρια στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

104. Παίρνονται ειδικά μέτρα προώθησης των εξαγωγών προϊόντων ΜΜΕ στα πλαίσια της συνολικής εμπορικής πολιτικής για τις εξαγωγές.

105. Ειδικά μέτρα για τη χειροτεχνία, καλλιτεχνική βιοτεχνία οικοτεχνία.

106. Η επίλυση κρίσιμων επαγγελματικών προβλημάτων σε πολλούς κλάδους που εμφανίζονται λόγω του κόστους του εκσυγχρονισμού, όπως σε αυτοκινητιστές, ταξί, τουριστικά επαγγέλματα κ.λπ. ιεραρχείται με βάση την αρχή της συμμετοχής της Κοινωνίας και του κράτους στην ανάληψη του κόστους.

107. Την πρώτη προτεραιότητα για την τρίτη τετραετία θα αποτελέσει για τους ΜΜΕ η εξυγίανση και η αναβάθμιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της κοινωνικής ασφάλισης ιδιαίτερα για τους εμπόρους.

108. Η ενεργειακή πολιτική της νέας τετραετίας, θα ακολουθήσει βασικά τις κατευθύνσεις των προηγούμενων χρόνων και συνοψίζεται:

Πρώτο: Συνέχιση στην παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, της εντατικής χρήσης του λιγνίτη και των υδατοπτώσεων. Μ' αυτό τον τρόπο θα διατηρηθεί το υψηλό ποσοστό κάλυψης των αναγκών σε ηλεκτρική ενέργεια, με εγχώριους ενεργειακούς πόρους που έφθασε στο 80% έναντι 60% το 1981.

Δεύτερο: Εκπόνηση και υλοποίηση προγραμμάτων εξοικονόμησης τόσο στην παραγωγή, όσο και στην κατανάλωση ενέργειας

Τρίτο: Υλοποίηση των συμφωνιών και προώθηση των επενδύσεων για την εισαγωγή του φυσικού αερίου. Στόχος είναι το 1992 τουλάχιστον η Αθήνα και μεγάλο μέρος της βιομηχανίας στον άξονα του αγωγού να χρησιμοποιούν φυσικό αέριο.

Τέταρτο: Η πλήρης απελευθέρωση της αγοράς στην παραγωγή και διάθεση των προϊόντων πετρελαίου μπορεί και πρέπει να συνδυαστεί με τη διατήρηση της εποπτείας του Κράτους μέσω της ΔΕΠ. Ταυτόχρονα θα διασφαλιστεί η συνεργασία με τα ιδιωτικά διυλιστήρια της χώρας που έχουν κυρίως εξαγωγικό προσανατολισμό.

Πέμπτο: Προώθηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με την υλοποίηση των νόμων για την γεωθερμία και την ιδιοκατανάλωση της ενέργειας.

Έκτο: Προσπάθεια για μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος τόσο στην παραγωγή, όσο και στην κατανάλωση της ενέργειας με νέες επενδύσεις στους θερμοηλεκτρικούς σταθμούς της ΔΕΗ και νέα καύσιμα.

Εβδομο: Ο καθορισμός νέας τιμολογιακής πολιτικής σε όλο το φάσμα της ενέργειας, με στόχο την εξοικονόμηση, τον περιορισμό των εισαγωγών του πετρελαίου και την προώθηση του αερίου και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Όγδοο: Προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης για την αξιοποίηση των εγχώριων ενεργειακών πόρων.

ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

109. Η πολιτική μας για τον **Ορυκτό Πλούτο**, όπως την διακηρύξαμε ολοκληρωμένα το 1981, εφαρμόζεται με συνέπεια και θα συνεχιστεί και στην τρίτη τετραετία, αξιοποιώντας τις εξελίξεις και τα περιθώρια του διεθνούς σχετικού περιβάλλοντος.

110. Ειδικότερα προωθούμε:

Πρώτο: Την ανάπτυξη των προγραμμάτων έρευνας - αξιολόγησης με ιδιαίτερη έμφαση στα κοιτάσματα με μέταλλα νέας γενιάς που έχουν μεγάλη ζήτηση από τις νέες τεχνολογίες.

Δεύτερο: Την κοινή μεταλλευτική πολιτική στην Κοινότητα, που ευνοεί τη χώρα μας λόγω του σημαντικού μεταλλευτικού δυναμικού και μοναδικών αποθεμάτων στην ΕΟΚ.

Τρίτο: Επιλεγμένες επενδύσεις στον τομέα με κριτήρια την απόδοση σε σχέση με τις διαγραφόμενες προοπτικές ζήτησης.

Ενδεικτικά οι κύριες προτεραιότητες είναι οι ακόλουθες:

- Το κύκλωμα Νικελίου - Χρωμίου - Ανοξειδωτού Χάλυβα.
- Το κύκλωμα Λευκόλιθου - Διπύρου - πυρίμαχων.
- Το κύκλωμα Βωξίτη - Αλουμίνας - Αλουμινίου (Περάτωση στην τετραετία του νέου εργοστασίου Αλουμίνας)
- Λοιπές μεταλλευτικές - μεταλλουργικές δραστηριότητες (επένδυση παραγωγής χρυσού, εκμετάλλευσης μαγγανιούχων).
- Βιομηχανικά ορυκτά, ολοκλήρωση επένδυσης καλλιούχων αστρίων. Επένδυση για εκμετάλλευση νατριούχων αστρίων, αξιοποίηση Βαλεστονίτη και ορυκτού θείου.
- Μάρμαρα, νέο θεσμικό πλαίσιο για ταχύρρυθμη και ορθολογική ανάπτυξη του κλάδου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

111. Οι Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα, τα ολοκληρωμένα συμπλέγματα, προϋποθέτουν για τη νέα τετραετία ταχύτερη προώθηση εκσυγχρονισμού του Τομέα **Δημόσιων Έργων**. Τα απαραίτητα μέτρα εντάσσονται στις ακόλουθες κατευθύνσεις:

Πρώτο: Στην εξασφάλιση προϋποθέσεων για την ανταγωνιστικότητα των Ελληνικών κατασκευαστικών και μελετητικών επιχειρήσεων (οργάνωση, εισαγωγή πληροφορικής, τεχνογνωσία - τεχνολογία, χρηματοδότηση, φορολογία και ασφάλιση των συμβάσεων κ.λπ.) που θα στηριχθεί σε ειδικά μέτρα και κίνητρα.

Δεύτερο: Στην αναδιοργάνωση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δημοσίου σε επίπεδο Νομών και περιφερειών, την ενίσχυση της οργάνωσης των τεχνικών υπηρεσιών των Δήμων στην αποκέντρωση εκτέλεσης έργων, στην προώθηση του κοινωνικού ελέγχου κ.λπ.

Τρίτο: Στην αντιμετώπιση θεμάτων εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης, μεταπτυχιακών σπουδών και εξειδίκευσης των τεχνικών, καθώς και της επαγγελματικής κατάρτισης εργατοτεχνιτών.

Τέταρτο: Στην ανάπτυξη συνεργασίας των Ελληνικών μελετητικών και κατασκευαστικών μονάδων με αντίστοιχες της ΕΟΚ, με στόχο να ανακτηθεί η αγορά σε τρίτες χώρες για το Ελληνικό κατασκευαστικό δυναμικό, που διαθέτει αρκετά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Από το ΞΕΠΕΡΑΣΜΑ της παγκόσμιας κρίσης στην ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

111α. Η Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία υπήρξε και παραμένει μια σημαντική οικονομική δραστηριότητα για τη χώρα μας. Η τρίτη τετραετία είναι η εποχή της ανασύνταξής της. Είναι πηγή συναλλάγματος, δίνει απασχόληση σε δεκάδες χιλιάδες ναυτικούς, ενώ εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες ζουν άμεσα ή έμμεσα από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες. Επί πλέον η ναυτιλία μας ήταν και είναι ο πιο σημαντικός πρεσβευτής της Ελλάδας σ' όλη την Υδρόγειο.

Το 1981 η παγκόσμια εμπορική ναυτιλία έζησε τις τελευταίες στιγμές μιας καλής εποχής, για να μπει λίγο αργότερα (μέσα στο 1982) σε μια κρίσιμη περίοδο που χαρακτηρίζεται σαν η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ: Ο Εμπορικός μας στόλος που αποτελεί το 37% του στόλου της ΕΟΚ είναι ταυτόχρονα το 10% περίπου του παγκόσμιου στόλου.

Επί επτά χρόνια αγωνιστήκαμε με επιτυχία να ξεπεράσουμε τις επιπτώσεις στην Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία.

Η μάχη του μέλλοντος πρέπει να δοθεί κάτω από την Ελληνική σημαία και τον Έλληνα ναυτικό, που αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα του Έλληνα πλοιοκτήτη.

Μέσα στον εθνικό χώρο και δια μέσου αυτού στην ΕΟΚ και τους διεθνείς Οργανισμούς, θ' αποκτήσουμε την απαραίτητη ανταγωνιστικότητα για να ανακτήσει η Ελληνική σημαία την πρωτοπορία της στον παγκόσμιο στίβο.

111β. Το μέλλον της εμπορικής ναυτιλίας άρχισε να διαγράφεται θετικό. Κύριες επιδιώξεις και στόχοι μας για την τρίτη τετραετία είναι:

Πρώτο: Η ενίσχυση της σχέσης της Ελληνικής ναυτιλίας με την αναπτυσσόμενη Ελληνική Οικονομία που ήδη έχει ξεκινήσει από τα προηγούμενα χρόνια. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να συνεχιστεί με εντονότερους ρυθμούς. Η επιδίωξη αυτή επιτυγχάνεται με την παραπέρα βελτίωση της ναυτιλιακής υποδομής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της. Τα μέτρα στοχεύουν στην ενίσχυση των κλάδων ΝΑΥΠΗΓΗΣΗΣ - ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ πλοίων και των κλάδων ΤΡΟΦΟΔΟΣΙΑΣ και ΔΙΑΛΥΣΗΣ πλοίων. Παράλληλα, μέτρα για την ανάπτυξη της ΝΑΥΤΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΝΑΥΛΩΣΕΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ - ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ καθώς και την ενίσχυση του Ελληνικού νηογνώμονα, θα συμπληρώσουν την αναγκαία υποδομή.

Δεύτερο: Η ολοσχερής αντιμετώπιση των προβλημάτων που υπάρχουν ως κατάλοιπα της μεγάλης κρίσης που πέρασε η Ναυτιλία. Αυτό επιτυγχάνεται με μέτρα για την ενίσχυση του συνδικαλιστικού

κινήματος των ναυτεργατών, τη βελτίωση των συνθηκών ζωής στο πλοίο, της ασφάλισης και της κοινωνικής πρόνοιας των ναυτικών. Επί πλέον, με τον εκσυγχρονισμό του μηχανισμού συνεχούς απασχόλησης του ναυτικού που ήδη ενεργοποιήθηκε κατά την περίοδο της κρίσης, μοιράζοντας την εργασία σε περισσότερους ναυτικούς. Αδιαπραγμάτευτος στόχος η οικονομική και κοινωνική βελτίωση της ναυτικής οικογένειας και των απομάχων του κόμματος.

Τρίτο: Η δρομολόγηση μέτρων και πολιτικής για μακροχρόνια και σωστότερη διάρθρωση της ελληνικής ναυτιλίας.

Η επιδίωξη πραγματοποιείται με την ενίσχυση του ρόλου της Ελλάδας στην διαμόρφωση της διεθνούς πολιτικής των θαλασσίων μεταφορών και την εξασφάλιση των Ελληνικών συμφερόντων στα πλαίσια της ΕΟΚ.

Τα μέτρα στοχεύουν στη βελτίωση της ποιοτικής στάθμης του υπό Ελληνική σημαία στόλου, στην προσφορά υψηλής στάθμης και εμπειρία ναυτεργατικού δυναμικού, στη δημιουργία ναυτιλιακής κεφαλαιαγοράς και στη στενή θεσμοθετημένη συνεργασία του Κράτους με όλους τους φορείς της Ναυτιλίας (πλοιοκτήτες - εργαζόμενοι - επιμελητήρια κ.λπ.). Η θεσμοθέτηση μιας τέτοιας συνεργασίας έχει ήδη ξεκινήσει με τη συμμετοχή των παραπάνω εκπροσώπων στα βασικότερα όργανα λήψης αποφάσεων για θέματα ναυτιλίας.

111γ. Για την υλοποίηση των επιδιώξεων προωθείται η παραπέρα ενίσχυση του ΥΕΝ με έμπειρα και εξειδικευμένα στελέχη.

Η πραγμάτωση των στόχων αυτών επιτυγχάνεται με μια σειρά μέτρων έργων και επενδύσεων μέσα σ' ένα σταθερό θεσμικό πλαίσιο που ήδη έχει δρομολογηθεί.

111δ. Ολοκληρώνονται τα **ΜΕΤΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ** για τους ναυτικούς.

- Βελτίωση περαιτέρω της παρεχόμενης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους ναυτικούς.
- Αύξηση των παροχών σε χρήμα των ναυτικών ή των οικογενειών τους για λόγους υγείας.
- Αύξηση και αναβάθμιση των Παραρτημάτων του Οίκου Ναύτη που λειτουργούν στην επαρχία.
- Μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του Οίκου Ναύτη.
- Μεταστέγαση του Παραρτήματος του Οίκου Ναύτη Αθηνών σε άλλο κατάλληλο κτίριο όπου θα λειτουργήσουν πολυατρεία. Αύξηση των λοιπών κοινωνικών παροχών προς τους ναυτικούς ή τις οικογένειές τους που έχουν ανάγκη προστασίας.
- Ολοκλήρωση και δημοσίευση του νέου Οργανισμού Οίκου Ναύτη με τον οποίο αναδιαρθρώνονται οι Υπηρεσίες του και προσαρμόζονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της δημόσιας διοίκησης.
- Εξυγίανση του ΝΑΤ με αντιμετώπιση του ελλείμματος.

111ε. Η πολιτική μας για την Εμπορική ναυτιλία υποστηρίζεται από ριζική αναμόρφωση της ναυτικής εκπαίδευσης με:

πρώτο: Σύνταξη Νόμου πλαισίου

δεύτερο: Δημιουργία ναυτιλιακών ειδικοτήτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

τρίτο: Εκσυγχρονισμό του κανονισμού εκπαίδευσης της τριτοβάθμιας τεχνοεπαγγελματικής εκπαίδευσης και του περιεχομένου σπουδών.

ΑΠΟ ΤΟ ΞΑΝΑΖΩΝΤΑΝΕΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΣΕ ΜΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, για τους Αγρότες και την ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

112. Η αναγέννηση της υπαίθρου, η αποκατάσταση της ισοτιμίας της Αγρότισσας και του Αγρότη, που αισθάνονται πια ισότιμοι πολίτες με τους κατοίκους των πόλεων, δίνει τη δυνατότητα να επιταχυνθεί η **εθνική στρατηγική** για τον αγροτικό τομέα που συνοψίζεται στην εξασφάλιση:

- Επαρκών σε καλή ποιότητα και προσιτές τιμές τροφίμων για τον πληθυσμό της χώρας.
- Επαρκών σε καλή ποιότητα και λογικές τιμές ποσοτήτων πρώτων υλών αγροτικής προέλευσης για την αντίστοιχη βιομηχανία.
- Εξαγωγίμων ανταγωνιστικών προϊόντων όσο γίνεται μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας, για τη μεγιστοποίηση της εισροής συναλλάγματος.

113. Η αναπτυξιακή πορεία συνοδεύεται με την πολιτιστική αναγέννηση της υπαίθρου, την ανατροπή των περιφερειακών και τομεακών ανισοτήτων, την αποκατάσταση και διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών ζωής και τη σταθερή αύξηση του αγροτικού εισοδήματος.

114. Η Εθνική στρατηγική αναπτύσσεται μέσα στα πλαίσια της μάχης που δώσαμε και θα δώσουμε στην Κοινότητα. Χωρίς να παραγνωρίσουμε τις δεσμεύσεις, θα συνεχίσουμε την πάλη για την αξιοποίηση και επέκταση των επιτευγμάτων στην αναμόρφωση της Κοινοτικής Αγροτικής Πολιτικής, στο διπλασιασμό των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων, στην πρόωρη συνταξιοδότηση, στις άμεσες οικονομικές ενισχύσεις, στα προγράμματα εκσυγχρονισμού, στις ρυθμίσεις για την πράσινη ισοτιμία κ.λπ.

115. Στις επενδύσεις η έμφαση δίνεται στην προώθηση έργων εγγειοβελτιωτικών, για την αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων κατά 250.000 στρέμματα. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην προώθηση μικρών έργων με γρήγορη και άμεση απόδοση. Η συνέχιση και εντατική προώθηση του πλέον σημαντικού για την αγροτική οικονομία της χώρας, έργου **εκτροφής του Αχελώου** αποτελεί την μεγάλη δέσμευσή μας.

116. Συνεχίζονται έργα, ρυθμίσεις και μέτρα για την κτηνοτροφία, την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες, τις δυναμικές καλλιέργειες νέων προϊόντων, κτηνοτροφικά φυτά.

117. Ενισχύονται τα προγράμματα για την προστασία της φυτικής και ζωικής παραγωγής (αντιπαγετική προστασία, ανεμομίκτες κ.λπ.) Για την αξιοποίηση περιοχών με φυσικά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.

Για την αναμόρφωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και την ενίσχυση των εκμεταλλεύσεων οικογενειακής μορφής. Εκσυγχρονισμού του τομέα με εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, ανάπτυξη της γεωργικής έρευνας, προώθηση της αγροτικής εκπαίδευσης και των γεωργικών εφαρμογών.

118. Το κύριο βάρος ανήκει στις **δημόσιες επενδύσεις** για την υποδομή και στις συνεταιριστικές για την παραγωγή. Οι **ιδιωτικές επενδύσεις παραγωγής** πρέπει να υπακούουν στα κριτήρια βιωσιμότητας, κοινωνικής χρησιμότητας και εξυπηρέτησης αναπτυξιακών στόχων.

119. Η Πολιτική Γης προωθεί όχι μόνο την αποδοτικότητα στον Τομέα αλλά και την απόκτηση αξιοποίησης της γης, από τον ίδιο τον αγρότη. Ο αγροτουρισμός αλλά και η εναρμόνιση τουριστικής ανάπτυξης με τον εκσυγχρονισμό της Γεωργίας αποτελούν βασικούς παράγοντες για τον καθορισμό των χρήσεων γης. Το Κτηματολόγιο, ο καθορισμός χρήσεων γης και παραγωγικών ζωνών (κτηνοτροφικές κ.λπ.), η εκκαθάριση ιδιοκτησιακών θεμάτων, η διάθεση της εκκλησιαστικής περιουσίας, τα μέτρα όπως η πρόωρη συνταξιοδότηση κ.λπ., **τα κίνητρα για εκσυγχρονισμό εκμεταλλεύσεων αποτελούν προτεραιότητα βασικής σημασίας.**

120. Η Πολιτική για τον αγρότη και τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, η στήριξη για την εξυγίανση, εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος και των δραστηριοτήτων του αποτελεί για μας σημαντική προτεραιότητα και κλειδί για την προώθηση του αγροτικού τομέα και τη βελτίωση της θέσης του Αγρότη.

Η ρύθμιση των θεμάτων των χρεών, η τεχνική τους στήριξη, τα κίνητρα και ο προσανατολισμός των επενδύσεων, για ενίσχυση της συμμετοχής στην εμπορία και μεταποίηση, η βελτίωση του συστήματος αγροτικής πίστης είναι βασικά εργαλεία.

Στόχος ρεαλιστικός που πρέπει να καλυφθεί αποτελεί η ταχεία, έγκαιρη, αλλά με πλήρη διαφάνεια και κοινωνικό έλεγχο χρηματοδότηση των αγροτών και των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Ο βασικός στόχος όμως των συνεταιριστικών οργανώσεων γι' αυτή την τετραετία πρέπει να είναι η αποφασιστική παρέμβαση στην τυποποίηση και στη διακίνηση με ανάλογη στήριξη της υποδομής.

121. Βασική μας δέσμευση είναι, **να προστατεύσουμε και να ενισχύσουμε το ευνοϊκό θεσμικό πλαίσιο, που εξασφαλίζει τον Αγρότη και την παραγωγή του.** Πέρασε ανεπιστρεπτή η εποχή που ήταν στο έλεος της τύχης του, των καιρικών συνθηκών, του μεσάζοντα, του εκμεταλλευτή του.

122. Πολιτική για την επέκταση του Κράτους Πρόνοιας στην ύπαιθρο. Η μεγάλη βελτίωση των εισοδημάτων, οι συντάξεις και η ασφάλιση, τα κέντρα υγείας και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σχολεία, η κοινωνική πολιτιστική υποδομή και δραστηριότητες, ξαναζωντανεύουν την ξεχασμένη ύπαιθρο και δημιουργήσαν ευνοϊκές συνθήκες και προοπτικές για τον Αγρότη.

123. Η πολιτική προστασίας και αξιοποίησης των Δασών, κορυφαίο ζήτημα για την ανάπτυξη τραυματίζεται από τη μάστιγα των πυρκαγιών. Προχωρούμε σε έργα, αυξάνουμε και εκσυγχρονίζουμε τα μέσα προληπτικής προστασίας, για τα δάση και το περιβάλλον. Η προστασία συνδυάζεται με την αξιοποίηση και παραγωγική εκμετάλλευση του δασικού πλούτου.

124. Η ολοκλήρωση του νομοθετικού πλαισίου, η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών δασοφυλακής, η οργάνωση του αντιπυρικού αγώνα με ενεργό συμμετοχή των πολιτών, οι εκτεταμένες και έμμεσες αναδασώσεις, τα έργα ορεινής δασοπονίας, τα λοιπά έργα υποδομής, το δασικό κτηματολόγιο, η δασική έρευνα κ.λπ., αποτελούν δραστηριότητες που πρέπει να υλοποιηθούν κατά τη νέα τετραετία. Ακόμη η προώθηση της παραχώρησης εκμετάλλευσης των δασών και δασικών βιομηχανιών στους συνεταιρισμούς και μικτές δημοσυνεταιριστικές επιχειρήσεις.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

125. Η πολιτική μας για τη δημιουργία ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ήταν αυτή, που την οκταετία άλλαξε ριζικά όχι μόνο τη φορά των πραγμάτων αλλά την ουσία του Κράτους.

Η ανθρωπιά του Κράτους αγάλιασε τον άνθρωπο στην ύπαιθρο και την πόλη. Η Κοινωνική δικαιοσύνη είναι πια ορατή πραγματικότητα.

Η **Κοινωνία Αλληλεγγύης** είναι ο στόχος της τρίτης τετραετίας, που θα επιτευχθεί με την ολοκλήρωση του Κράτους Πρόνοιας, την αποκέντρωσή του και τη συμμετοχή της Κοινωνίας στην ευθύνη και στη χάραξη των προτεραιοτήτων.

126. Οι αρχές για την ολοκλήρωση του Κράτους Πρόνοιας και τη δημιουργία της Κοινωνίας Αλληλεγγύης συνοψίζονται:

Πρώτο: Το Κράτος αποκεντρώνεται σε μια Δημοκρατική αποκεντρωμένη Πολιτεία, όπου το Κράτος σχεδιάζει και μεριμνά και οι αποκεντρωμένοι φορείς υλοποιούν.

Δεύτερο: Η Πρόνοια δεν αποτελεί μέσο ωραιοποίησης του συστήματος εκμετάλλευσης, αλλά μοχλό αλλαγής του και δημιουργία Κοινωνίας Αλληλεγγύης.

Τρίτο: Οι αμοιβές πρέπει να είναι σύμφωνες με την προσφορά στην παραγωγική διαδικασία. Ένα ελάχιστο οικογενειακό εισόδημα πρέπει να είναι διασφαλισμένο.

Τέταρτο: Οι κοινωνικές υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με τις ανάγκες.

Πέμπτο: Δεν υπάρχουν προβληματικοί άνθρωποι ή παιδιά αλλά προβληματικές ή όχι κοινωνίες. Η κοινωνική επανένταξη και η κατάρτιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες αποτελεί δικαίωμα γι' αυτούς, υποχρέωση της Πολιτείας.

127. Η δημιουργία του **Ενιαίου Κοινωνικού Χώρου στην Κοινότητα** αποτελεί μόνιμο στόχο και παράλληλο με την Κοινωνική Πολιτική στο Εσωτερικό. Οι πρωτοβουλίες μας στην Κοινότητα θα στραφούν κυρίως στην έκδοση δεσμευτικών οδηγιών με δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα μέχρι το 1992.

128. Για τη μάχη της Ποιότητας μέσα από το ΕΣΥ. Το **ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ** (Ε.Σ.Υ.) που άλλαξε ριζικά τη φροντίδα υγείας και την περίθαλψη του Λαού, θα προχωρήσει αταλάντευτα στην τρίτη τετραετία.

129. Θα επιμεινουμε και θα εντεινουμε τις προσπάθειες για την εναρμόνιση της **Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας περίθαλψης.**

130. Η λειτουργία των 3 Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων του ΕΣΥ και η δρομολόγηση των νέων, η ολοκλήρωση των νέων πτερύγων και των νέων Περιφερειακών και Νομαρχιακών νοσοκομείων, η ολοκλήρωση της λειτουργίας των Κέντρων Υγείας, η συνεχής ανανέωση της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας, η συνεχής δημιουργία νέων μονάδων, επιστημονικών τμημάτων και κυρίως Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, Μ.Α. Φροντίδας, βραχείας νοσηλείας κ.λπ. βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της μάχης μας. Η ολοκλήρωση της στελέχωσης και λειτουργίας των Κέντρων Υγείας συνοδεύεται από την πλήρη λειτουργία των **αγροτικών** και των **περιφερειακών ιατρείων**.

131. Η έμφαση τώρα δίνεται στη βελτίωση της ποιότητας σε όλες τις βαθμίδες, με πρώτη προτεραιότητα στην **πρωτοβάθμια φροντίδα, στην πρόληψη και στην επείγουσα ιατρική**, με την ολοκλήρωση των ΚΑΒ και του ΕΚΑΒ. Η ολοκλήρωση του στόλου των ασθενοφόρων, των ειδικών κινητών μονάδων, η άρτια στελέχωσή τους που έχει ξεκινήσει, συμπληρώνεται με μονάδες ελικοπτέρων.

132. Η δημιουργία των αστικών Κέντρων Υγείας, με την παράλληλη ένταξη των υπηρεσιών υγείας και των γιατρών του ΙΚΑ στο ΕΣΥ αποτελεί ένα άμεσο στόχο. Ταυτόχρονα θα ολοκληρωθεί το δίκτυο μονάδων χρόνιας νοσηλείας για την αποθεραπεία και επανένταξη ιδιαίτερα ατόμων τρίτης ηλικίας.

133. Η δημιουργία του **Ενιαίου Φορέα Υγείας** με την ενεργοποίηση του άρθρου 16 του Ν. 1397 δίνει τέλος σε μια ταλάντευση. Αυτό όμως προϋποθέτει πλήρη αποκέντρωση των Υπηρεσιών Υγείας. Η δημιουργία των Περιφερειακών Συμβουλίων Υγείας και η ανάληψη της διοικητικής ευθύνης της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ανοίγει νέους ορίζοντες.

134. Θα συνεχιστεί και θα ενταθεί η προσπάθεια για τη δημιουργία σύγχρονων Μονάδων Ψυχικής Υγείας, αποασυλοποίησης των Ψυχιατρικών και **δημιουργίας Μονάδων Κοινωνικής Επανένταξης**.

135. Η μάχη της ποιότητας θα δοθεί σε τρία επίπεδα.

Πρώτο: Αναβάθμιση των σπουδών στις Ιατρικές Σχολές, στα ΤΕΙ στις νοσηλευτικές σχολές.

Δεύτερο: Στη βελτίωση του τρόπου **παροχής ειδικοτήτων**, στην προώθηση των νέων ειδικοτήτων (γενικοί γιατροί, γιατροί εργασίας, κοινωνική ιατρική, κοινωνική οδοντιατρική, κ.λπ.)

Τρίτο: Με την υλοποίηση του Ν. 1579/85 σε ό,τι αφορά τις ειδικότητες, τα κίνητρα και την ανέλιξη του νοσηλευτικού προσωπικού.

Τέταρτο: Υλοποίηση του Ν. 1579/85 για τη δημιουργία του **ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΥΓΕΙΑΣ** και των Ειδικών Κέντρων (Καρδιοχειρουργικό, ογκολογικό κ.λπ.).

Πέμπτο: Στη σωστότερη οργάνωση των μεταπτυχιακών σπουδών, υποτροφιών, συνεχιζόμενης και δια βίου εκπαίδευσης.

Εκτο: Στον καθοδηγητικό επιστημονικό ρόλο που πρέπει να αναλάβει το Πανεπιστήμιο σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Ερευνών Υγείας.

Εβδομο: Στη δημιουργία νέων τεχνολογικών κατευθύνσεων κυρίως στα ΤΕΙ για την παρακολούθηση και χειρισμό της σύγχρονης **ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ** σύμφωνα με το Ν. 1579/85.

136. Στην τρίτη τετραετία πρέπει επίσης να παραμεριστούν οι αγκυλώσεις και οι περιοριστικοί παράγοντες που φυσιολογικά ακολούθησαν τη βαθεία τομή του ΕΣΥ στα πρώτα βήματα.

137. Ήρθε η ώρα να αντιμετωπιστούν δυναμικά τα κατάλοιπα της εμπορευματοποίησης που υπάρχουν ακόμα στην ΑΘΗΝΑ και στη ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ μέσα στις τάξεις του ΕΣΥ. Αυτό είναι και το αίτημα της μεγάλης πλειοψηφίας των γιατρών του ΕΣΥ που ασκούν με ιεραποστολικό ρόλο το έργο τους.

138. Τώρα μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί η κάποια ισοπέδωση της επιστημονικής και ποσοτικής προσφοράς των γιατρών και της ιατρικής και νοσηλευτικής ομάδας. Η καθιέρωση πρόσθετων κινήτρων με βάση ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, θα αυξήσει την αποδοτικότητα των νοσοκομείων και των μονάδων πρωτοβάθμιας φροντίδας.

139. Πρέπει να εκδοθεί άμεσα το Π.Δ. που καθιστά τους **Πανεπιστημιακούς γιατρούς** πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης με ανάλογη ρύθμιση των αποδοχών τους.

140. Οι Στρατιωτικοί γιατροί πρέπει να εναρμονιστούν απολύτως σε δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους γιατρούς του ΕΣΥ.

141. **Απαλλαγή του θεσμού της Κοινωνικοποίησης των νοσοκομείων από γραφειοκρατικές διαδικασίες**, διευκρίνιση του ρόλου του Δ.Σ. σε σχέση με τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης και του **συντονιστή**, θεσμού του οποίου πρέπει να επιταχυνθεί η καθιέρωση.

142. Η **βελτίωση των δαπανών Υγείας και Περίθαλψης** θα συνεχιστεί και στην επόμενη τετραετία. Πρέπει όμως και μπορεί να συνοδευτεί από **περιστολές δαπανών** μη παραγωγικών και μη κοινωνικών, από την πάταξη της πολυφαρμακίας, από την αξιοποίηση της απόδοσης της Βιοϊατρικής Τεχνολογίας σε σχέση με τα νοσήλια εξωτερικού κ.λπ.

143. Το ΕΣΥ θα υποστηριχθεί από την ολοκλήρωση της προσπάθειας στον τομέα του φαρμάκου (Εθνική Φαρμακοβιομηχανία, Κρατική Φαρμακαποθήκη, Εθνικό Συνταγολόγιο, Λίστα Φαρμάκων, παραγωγικές επενδύσεις, συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, συμπαραγωγές με ξένες χώρες κ.λπ.)

144. Η έμφαση στην **παραδοσιακή άσκηση της Πρόνοιας**, θα δοθεί τώρα:

- στην Κοινωνική Επανένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσω της κατάρτισής τους
- στην εναρμόνιση της Πρόνοιας με την Κοινωνική Ασφάλιση και το ΕΣΥ
- στο συνεχή εμπλουτισμό και αποκέντρωση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση του Κοινωνικού Εξοπλισμού για την ηλικιακή προστασία

- στην ένταξη της επιδοματικής πολιτικής για τις διάφορες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού σε μια συνολική πολιτική στήριξης του ελάχιστου διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος
- στα ίδια πλαίσια θα ενταθεί και η προσπάθεια της πρόνοιας για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος
- η αντιμετώπιση της Λαϊκής Κατοικίας εντάσσεται στη συνολική Στεγαστική Πολιτική με ιδιαίτερη έμφαση στη στέγαση των λαϊκών τάξεων και των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

145. Οι **συντάξεις**, που αποτέλεσαν μια από τις βασικότερες προτεραιότητες της πρώτης και δεύτερης τετραετίας του ΠΑΣΟΚ αποτελούν επίσης σημαντική προτεραιότητα για την τρίτη τετραετία.

146. Η μεγάλη θεσμική αλλαγή που προετοιμάζουμε είναι η καθιέρωση της **ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ**.

Αυτός ο νέος θεσμός προϋποθέτει εγγυημένη από το Κράτος με πόρους κρατικούς ή και κοινωνικούς μια ελάχιστη σύνταξη για κάθε Έλληνα πολίτη. Οι ιδιαιτερότητες του κάθε Ταμείου θα διατηρηθούν και θα συμπληρώνουν τη σύνταξη με βάση την ανταποδοτικότητα (εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών). Η αυτο χρηματοδότηση μπορεί και πρέπει να ενισχυθεί μέσω της δημιουργίας τραπεζικού - αναπτυξιακού φορέα των ασφαλιστικών ταμείων, που θα αναλάβει ταυτόχρονα τη ρύθμιση των χρεών ΙΚΑ, ΝΑΤ κ.λπ.

147. Η βελτίωση των συντάξεων θα συνεχιστεί και στην επόμενη τετραετία με γρηγορότερους ρυθμούς.

148. Ομαδοποιήσεις Ταμείων για λειτουργικούς λόγους θα προωθηθούν. Δεν πρόκειται να υπάρξει ενοποίηση Ταμείων που και γραφειοκρατική θα ήταν και αντιπαραγωγική.

149. Δεν πρόκειται να υιοθετήσουμε αίτημα μείωσης ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης. Οι περιπτώσεις βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών θα εξετάζονται αλλά με υπευθυνότητα.

150. Η **καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών** πρέπει και μπορεί να ενταθεί. Η υλοποίηση του πράγματι προοδευτικού νόμου (1729/87) αποτελεί αναγκαιότητα αλλά όχι και ικανή συνθήκη. Η απεινής δίωξη των εμπόρων, η επιείκεια για τον απλό χρήστη και η κοινωνική επανένταξή του μετά τη σωματική αποτοξίνωση και την ψυχική απεξάρτηση πρέπει να συνοδεύεται με τον πολλαπλασιασμό των μονάδων.

Πρέπει δηλαδή να υλοποιηθεί ο προγραμματισμός Κέντρων Συμβουλευτικών Σταθμών - Μονάδων Αποτοξίνωσης και μονάδων ψυχικής απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης (τύπου «ΙΘΑΚΗΣ» στη ΣΙΝΔΟ).

Πρέπει ταυτόχρονα να απεμπλακεί η ψυχική απεξάρτηση από τα ψυχιατρεία και τα νοσοκομεία των φυλακών. Η ανάπτυξη του Κ.Ε.Θ.Ε. και η αξιοποίηση των ομάδων παρέμβασης με συμμετοχή αποθεραπευμένων πρώην ναρκωμανών αποτελούν τη βασική μας επιλογή.

Εντείνεται η προσπάθεια με αποφασιστικά μέτρα για την προστασία του

ευρύτερου περιβάλλοντος της νεολαίας (σχολεία και γενικά χώροι μόρφωσης, άθλησης και αναψυχής).

Η πρόληψη όμως ιδιαίτερα στους νέους συνιστά ένταση της προσπάθειας για ένα νέο πρότυπο ζωής χωρίς ανασφάλειες (ανεργία, έλλειψη ελεύθερου χρόνου, κοινωνικά αδιέξοδα).

Γι' αυτό η καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών αποτελεί πάνω απ' όλα μια νέα δυναμική πορεία υλοποίησης της πολιτικής μας για τη νέα γενιά.

151. Η **εκστρατεία κατά του AIDS**, που συνετέλεσε στην πολύ μικρή επέκταση στη χώρα μας, θα συνεχιστεί σε συνεργασία με τις άλλες χώρες. Η πρόληψη, η σταυροφορία διαφώτισης - ιδιαίτερα μέσω των μαζικών μέσων ενημέρωσης - οι ειδικές μονάδες θεραπείας και η κοινωνική ένταξη των φορέων αποτελούν βασικούς στόχους της πολιτικής μας.

152. Η **καταπολέμηση του καρκίνου**, εντάσσεται σε μια συντεταγμένη διαδικασία στα πλαίσια της Κοινότητας. Οι βασικές κατευθύνσεις της σταυροφορίας για την καταπολέμηση του καρκίνου είναι:

- Η ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας και της πρωτοπαθούς πρόληψης κυρίως με την έγκαιρη διάγνωση (ΤΕΣΤ ΠΑΠ και ψιλάφιση μαστού μέσω των Κέντρων Υγείας, ειδικές εξετάσεις σε ομάδες υψηλού κινδύνου σε χώρους δουλειάς κ.λπ.).
- Αντικαπνιστική εκστρατεία.
- Ολοκλήρωση του Συντονιστικού Ογκολογικού Κέντρου και αποκέντρωσή του στις περιφέρειες, καθοδήγηση επιδημιολογικών ερευνών στον υγιή πληθυσμό.
- Ανάπτυξη του συστήματος «Οίκοι νοσηλείας» σε συνδυασμό με τις προσπάθειες κοινωνικής επανένταξης και τη δημιουργία ξενώνων.
- Ενίσχυση και δημιουργία νέων μονάδων αντιμετώπισης του καρκίνου τελευταίου σταδίου.
- Συνέχιση της ενίσχυσης της Ιατρικής Βιοϊατρικής Τεχνολογίας.

153. Η βασικότερη πτυχή της νέας πορείας για την Υγεία του Ελληνικού Λαού, θα είναι η **προστασία της Υγείας** μέσω:

- Πρώτο:** υγειονομικής διαφώτισης
- δεύτερο:** επιδημιολογικών ερευνών στον υγιή πληθυσμό
- τρίτο:** εθνικής διατροφικής πολιτικής (ιδιαίτερα για εγκύους, νεογνά, παιδιά κ.λπ.)
- τέταρτο:** προστασίας του περιβάλλοντος
- πέμπτο:** υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΙΡΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

154. Η προσαρμογή της ανάπτυξης στο περιβάλλον και του περιβάλλοντος στον άνθρωπο, αποτελεί την αρχή στην οποία στηρίζεται η πολιτική μας. Το φυσικό, κτιστό και πολιτιστικό περιβάλλον, αποτελούν στοιχεία της Ιστορίας μας και οφείλουμε να τα διαφυλάξουμε. Η ανάπτυξη και οι τεχνολογικές εξελίξεις, μπορούν να συνυπάρξουν με το διαμορφωμένο περιβάλλον. Η πρόοδος δεν μπορεί να σταματήσει. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι επίκεντρο της αναπτυξιακής προσπάθειας είναι ο άνθρωπος. Ο άνθρωπος που δεν μπορεί να βοηθεί αποσπασμένος από το φυσικό περιβάλλον.

155. Εφαρμόζονται προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα σχολεία της χώρας και ενημερωτικά προγράμματα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

156. Προωθούνται προγράμματα προστασίας φύσης και τοπίου, όπως οριοθέτησης και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, υδροβιοτόπων, θαλασσίων οικοσυστημάτων κ.λπ.

157. Η αντιμετώπιση του Νέφους στο Λεκανοπέδιο, αποτελεί πρώτη προτεραιότητα που επιβάλλει:

- Τη συνέχιση με εντατικούς ρυθμούς και ολοκλήρωση των προγραμμάτων που εφαρμόζονται για την αντιρρύπανση, την πολεοδομική ανασυγκρότηση της πόλης, τη δημιουργία της κυκλοφοριακής υποδομής και ελεύθερων χώρων, την αναδάσωση των ορεινών όγκων και την αύξηση των χώρων πρασίνου, τη βελτίωση των συγκοινωνιών.
- Την αυστηρή εφαρμογή των μέτρων για τη λειτουργία της πόλης.
- Τη συμπλήρωση των προγραμμάτων και τη λήψη ριζοσπαστικότερων μέτρων αμεσότερης απόδοσης.

Για την επιτυχία της δύσκολης μάχης προϋπόθεση αποτελεί η ενεργός συμμετοχή της Τ.Α., η συνεργασία των κατοίκων και η εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής κοινωνικής συναίνεσης, που θα επιδιωχθεί και με δημοψήφισμα εφόσον κριθεί αναγκαίο.

158. Ειδικότερα:

- Ολοκληρώνεται άμεσα το πρόγραμμα αντιρρύπανσης στις πλέον «οχλούσες» βιομηχανίες.
- Προωθείται η αναδιάρθρωση των συγκοινωνιών, η επέκταση της ηλεκτροκίνησης, η ανανέωση και συμπλήρωση του στόλου των Λεωφορείων.
- Ολοκληρώνονται τα 100 μεγάλα κυκλοφοριακά έργα και προωθείται εντατικά η κατάσταση του ΜΕΤΡΟ.
- Ενισχύονται σταδιακά τα κίνητρα για την εισαγωγή Ι.Χ. αυτοκινήτων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας (καθαρών).
- Προωθείται εντατικά η εισαγωγή «καθαρών» ΤΑΞΙ.
- Επεκτείνεται το πρόγραμμα τοποθέτησης «παγίδων» στις εξατμίσεις των λεωφορείων.
- Εφαρμόζονται νέα πρόσθετα προγράμματα αναδάσωσης των ορεινών όγκων και αύξησης του αστικού και υπεραστικού πρασίνου.
- Εντατικοποιούνται οι έλεγχοι εκπομπής καυσαερίων από τις βιομηχανίες και το αυτοκίνητο.

159. Δημιουργείται δίκτυο συλλογής μέτρησης και αξιολόγησης στοιχείων ρύπανσης ατμόσφαιρας σε επίπεδο χώρας. Προωθούνται προγράμματα αντιρρύπανσης στη Θεσσαλονίκη και άλλες ευαίσθητες περιοχές του Ελλαδικού χώρου (Πτολεμαΐδα, Μεγαλόπολη κ.λπ.).

160. Αναπτύσσεται δίκτυο 10 περιφερειακών σταθμών για παρακολούθηση της ποιότητας νερών που θα καλύψει τις κυριότερες λεκάνες απορροής της χώρας. Αποτελεί σημαντικό βήμα για την προστασία και αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού. Επιταχύνεται η αποπεράτωση και λειτουργία εγκαταστάσεων καθαρισμού λυμάτων.

Η καταπολέμηση της ρύπανσης των θαλασσών προωθείται πέρα από τις εγκαταστάσεις καθαρισμού αστικών λυμάτων και αποβλήτων με εναρμόνιση και προσαρμογή στις διεθνείς συμφωνίες καθώς και με ενίσχυση και αξιοποίηση των διεθνών συνεργασιών.

161. Προωθούνται προγράμματα κοινής συλλογής και διάθεσης απορριμμάτων στα πλαίσια συνδέσμων και επιχειρήσεων των ΟΤΑ με ανάπτυξη χώρων για την υγειονομική ταφή.

162. Εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα για την αντιμετώπιση της ηχορρύπανσης στην πηγή της, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα και στους τόπους παραθερισμού.

163. Επεκτείνεται και βελτιώνεται ο νόμος 1568/85 που αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος με το θεσμό του γιατρού εργασίας, του τεχνικού ασφαλείας, των Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας.

Προβλέπεται η ισχυροποίηση του ρόλου των Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας, η ένταξη των επενδύσεων για μέτρα υγιεινής και ασφάλειας στο νόμο των κινήτρων. Σημαντικός είναι ο ρόλος των ίδιων των εργαζομένων και των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΜΕ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

164. Προχωρούμε στη συστηματική προώθηση «ολοκληρωμένων» προγραμμάτων έργων στο επίπεδο του νομού αλλά και της περιφέρειας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καθιέρωση **ειδικών κινήτρων** και σε έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα περιφερειακής ή εθνικής κλίμακας σε «**προβληματικές**» περιφέρειες.

165. Η προσπάθεια για τη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής στις παραγωγικές ζώνες συνεχίζεται με έμφαση στην ενεργοποίηση βιοτεχνικών και βιομηχανικών πάρκων, βιομηχανικών ζωνών και βιομηχανικών περιοχών, καθώς και στην αναβάθμιση ζωνών και εγκαταστάσεων τουριστικών δραστηριοτήτων προς την κατεύθυνση του τουρισμού ποιότητας.

166. Η ολοκλήρωση του προγράμματος Ε.Π.Α. (ΓΠΣ, επεκτάσεις, οικισμοί κ.λπ.) συνοδεύεται με την κύρωση των «πράξεων εφαρμογής περιοχών που εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης, με κύρια έμφαση στις περιοχές υψηλής ζήτησης, για:

- κύρια κατοικία
- παραθεριστική κατοικία
- βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

167. Η προώθηση εφαρμογής των Γ.Π.Σ. θα αντιμετωπίσει κατά προτεραιότητα, τις βασικές κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (παρακάμψεις πόλεων, περιμετρικοί άξονες, κόμβοι, χώροι στάθμευσης) την ανάπτυξη χώρων πράσινου και αναψυχής και την αναβαθμισμένη λειτουργία οργανωμένων παραγωγικών χώρων (Βούλα, τουριστικές, εμπορικές ζώνες κ.λπ.).

168. Η εφαρμογή των νέων θεσμικών πολεοδομικών εργαλείων (Νέος ΓΟΚ κ.λπ.) όπως:

- η αξιοποίηση του κοινωνικού συντελεστή δόμησης σε περιοχές - πιλότους.
- η προώθηση του νέου οικοδομικού συνεταιρισμού με μεγαλύτερη έμφαση στους στεγαστικούς οικοδομικούς και σε εκείνους της Β' κατοικίας που βρίσκονται σε παραθεριστικές περιοχές με υψηλή ζήτηση.
- η εφαρμογή του «ενεργού οικοδομικού τετραγώνου» σε οικοδομικά τετράγωνα - πιλότους, καθώς και οι πολεοδομικές παρεμβάσεις στις υποβαθμισμένες συνοικίες των πόλεων προωθούν την οικιστική αναβάθμιση των περιοχών, την εξυπηρέτηση λαϊκών στρωμάτων για κατοικία και την ανακοπή πιέσεων αυθαίρετης δόμησης.

169. Προωθείται η ενίσχυση της προσφοράς κατοικίας, με: Ανάπτυξη του δημόσιου και κοινωνικού τομέα, ώστε να αυξηθεί σταδιακά η συμμετοχή του στην παραγωγή κατοικιών. Ο ευρύτερος δημόσιος τομέας θα βασιστεί στην ανάπτυξη των υφιστάμενων οργανισμών (ΟΕΚ, ΔΕΠΟΣ), αλλά και σε νέους αποκεντρωμένους φορείς και προγράμματα (Δημοτικά, Συνεταιριστικά).

170. Πρόσθετα μέτρα προβλέπονται για την αναδιάρθρωση του συστήματος δανείων και τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα ενθαρρύνουν την αυτοστέγαση με περαιτέρω άρση των αντικινήτρων λόγω συστήματος φορολογίας.

171. Η βελτίωση της πολιτικής παρέμβασης στο θέμα ενοικίων υποβοηθείται και με:

- Αξιοποίηση και προώθηση του νέου θεσμού των προγραμματικών συμφωνιών και αναπτυξιακών συμβάσεων (Ν. 1682/87).
- Άμεση εφαρμογή προγραμμάτων πιλότων κοινωνικής κατοικίας για περιοχές με πιεστικές ανάγκες και σε ζώνες ειδικών κινήτρων αναπλάσεων κ.λπ.
- Ειδικά προγράμματα κοινωνικής κατοικίας προβλέπονται για εργαζόμενους και δημόσιους υπαλλήλους σε τουριστικές περιοχές ή περιοχές φοιτητουπόλεων, με αξιοποίηση δημόσιας γης και πολεοδομικών εργαλείων.

172. Συμπληρώνονται τα μέτρα προώθησης και ανάπτυξης της **στεγαστικής αποταμίευσης** και αξιοποίησης των νέων τραπεζικών τεχνικών (Ανακυκλούμενος πόρος, κτηματικά ομόλογα, ειδικά στεγαστικά επιτόκια, επιχορηγήσεις στεγαστικών καταθέσεων, επιδότηση ενοικίου κ.λπ.).

173. Ειδικά προγράμματα κατοικίας προωθούνται με την ανάπτυξη προγραμμάτων του δημόσιου και κοινωνικού τομέα, κατά προτεραιότητα, σε περιοχές με αξιοποίηση των θεσμικών ρυθμίσεων του Ν. 1337/83 (ζώνες αναπλάσεων, ειδικών κινήτρων (ΖΕΕ), ζώνες ενεργού Πολεοδομίας κ.λπ.) και την προώθηση ανάπτυξης υποβαθμισμένων περιοχών (προσφυγικές περιοχές πόλεων, περιοχές πόλεων που έχουν υποβαθμιστεί, περιοχές αυθαιρέτων). Η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε τέτοια προγράμματα και η αξιοποίηση πολεοδομικών εργαλείων (π.χ. Κοιν. συντελεστή) θα δημιουργήσει

αυτοχρηματοδοτούμενα προγράμματα σε μεγάλο βαθμό, ενθαρρύνοντας με κίνητρα προγράμματα οικοδομικών συνεταιρισμών υπό τη νέα τους μορφή.

174. Ενισχύονται τα προγράμματα φοιτητικής στέγης, με διάθεση αυξημένων πόρων αλλά και αξιοποίηση δημόσιας γης και πολεοδομικών εργαλείων.

175. Πρωθούνται στεγαστικά προγράμματα για ομογενείς.

Το Αρκαδικό χωριό αποτελεί «πρότομο» με θετικές εμπειρίες που θα αξιοποιηθούν για επέκταση των προγραμμάτων και σε άλλες περιοχές, που υπάρχει ενδιαφέρον από τους ομογενείς.

ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

176. Η πολιτιστική έκρηξη που πραγματοποιήθηκε στην οκταετία του ΠΑΣΟΚ δημιούργησε πολιτιστικές δραστηριότητες σ' όλη τη χώρα, αποκεντρωμένη συμμετοχή φορέων και δημιουργών, σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα.

Τώρα απαιτείται η σφραγίδα ενός νέου πολιτιστικού λόγου με ποιοτικά κριτήρια που να υποστηρίζεται από πλήρη και αποκεντρωμένη υποδομή.

177. Η συνεργασία και η σύνδεση του πολιτιστικού κινήματος με την Τ.Α. πρέπει να νομοθετηθεί και να ενισχυθεί με την ένταξη των πολιτιστικών χώρων στο Ν.1262.

178. Η ίδρυση Ανωτάτων Μουσικών Σχολών πρέπει να συνδυαστεί με την ενίσχυση του θεσμού των Δημοτικών Ωδείων. Η δημιουργία Εθνικού Αρχείου Δισκογραφίας, είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη της Μουσικής μας κληρονομιάς.

179. Η αλλαγή του νομικού καθεστώτος των Κρατικών Θεάτρων, η απόκτηση μόνιμης στέγης για τη Λυρική Σκηνή, η ίδρυση Κρατικής Ανωτάτης Δραματικής Σχολής, η ειδική επιδότηση για το παιδικό Θέατρο, συμπληρώνουν τις μεγάλες καινοτομίες για το Θέατρο, τόσο το Κρατικό όσο και το ελεύθερο.

180. Θα επιμείνουμε στη μεγάλη επιλογή των Δημοτικών περιφερειακών Θεάτρων (ΔΗΠΕΘΕ) με βασική επιδίωξη όχι μόνο τις καλές παραστάσεις, αλλά τη σύνδεσή τους με το Λαό της περιφέρειας και τη Νεολαία με σειρά πολιτιστικών και πνευματικών δραστηριοτήτων.

181. Τα Γράμματα και το Βιβλίο που αντιμετωπίστηκαν με γενναία μέτρα ενίσχυσης και διάδοσης θα ενισχυθούν με:

- Ολοκλήρωση της διαδικασίας για την ίδρυση του Ελληνικού Κέντρου Βιβλίου.
- Προγράμματα για την προβολή της Σύγχρονης Ελληνικής Λογοτεχνίας στην Ελληνική περιφέρεια και το Διεθνή χώρο.
- Επέκταση του μέτρου συνταξιοδότησης σε όλες της κατηγορίες συγγραφέων Λογοτεχνικού και Πολιτιστικού περιεχομένου βιβλίων.

182. Πρωθούνται Ειδικά Επιστημονικά προγράμματα για την έρευνα, διάσωση και προστασία του συνόλου της ιστορικής και λαογραφικής κληρονομιάς με παράλληλη ενίσχυση και δημιουργία νέων Λαογραφικών Μουσείων.

183. Οι Εικαστικές Τέχνες ενισχύονται με τον προγραμματισμό Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, επέκταση των εγκαταστάσεων της ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ και την κρατική επιδότηση για τη δημιουργία εργαστηρίων από νέους καλλιτέχνες.

184. Το τεράστιο σε Πανελλαδική κλίμακα έργο προστασίας των αρχαίων και των Μνημείων που συντελείται σήμερα, θα ενισχυθεί με αύξηση του προσωπικού των υπηρεσιών προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και την διεπιστημονική στελέχωσή τους.

Προβλέπεται παράλληλα: Εκσυγχρονισμός του Νομοθετικού πλαισίου άσκησης του έργου προστασίας των αρχαίων και των μνημείων, με τροποποίηση του Αρχαιολογικού Νόμου και επέκταση της προστασίας μέχρι τα νεώτερα μνημεία, θέσπιση αποτελεσματικότερων διατάξεων για τους παραβάτες του Νόμου προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

— Αυστηρός καθορισμός των Αρχαιολογικών ζωνών προστασίας και ξεκαθάρισμα των δικαιωμάτων των ιδιοκτητών γης μέσα από ουσιαστικό διάλογο και επιστημονικά, χωροταξικά και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια.

— Η οργάνωση εργαστηρίων συντήρησης, Αρχείου Μνημείων και η καταγραφή εικόνων και ιερών κειμηλίων αποτελούν σημαντική προσπάθεια που θα πρέπει να αναληφθεί αμέσως.

185. Η «κοινωνικοποίηση» της γνώσης του πολιτισμού μέσα από την ανάδειξη των Μουσείων μας συνοδεύεται με τη δημιουργία διαχρονικών Μουσείων, ενισχύεται με σύγχρονα οπτικοακουστικά συστήματα και συνδυάζεται με εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά που επισκέπτονται οργανωμένα τα Μουσεία.

186. Μια καινοτομία για τη χώρα μας αποτελεί η διάσωση της βιομηχανικής κληρονομιάς που θα ενισχυθεί με ειδική υπηρεσία και προγράμματα.

187. Θεσπίζονται ειδικά κίνητρα για τη διάσωση των ιστορικών κέντρων και των διατηρητέων κτιρίων.

188. Η προώθηση και η προστασία του κινηματογράφου, η κατάργηση της λογοκρισίας και η οριοθέτηση των δικαιωμάτων των ανθρώπων που ασχολούνται με τον κινηματογράφο έδωσαν νέα πνοή στην παραγωγή ταινιών.

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου αποκτά τη δυνατότητα να υποστηρίζει ενεργά κάθε δημιουργική προσπάθεια.

Η συμμετοχή των δημιουργών είναι καθοριστική.

Η ίδρυση της Κρατικής Ακαδημίας Κινηματογράφου και Τηλεόρασης θα ολοκληρώσει το πλαίσιο για την ελεύθερη δημιουργία.

189. Προωθούνται μέτρα κοινωνικής προστασίας των δημιουργών ιδιαίτερα των νέων και προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας σε όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες. Η προβολή της Εθνικής Πολιτιστικής μας ταυτότητας στο εξωτερικό, η μάχη να διατηρηθεί ο πολιτισμός μας απέναντι στον κοσμοπολιτισμό και το «βομβαρδισμό» των ξένων προτύπων μιας «κουλτούρας της κατανάλωσης» συνιστούν τα πλαίσια της σύγχρονης πολιτιστικής μας έπαλξης.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 1996

190. Είναι γνωστό ότι η υποψηφιότητά μας για την ανάληψη της ευθύνης διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996, αποτελεί πρόκληση και χρέος τόσο στο ιστορικό πολιτιστικό παρελθόν του Έθνους μας, όσο και υπόσχεση στη νέα μας Γενιά. Το γεγονός αυτό ενοποιεί όλο και περισσότερο τον Ελληνισμό όπου γης και τονώνει την ελπίδα ότι το 1990 η παγκόσμια φίλαθλη κοινή γνώμη, ηχηρά θα χειροκροτήσει την απόφαση της ΔΟΕ. Γι' αυτό θα συνεχίσουμε την πυρετώδη προετοιμασία.

Η άμεση ολοκλήρωση των μελετών και η έγκαιρη και σωστή εκτέλεση των έργων, δίνουν τον τόνο μιας προσπάθειας και τη σιγουριά μιας επιδίωξης, που δικαιωματικά θα έχει θετικά αποτελέσματα στην οικονομία, στις τεχνολογικές μεταρρυθμίσεις, στην κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής, στη βελτίωση των Αθλητικών Εγκαταστάσεων και στην αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής της Αθήνας.

Με την κατασκευή ή ολοκλήρωση έργων, όπως το συγκρότημα κλειστών - ανοικτών Κολυμβητηρίων, το κλειστό Γυμναστήριο 18.000 θέσεων, το Ποδηλατοδρόμιο, τους περιβάλλοντες χώρους των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων, το Ολυμπιακό προπονητήριο κ.ά., θα είμαστε έτοιμοι και τους Μεσογειακούς αγώνες του 1991 να φέρουμε σε πέρας, αλλά και τους Ολυμπιακούς Αγώνες να διοργανώσουμε με τρόπο και την ευθύνη που μας προσθέτει το βάρος της κληρονομιάς μας.

Με την απαραίτητη και υπαρκτή Εθνική συναίνεση και την ομοψυχία του λαού μας θα δουλέψουμε ακόμη περισσότερο για την επίτευξη του στόχου για Ολυμπιακούς στην Αθήνα με Έλληνες Ολυμπιονίκες.

Πρέπει και θα πάρουμε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1996.

Πρέπει, προγραμματίζουμε και αναπτύσσουμε τον Ελληνικό Αθλητισμό.

Με τον ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ για τη συναδέλφωση των Λαών και για τη Νέα Γενιά

191. Η διοργάνωση της «Χρυσής Ολυμπιάδας», θα αναβιώσει Πανανθρώπινες αξίες, θεσμούς και πρότυπα και θα αναδείξει στο βάθρο των νικητών, όχι μόνο την Ελληνική φιλοξενία και την άριστη οργάνωση αλλά και αθλητές μας Ολυμπιονίκες από το Λαό μας πρωταγωνιστή της Ειρήνης και της Προόδου.

Οι επιτυχίες στο Μπάσκετ, στο Βόλλευ, στην Πάλη, στην Ιστιοπλοία αλλά και αλλού, δείχνουν ότι η χώρα που δημιούργησε τον Αθλητισμό δεν θα γίνει ο φτωχός συγγενής του πρωταθλητισμού.

Θα συνεχιστεί η προσπάθεια για αύξηση του αριθμού των ενεργά απασχολουμένων ατόμων με τον Αθλητισμό, με πολλαπλασιασμό των αθλητικών χώρων και διεύρυνση των πεδίων αθλητικής ενασχόλησης.

192. Στο χώρο του Μαζικού Λαϊκού Αθλητισμού, στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων μας:

- Με την ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων σε σχολικούς και εργασιακούς χώρους, στα πάρκα και τις πλατείες, σε δασικούς χώρους, τόπους εκδρομής κ.ά.
- Με τη μόνιμη και οργανική σχέση και λειτουργία Καθηγητών Φυσικής Αγωγής στους πιο πάνω χώρους.
- Με την επέκταση των προγραμμάτων μας για οικογενειακό αθλητισμό, για νέες κοινωνικές ομάδες, ώστε να φτάσουμε σε 15% τον αριθμό των συμμετεχόντων πολιτών στην αθλητική ενασχόληση.

Στο χώρο του Αγωνιστικού Αθλητισμού, θα αναληφθούν νέες πολύπλευρες προσπάθειες:

- Με τη νέα μορφή του αθλητικού σωματείου που θα αναδειχθεί σε χώρο κυρίως εξειδικευμένου αθλητισμού, που θα αφομοιώνει, θα προωθεί, θα αναδεικνύει τα talenta της περιοχής, που ανιχνεύονται πλέον με επιστημονικό τρόπο.
- Με την άρτια οργάνωση και υποδομή των Αθλητικών Ομοσπονδιών οι οποίες σε συνεργασία με τις Ενώσεις τους σε κάθε περιφέρεια διευκολύνουν την προετοιμασία αθλητών και ομάδων μας, ενισχύουν τις αναγκαίες αθλητικές σχέσεις μας στο Διεθνή χώρο, συμβάλλοντας και στη μείωση της εμπορικής αποχαλίνωσης του Αθλητισμού.
- Με την αύξηση των επιχορηγήσεων δια των αθλητικών ομοσπονδιών για τη δημιουργία προϋποθέσεων απρόσκοπτης υλοποίησης του προγραμματισμού τους. Η έμφαση θα δοθεί κυρίως στα αθλήματα που έχουν εμφανή αγωνιστική πρόοδο στο Διεθνή χώρο, ή είναι δεμένα με τις αθλητικές καταβολές της πατρίδας μας, καθώς και στην οικονομική ανακούφιση των πρωταθλητών μας, των συντελεστών αγώνων, των εργαζομένων.

- Με τη δημιουργία και άλλων σχολών Φυσικής Αγωγής (ΤΕΦΑΑ), την ανύψωση του επιστημονικού επιπέδου των υφισταμένων και την καθιέρωση της επιμόρφωσης.
- Με την οργανωτική και διοικητική σύνδεση των ομοσπονδιών με το Κέντρο Αθλητικών Ερευνών (ΕΚΑΕ) για την επιστημονική υποστήριξη του Αθλητισμού.
- Ο επιστημονικός προγραμματισμός, η δημιουργία Αθλητρικής Ειδικότητας, ο σωστός σχεδιασμός, θα δώσουν λύση στο γνωστό πρόβλημα της απώλειας ταλέντων, ιδιαίτερα στο στίβο και στην κολύμβηση.
- Η αναγνώριση του Κέντρου Ντόπινγκ Ελέγχου, καθώς και οι συχνές δειγματοληψίες και μάλιστα σε περιόδους προπονήσεων, αναδεικνύουν τη χώρα μας σε βασικό πολέμιο της μεγάλης αυτής μαστίγας του Αθλητισμού.
- Με την αύξηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, ώστε να αντιστοιχεί ένα αθλητικό Γυμναστήριο προς κάθε 15.000 πολίτες.
- Με το σχολείο ως βασικό μοχλό ανάπτυξης του Αθλητισμού.
- Με τους νέους θεσμούς που εφαρμόστηκαν (Μαζικός Αθλητισμός, Νομαρχιακές Αθλητικές Επιτροπές, Περιφερειακή Ανάπτυξη) προβάλλει η αναγκαιότητα πλέον δημιουργίας νέου θεσμικού πλαισίου για τον Αθλητισμό, η MAGNA KARTA.
- Το ποδόσφαιρο, το όμορφο αυτό άθλημα που απασχολεί εκατομμύρια φιλάθλους, θα εκσυγχρονιστεί και θα εξυγιανθεί. Η αθλητική δικαιοσύνη θα περάσει στις τάξεις των διοικητικών δικαστηρίων. Η διαιτησία θα αποκτήσει στελέχη που θα επιλέγονται με αδιάβλητα κριτήρια και θα φοιτούν ανάλογα με την κατηγορία που παίζουν σε ειδικές σχολές. Θα θεσπιστούν δημοκρατικότερες λειτουργίες στις σχέσεις αθλητών - σωματείων - ΠΑΕ και Ομοσπονδιών. Ενεργοποιούνται στη σωστή κατεύθυνση οι σύνδεσμοι φιλάθλων ώστε το άθλημα των πολλών να απαλλαγεί από τη βία και να γίνει άθλημα μαζικής διαδικασίας και όχι μαζικής εκτόνωσης.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

193. Η αναβάθμιση της Παιδείας, δηλαδή του συνολικού πλούτου του Λαού μας, η ποιότητα στην εκπαίδευση, δηλαδή η συστηματική μετάδοση των γνώσεων, η κατάρτιση και η δια βίου εκπαίδευση με τη συνεχή ανανέωση της γνώσης, αποτελούν τη βασική προτεραιότητα της τρίτης τετραετίας. Στη νέα τετραετία ολοκληρώνεται το έργο του ΠΑΣΟΚ στην Παιδεία. Με την ολοκλήρωση της αποκέντρωσης κάθε περιφέρεια - νομός θα έχει ιδρύματα και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης, και θα προγραμματίζει την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών του αναγκών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Η πραγματικότητα στην εκπαίδευση σήμερα είναι η καλύτερη αφετηρία μας για τη συνέχιση της δημιουργικής πορείας.

Οι νέες προτεραιότητές μας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

194. Η ποιότητα και αναβάθμιση είναι ο στόχος της νέας τετραετίας. Η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Για ακόμη καλύτερη ποιότητα στην Παιδεία απαιτείται η συντονισμένη δημιουργική προσπάθεια των εκπαιδευτικών, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών φορέων και της Πολιτείας. Η σταθερή αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για μια ισχυρή Ελληνική παιδεία στο απαιτητικό και ανταγωνιστικό εκπαιδευτικό περιβάλλον της Ευρώπης.

195. Η βελτίωση της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Η Πολιτεία θέτει ως βασική προτεραιότητα τις δαπάνες για την Παιδεία. Μεριμνά για τα μέσα και το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής λειτουργίας.

196. Δίνεται νέα ώθηση στην αναβάθμιση και την ποιότητα σπουδών στο δημοτικό, το γυμνάσιο, το λύκειο, καθώς και στην προσχολική αγωγή.

197. Διορίζεται επαρκής αριθμός εκπαιδευτικών και βελτιώνεται η αναλογία διδασκόντων και μαθητών και σχεδιάζονται σωστά μέσα διδασκαλίας, οργανικά δεμένα με το περιεχόμενο σπουδών. Βελτιώνονται οι συνθήκες εργασίας και οι αμοιβές του εκπαιδευτικού λειτουργού. Λύνεται το πρόβλημα της κτιριακής υποδομής μέσα στην τετραετία ώστε να μην λειτουργεί πια κανένα σχολείο σε διπλή βάρδια.

198. Ολοκληρώνονται τα εκπαιδευτικά και κοινωνικά μέτρα (εσωσχολική βοήθεια, ενισχυτική διδασκαλία, μεταλυκειακά κέντρα. Κοινωνική φροντίδα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, δωρεάν μεταφορά μαθητών κ.ά.).

199. Διατίθεται στους γονείς το βιβλίο του διδάσκοντα, ώστε να κατανοήσουν τις μεθόδους και τους στόχους του κάθε μαθήματος και προωθείται η συγγραφή βιβλίων για τους γονείς με πιο κατανοητό περιεχόμενο.

200. Δημιουργείται Εθνικό Σύστημα Βιβλιοθηκών για την οργάνωση βιβλιοθηκών και τη διάδοση του βιβλίου.

200α. Το Εργοστάσιο Εποπτικών μέσων διδασκαλίας ενισχύεται επιστημονικά και τεχνολογικά ώστε να παράγει τον αναγκαίο σχολικό εξοπλισμό.

201. Επεξεργάζονται και εγκρίνονται από παιδαγωγικό Ινστιτούτο προγράμματα διδασκαλίας της Τοπικής, Νομαρχιακής και Περιφερειακής Ιστορίας. Προγράμματα τοπικού πολιτισμού και παράδοσης. Καθώς και προγράμματα ανάλυσης της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας και κοινωνίας. Στην επεξεργασία συμμετέχουν κοινωνικοί και επιστημονικοί φορείς.

**Δημοκρατικός εκπαιδευτικός προγραμματισμός:
Η Παιδεία είναι υπόθεση όλων.**

202. Ολοκληρώνεται και ουσιαστικοποιείται η λειτουργία του εκπαιδευτικού προγραμματισμού. Και συνδέεται άμεσα με τον εθνικό περιφερειακό και νομαρχιακό προγραμματισμό κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.

203. Γενίκευση της προσχολικής αγωγής. Γενικεύεται η προσχολική αγωγή στις ηλικίες των 4,5 έως 5,5 ετών.

204. Τα Παιδικά Κέντρα για τα παιδιά των εργαζομένων αποκτούν σημαντική προτεραιότητα. Τα παιδικά κέντρα συνδυάζουν αγωγή και κοινωνική μέριμνα. Η λειτουργία τους βοηθά στην αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας και στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εκκίνηση του εκπαιδευτικού συστήματος.

205. Εμπεδώνεται ενιαίο μορφωτικό περιεχόμενο στα εννιά χρόνια βασικής εκπαίδευσης σε εσωτερική συνοχή και ενιαία θεώρηση.

• Διαμορφώνεται ενιαία αντίληψη στο παιδαγωγικό κλίμα και τις διδακτικές μεθόδους.

- Εξασφαλίζονται ίσοι όροι για το σύνολο των παιδιών στην εννιάχρονη εκπαίδευση.

206. Εφαρμόζονται σε όλα τα δημοτικά σχολεία νέα προγράμματα ξένων γλωσσών από την Δ' Δημοτικού.

- Εισάγεται η αισθητική αγωγή και η φυσική αγωγή.
- Νέες γνώσεις πληροφορικής στις 2 τελευταίες τάξεις του Δημοτικού και παράλληλα κοινωνικής και κυκλοφοριακής αγωγής εμπλουτίζουν το περιεχόμενο σπουδών.
- Εφαρμόζεται πλήρως ο θεσμός της ενισχυτικής διδασκαλίας σε μαθητές που έχουν ανάγκη, για την εξασφάλιση ισότητας ευκαιριών στη μόρφωση.
- Προωθούνται κέντρα απασχόλησης εντός του σχολείου με πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες για τα παιδιά που οι γονείς τους εργάζονται.

207. Ολοκληρώνονται και επεκτείνονται τα νέα προγράμματα του Γυμνασίου που παρέχουν σύγχρονες γνώσεις, επιστημονικές και κοινωνικές, πληροφορική και τεχνολογία.

- Αναβαθμίζεται και γίνεται πιο ενεργός ο επαγγελματικός προσανατολισμός.
- Εφαρμόζεται η διδασκαλία 2 ξένων γλωσσών στο Γυμνάσιο - Λύκειο.
- Εισάγεται και στο Γυμνάσιο η ενισχυτική εσωσχολική διδασκαλία.
- Συνεχίζεται και ολοκληρώνεται η συγγραφή νέων βιβλίων για το Γυμνάσιο και το Λύκειο.
- Ιδρύονται Μουσικά και Καλλιτεχνικά Γυμνάσια σε όλη τη χώρα.

208. Άμβλυνση και εξάλειψη ανισοτήτων - φροντίδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

- Τα νηπιαγωγεία αυξήθηκαν κατά 996.
- Γενικεύθηκε η δωρεάν μεταφορά των μαθητών, το 1981 διατέθηκαν 150 εκ., το 1989, 3.450 εκ.
- Κατά 301 αυξήθηκαν τα Γυμνάσια και καλύπτουν πλήρως τα νησιά, τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές, κάνοντας έτσι ουσιαστική την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και εξαλείφοντας τις περιφερειακές ανισότητες.
- Τα Λύκεια αυξήθηκαν κατά 193 και με ένα σύστημα λυκειακών τάξεων καλύπτονται πλήρως οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές, εξαλείφθηκε έτσι πλήρως ο φραγμός που επεδίωκε η Ν.Δ. πριν το 1981 την οκταετία 75-82 είχαν αυξηθεί τα λύκεια μόνο κατά 16.
Τα μεταλυκειακά κέντρα και η εσωσχολική βοήθεια συμβάλλουν στην ισότητα ευκαιριών.
- Η ειδική αγωγή γνώρισε τεράστια ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη σε σχολικές μονάδες από 87 το 1981 αυξήθηκαν σε 449 το 88-89, οι διδάσκοντες τετραπλασιάστηκαν. Το 1981: 213, 88-89: 986 και οι μαθητές τριπλασιάστηκαν. Το 1981: 2.536, το 88-89: 8.200.

209. Με το ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο: Δημιουργούμε το σχολείο του Μέλλοντος.

- Στοχεύουμε στην ανατροπή της παραδοσιακής σχέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης, στην άμεση και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των κοινωνικών και παραγωγικών αναγκών.
- Επεκτείνουμε τις ιδρύσεις των πολυκλαδικών, ώστε να καλυφθούν αρχικά όλοι οι νομοί της χώρας με στόχο τη γενίκευσή τους.

- Επεκτείνεται η πληροφορική ως μάθημα γενικής παιδείας.
- Ειδική βαρύτητα δίνεται στο σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό. Όστε να κατευθύνονται οι μαθητές σύμφωνα με την κλίση τους και ενδιαφέροντά τους, στην παραγωγή ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Χωρίς από αυτό να δεσμεύεται το μέλλον τους.

210. Η Λυκειακή εκπαίδευση είναι σήμερα μαζικότερη από ποτέ άλλοτε. Με τη γενίκευση του Πολυκλαδικού Λυκείου η προοπτική για τη μεγαλύτερη μαζικοποίηση της Λυκειακής εκπαίδευσης. Γίνεται έτσι ορατός ο στόχος για υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Όπου ο κάθε μαθητής παίρνει, σύμφωνα με τις κλίσεις του, την εκπαίδευση, γενική ή τεχνική και επαγγελματική που του ταιριάζει.

211. Αναβάθμιση των εσωτερικών λειτουργιών των σχολείων.

- Ο παιδαγωγικός συντονιστικός ρόλος του διευθυντή σχολείου είναι καθοριστικός για την ποιότητα της εξωτερικής λειτουργίας.
 - Ο σύλλογος διδασκόντων είναι κυρίαρχο όργανο στα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά ζητήματα.
 - Η αξιολόγηση και ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου, στόχο έχει τη συνεχή βελτίωσή του και τη βελτίωση του ατομικού έργου του εκπαιδευτικού.
 - Η αξιολόγηση του μαθητή δεν κρίνει μόνο τη γνώση, αλλά και την προσπάθεια, τη δημιουργικότητα και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.
- Οι παραπάνω προτάσεις βοηθούνται από τις Ομάδες Συντονισμού του Διδακτικού έργου που λειτουργούν στο νομό με τη συμμετοχή των συμβούλων.

211α. Σχολικός Αθλητισμός.

- Κτίζονται κλειστά Γυμναστήρια στα Γυμνάσια - Λύκεια της χώρας, προσπάθεια που ήδη έχει ξεκινήσει από την Αττική.
- Επεκτείνονται Πανελλαδικά οι Αθλητικές τάξεις στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ

212. Αιχμή της κυβερνητικής πολιτικής κατά την επόμενη τετραετία θα είναι η εξασφάλιση των αναγκαίων προϋποθέσεων για το αποφασιστικό άλμα που θα οδηγήσει στην ποιοτική αναβάθμιση του συστήματος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, εν όψει των οροσήμων του 1993 και του 2000. Ο στόχος αυτός συνεπάγεται προφανώς αυξημένες ευθύνες και υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά συγκεκριμένα μέτρα κυβερνητικής πολιτικής, παράλληλα όμως συνεπάγεται αυξημένες ευθύνες και υποχρεώσεις και για το ίδιο το σύστημα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης το οποίο θα κληθεί, υπερβαίνοντας αντικειμενικές ή υποκειμενικές αδυναμίες και δυσκολίες, να συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου με την βελτιστοποίηση της ποιότητας του παραγόμενου έργου και τη μεγιστοποίηση της απόδοσης.

ΤΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΜΕΤΡΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ 1989-1993

213. Ολοκληρώνεται με τους ταχύτερους ρυθμούς η φυσιογνωμία των νέων Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με την ίδρυση των Τμημάτων που κρίνονται αναγκαία για την ολοκλήρωση της φυσιογνωμίας τους. Στα Ιδρύματα αυτά, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων, τα 3 νέα περιφερειακά Πανεπιστήμια, όπως επίσης και τα 4 νέα Πανεπιστήμια της περιοχής Αττικής.

214. Ενεργοποιούνται με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, οι διαδικασίες κατάρτισης των Πενταετών Προγραμμάτων Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Από τη σύνθεση των επιμέρους προγραμμάτων θα προκύψει το Εθνικό Πενταετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στο οποίο θα στηρίζεται στο εξής η χωροταξική ανάπτυξη και η εσωτερική συγκρότηση του συστήματος της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και το οποίο επίσης θα λαμβάνεται υπόψη για την ετήσια κατανομή της κρατικής χρηματοδότησης στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ. Παράλληλα προωθείται η θεσμοθέτηση συστήματος αντικειμενικής αξιολόγησης των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης βάσει της απόδοσής τους.

215. Ολοκληρώνεται η διαδικασία κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των ΤΕΙ με την έκδοση χωρίς καθυστερήσεις των υπολοίπων Διαταγμάτων.

Η διαδικασία αυτή εντάσσεται στην αναγκαιότητα της συστηματικότερης και της πληρέστερης δυνατής οριοθέτησης των ρόλων των ΑΕΙ και των ΤΕΙ, με μοναδικό κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας, της οικονομίας και της παραγωγής αλλά και με βάση τις πιο σύγχρονες εξελίξεις στο χώρο της επιστήμης και της τεχνολογίας, ενόψει βέβαια και των προοπτικών της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης του 1992.

Τούτο σημαίνει ότι για την ολοκλήρωση της διαδικασίας οριοθέτησης των ρόλων των ΑΕΙ και των ΤΕΙ, οι εμπλεκόμενοι παράγοντες οφείλουν να λειτουργήσουν με

τα παραπάνω κριτήρια και να εγκαταλείψουν παρωχημένες πλέον λογικές συντεχνιακού τύπου με μαξιμαλιστικά χαρακτηριστικά.

216. Ξεκινά άμεσα η συστηματική οργάνωση και λειτουργία των Μεταπτυχιακών Σπουδών στα ΑΕΙ, με βάση τις αρχές που έχουν ήδη συζητηθεί και συμφωνηθεί στο Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας, και κατοχυρώθηκαν ήδη με Προεδρικά Διατάγματα.

Τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα αποτελούν συνδυασμό έρευνας και σπουδών και καταλήγουν στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και στη λήψη Διδακτορικού Διπλώματος.

Η οργάνωση προγραμμάτων που θα οδηγούν σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης τύπου MASTER'S ή D.E.A. θα είναι κατ' αρχήν δυνατή προκειμένου για γνωστικά αντικείμενα διεπιστημονικού χαρακτήρα, μετά σύμφωνη εισήγηση των αντίστοιχων τμημάτων ΑΕΙ.

216α. Διαμορφώνεται σε Πανελλήνια Διάσταση η χωροταξική κατανομή Τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ καθώς και των ειδικοτήτων τους ώστε:

- α. Να μην υπάρχει αλληλοκάλυψη μεταξύ ΑΕΙ, ΤΕΙ.
- β. Να λειτουργούν τμήματα αρμονικά δεμένα με την παροχή στην οποία βρίσκονται.
- γ. Να είναι ευέλικτα σε βαθμό που να αλλάζουν και κατεύθυνση, ώστε να μπορούν να ξεπεράσουν τον κορεσμό ορισμένων ειδικοτήτων και να γίνει ευκολότερη η σύνδεσή τους με την παραγωγή και τις ανάγκες του τόπου.

Οι φοιτητές και σπουδαστές συμμετέχουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους σε προβλήματα, σε έργα τοπικού ή περιφερειακού ενδιαφέροντος τόσο σε επίπεδο πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας όσο και σε επίπεδο πρακτικής άσκησης.

Με τον τρόπο αυτό θα απορροφούνται πιο εύκολα στην παραγωγή και έχουμε ελαχιστοποίηση της ανεργίας.

- Προωθείται η ίδρυση και λειτουργία του Πανεπιστημίου του Ελληνισμού με στόχο τη διεύρυνση της Ελληνικής Παράδοσης και Ιατρικής.
- Προβάλλονται τα Ελληνικά Πανεπιστήμια και ΤΕΙ στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στην Ευρώπη με στόχο την ισότητα συνεργασίας τους με τα αντίστοιχα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα των άλλων χωρών.

217. Για να γίνει δυνατή η οργάνωση και η λειτουργία μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών στα ΑΕΙ προωθείται η **συγκρότηση του προβλεπόμενου στο νόμο 1771/88 Επιστημονικού Συμβουλίου Πανεπιστημιακής Έρευνας και Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Σ.Π.Ε.ΜΕ.Σ.), το οποίο και αποτελεί τον επιστημονικό σύμβουλο της Πολιτείας για τα σχετικά θέματα.**

Η συγκρότηση του εν λόγω Συμβουλίου είναι αναγκαία και για την **ίδρυση των Ακαδημαϊκών Ερευνητικών Ινστιτούτων, τα οποία πλέον ανήκουν στα ΑΕΙ και υπάγονται στην ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και τα οποία αναμένεται να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην αρτιότερη οργάνωση και τη συστηματοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας στα ΑΕΙ.**

Εκτός από την ενεργοποίηση των διαδικασιών και την **ίδρυση Ακαδημαϊκών Ερευνητικών Ινστιτούτων στα ΑΕΙ - με συμβουλευτικό ρόλο επίσης του Ε.Σ.Π.Ε.ΜΕ.Σ. - όσο και στα ΤΕΙ - με συμβουλευτικό ρόλο εν προκειμένω του ήδη λειτουργούντος Ινστιτούτου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.**

218. Η χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, θα λαμβάνει υπόψη της και τα δεδομένα του εθνικού σχεδιασμού και προγραμματισμού, για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Πέρα όμως από την, παραδοσιακού χαρακτήρα, χρηματοδότηση των ΑΕΙ και των ΤΕΙ από τον κρατικό Προϋπολογισμό, θα συνεχιστεί με την ίδια και με μεγαλύτερη ένταση η **προώθηση ειδικού χαρακτήρα χρηματοδοτήσεων για την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας, αλλά και πρωτοβουλιών αναπτυξιακού χαρακτήρα εν γένει.** Στη βάση αυτή, θα συνεχιστεί και θα αποκτήσει πλέον μόνιμα χαρακτηριστικά το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας το οποίο - τουλάχιστον για τα πρώτα χρόνια - θα διατηρήσει τις σημερινές του προτεραιότητες, **οι οποίες αφορούν προγράμματα ανάπτυξης βιβλιοθηκών και Εκτυπωτικών Μονάδων, προγράμματα εφαρμογών Πληροφορικής και νέων τεχνολογιών εν γένει και προγράμματα επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσης των στελεχών της Διοίκησης κυρίως.**

Παράλληλα όμως το Υπουργείο Παιδείας θα αναλάβει την ευθύνη της πολιτικής και οργανωτικής στήριξης των ΑΕΙ και των ΤΕΙ στην προσπάθειά τους για **εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων είτε από άλλους κρατικούς φορείς (π.χ. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας) ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε από πηγές εκτός Ελλάδας (π.χ. Προγράμματα ΕΟΚ, Συμβούλιο Ευρώπης ΟΟΣΑ, ΟΥΝΕΣΚΟ).**

219. Θα ληφθούν χωρίς καθυστερήσεις όλα τα αναγκαία μέτρα από τη μεριά της Πολιτείας, που θα οδηγήσουν στην απολύτως αναγκαία σήμερα ποιοτική αναβάθμιση της διοικητικής υποστήριξης της εν γένει λειτουργίας των ΑΕΙ και των ΤΕΙ.

220. Σε συσχέτιση με το εθνικό Πενταετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του συστήματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ολοκλήρωσης του **Κτιριακού Προγράμματος των ΑΕΙ και των ΤΕΙ** στο οποίο και θα προσαρμόζεται κάθε χρόνο το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας.

Συνεχίζεται σε ό,τι αφορά τους αριθμούς εισακτέων, η πολιτική σταθεροποίησης του συστήματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως προς τον φοιτητικό και το σπουδαστικό πληθυσμό.

Οι τυχόν αυξομειώσεις των αριθμών εισακτέων σε επιμέρους τμήματα θα εξαρτηθεί από τις ιδιαιτερότητες που είναι δυνατό να παρουσιάζουν τα τμήματα αυτά σε ό,τι αφορά τις πραγματικές τους δυνατότητες.

Τέλος, αύξηση του αριθμού των εισακτέων θα πρέπει σε γενικές γραμμές να αναμένεται μόνο μέσω της έναρξης λειτουργίας νέων τμημάτων ή λόγω της σταδιακής βελτίωσης των σχετικών προϋποθέσεων στα νέα Ιδρύματα ή στα νέα Τμήματα.

221. Η πολιτική στον τομέα της φοιτητικής και της σπουδαστικής μέριμνας θα συνεχιστεί με τα ίδια χαρακτηριστικά και κατά την επόμενη τετραετία 1989-1993.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 1991-1992 προβλέπεται να ολοκληρωθεί το Πενταετές Πρόγραμμα Στέγασης, του οποίου το συνολικό κόστος προβλέπεται να φτάσει στα 16,6 δις δρχ. για όλη την πενταετία. Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος ο αριθμός των διαθέσιμων κλινών για όλη την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση προβλέπεται να φτάσει στις 27.200 έναντι 13.500 σήμερα και 4.300 το 1981.

Το δε ποσοστό στεγαζομένων φοιτητών και σπουδαστών προβλέπεται να φτάσει στο 14% έναντι 7,2% σήμερα και 3,7% το 1981.

Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της δωρεάν σίτισης των οικονομικά ασθενέστερων φοιτητών και σπουδαστών προβλέπεται η γενίκευση της εφαρμογής του συστήματος της κάρτας σίτισης δύο γευμάτων στο σύνολο των ΑΕΙ και των ΤΕΙ. Κατά γενική όμως παραδοχή, το πρόβλημα της σίτισης θα αντιμετωπιστεί κατά τρόπο μόνιμο και ριζικό μέσα από την ίδρυση και τη σωστή οργάνωση των Φοιτητικών και Σπουδαστικών Λεσχών, που πρέπει να προωθήσουν τα ίδια τα ιδρύματα.

222. Δημόσια, ανεξάρτητα, ευέλικτα ΑΕΙ και ΤΕΙ, αναβάθμιση των εσωτερικών λειτουργιών τους.

- Εισαγωγή σύγχρονης διοίκησης με Γενικό Γραμματέα με ειδικά προσόντα και συμβούλους οικονομικού προγραμματισμού και οργάνωσης διοίκησης.
- Ευέλικτη οικονομική διαχείριση με ειδικούς ελαστικούς κωδικούς, όπως καθορίζονται από ειδικό νομικό πλαίσιο.
- Αναμόρφωση των πανεπιστημιακών οργάνων διοίκησης ώστε να είναι συμμετοχικά, ολιγάριθμα και αποτελεσματικά.
- Τα συλλογικά όργανα αναλαμβάνουν κύρια το ρόλο του προγραμματισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου με στόχο τη συνεχή βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό τους.
- Η αποσαφήνιση των ρόλων με την έκδοση των εσωτερικών κανονισμών των ΑΕΙ είναι τελείως απαραίτητη.

222α. Επιστημονικό προσωπικό.

- Ανανέωση του ΔΕΠ και των εκπαιδευτικών των ΤΕΙ με θέσεις με νέο επιστημονικό αντικείμενο, που διαπιστώνεται η ανάγκη του από τα αντίστοιχα συμβούλια.
- Εκπαιδευτικό προσωπικό μερικής απασχόλησης από στελέχη παραγωγής.
- Υποχρεωτική δημοσιοποίηση του συλλογικού ατομικού εκπαιδευτικού έργου κατά τομέα και τμήμα ανά διετία.
- Δημιουργία υποδομής με ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης, ανάπτυξης βιβλιοθηκών, μηχανοργάνωσης, οργάνωσης ερευνητικών εργαστηρίων και υπηρεσιών στήριξης όπου χρειάζεται.

223. Ιδιαίτερη τέλος προσοχή θα δοθεί στην υπόθεση των υποτροφιών. Το κύριο βάρος της πολιτικής υποτροφιών θα πέσει στις υποτροφίες εσωτερικού τόσο για προπτυχιακές όσο και για μεταπτυχιακές σπουδές. Στόχος της πολιτικής υποτροφιών είναι αφενός μεν να διευκολυνθούν στις σπουδές τους μέσα στην Ελλάδα κατά το δυνατόν περισσότεροι νέοι, αφετέρου δε να λειτουργήσει και ως κίνητρο για τη σταθερή βελτίωση της επίδοσης φοιτητών και σπουδαστών. Με βάση τα νέα αυτά δεδομένα, προχωρούμε στη θεσμοθέτηση **ενιαίου φορέα**

υποτροφιών, που θα συγκεντρώσει στη δική του ευθύνη το σύνολο των υποτροφιών, που σήμερα χορηγούνται από διάφορους φορείς του δημόσιου τομέα.

224. Συνεχίζεται με την ίδια και με μεγαλύτερη ένταση η χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την ταχύτερη δυνατή ανάπτυξη και την αρτιότερη δυνατή οργάνωση Βιβλιοθηκών αλλά και Εκτυπωτικών Μονάδων - στο μέτρο του δυνατού - σε κάθε ΑΕΙ και σε κάθε ΤΕΙ.

Η χρηματοδότηση αυτή θα γίνεται παράλληλα από το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και από το δάνειο που έχει ληφθεί από το Ταμείο Αποκατάστασης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η ανάπτυξη άρτια οργανωμένων και πλήρων Βιβλιοθηκών κατά τα διεθνή πρότυπα, σε συνδυασμό με την παράλληλη λειτουργία Εκτυπωτικών Μονάδων, είναι η μόνη ριζική και μόνιμη λύση στα προβλήματα που συνεπάγεται το ισχύον σήμερα σύστημα δωρεάν διάθεσης συγγραμάτων.

225. Η πλήρης και αποκλειστική απασχόληση των διδασκόντων στα ΑΕΙ και ΤΕΙ αποτελεί προϋπόθεση επιτυχίας της αναβάθμισης των σπουδών. Η έκδοση του Π.Δ. του 1268/82 πρέπει να αποτελέσει άμεση προτεραιότητα σε συνδυασμό με τη ριζική αναβάθμιση των αμοιβών των διδασκόντων.

226. Το νέο περιεχόμενο σπουδών μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το κρίσιμο θέμα του διαλόγου στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

227. Γλώσσα: Η δημοτική γλώσσα και το μονοτονικό έχουν ήδη εμπεδωθεί. Επιδιώκεται η παραπέρα βελτίωση της γλωσσικής ικανότητας με μέτρα που στοχεύουν στην προσασία της γλώσσας από την αυτούσια μεταφορά ξένων όρων με την ενισχυτική διδασκαλία κ.ά. Η εξοικείωση με τις ιστορικές μορφές της ελληνικής γλώσσας γίνεται μέσα από το νέο μάθημα της ιστορίας της γλώσσας μας.

228. Προσχολική αγωγή: Το έργο μας αποτελεί τη βάση για τη γενίκευση της προσχολικής αγωγής στις ηλικίες 4,5-5,5, με βάση πιλοτικά προγράμματα με προτεραιότητα στις υποβαθμισμένες περιοχές. Σε 2η φάση επιδιώκεται διετής φοίτηση 3,5-5,5.

Τα παιδικά κέντρα για τα παιδιά των εργαζόμενων δοκιμάζονται ήδη πειραματικά στο παιδαγωγικό τμήμα νηπιαγωγών της Θεσσαλονίκης και το Μαντούδι της Εύβοιας, συνδυάζουν αγωγή και κοινωνική μέριμνα, αντιμετωπίζουν το δημογραφικό πρόβλημα και την υπογεννητικότητα εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες στην εκκίνηση του εκπαιδευτικού συστήματος:
ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ της νέας τετραετίας του ΠΑΣΟΚ.

229. Εννιάχρονη υποχρεωτική βασική εκπαίδευση: σημαίνει α) μορφωτικό περιεχόμενο ενιαίο με εσωτερική συνοχή, β) ενιαία αντίληψη στο παιδαγωγικό κλίμα και τις διδακτικές μεθόδους, γ) εξασφάλιση ίσων όρων για το σύνολο των παιδιών. Άμεση και ορατή προοπτική μας είναι το **Δημοτικό με νέα προγράμματα** ξένων γλωσσών, αισθητικής αγωγής και φυσικής αγωγής το 88/89 λειτουργούν 300 δημοτικά δοκιμαστικής εφαρμογής και η γενίκευσή τους είναι δυνατή τη νέα τετραετία.

— Τα 63 δοκιμαστικά προγράμματα **δημιουργικής απασχόλησης** των παιδιών των εργαζόμενων γονέων δείχνουν την προοπτική του **ολοήμερου** δημοτικού σχολείου, που απασχολεί δημιουργικά τα παιδιά των εργαζομένων.

Ειδική Αγωγή: Η τεράστια ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη της ειδικής, αποτελεί τη βάση με μόνιμο στόχο τη σχολική και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών με ειδικές ανάγκες, την ένταξή τους στην παραγωγή και την αλληλοαποδοχή τους με την κοινωνία. Προχωρούμε:

— στη λειτουργία ειδικών τμημάτων στα παιδικά κέντρα και νηπιαγωγεία για την έγκαιρη αντιμετώπιση των αναγκών

— στη γενίκευση των ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων

— στην επέκταση της ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Μεταγυμνασιακή εκπαίδευση: Επεκτείνουμε σταδιακά τα ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια καλύπτοντας αρχικά όλους τους νομούς της χώρας και με στόχο τη γενίκευσή τους. Παράλληλα διανοίγεται και είναι πια ορατή και **Υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η Υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τη σύγχρονη γενίκευση του Ενιαίου Πολυκλαδικού** και τα τμήματα ειδικότητας είναι η μεγάλη απάντηση της Χώρας μας τη δεκαετία του 1990 στην παγκόσμια κρίση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

— εξασφαλίζεται εκπαίδευση σύγχρονη ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών

— εξασφαλίζεται ενεργός επαγγελματικός προσανατολισμός, σύνδεση με την παραγωγή και ομαλή μετάβαση στο επάγγελμα καθώς και ομαλή σύνδεση με την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τα κέντρα ελευθέρων σπουδών λειτουργούν σαν τμήματα ειδικότητας και δεν επιτρέπεται να συνδέονται με κύκλους σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κύκλους σπουδών δευτεροβάθμιας.

230. Ιδιωτική εκπαίδευση:

Στόχος μας είναι η δημιουργία όλων των προϋποθέσεων στην υποδομή, στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και την ποιότητα ώστε να μην είναι αναγκαία η ύπαρξη της ιδιωτικής εκπαίδευσης. Όσο λειτουργεί η ιδιωτική εκπαίδευση δεν επιτρέπεται να συντελεί στη δημιουργία ανισοτήτων, τα κοινωνικά σχολεία αποτελούν μορφή μη κρατικής εκπαίδευσης που συντελεί στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των εργαζομένων.

231. Συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση.

Στις σύγχρονες συνθήκες έκρηξης των γνώσεων και της τεχνολογίας απαιτείται συνεχής ανανέωση της γνώσης και της κατάρτισης:

- τα τμήματα ειδικότητας είναι ανοικτά σ' όλους και έχουν και ταχύρρυθμα προγράμματα
- ειδικά προγράμματα ανανέωσης της επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης λειτουργούν στα ΑΕΙ και ΤΕΙ
- Η λαϊκή επιμόρφωση συνεχίζει την προσφορά γνώσεων και πολιτιστικών αγαθών.

Όλα τα παραπάνω εντάσσονται σ' ένα ευρύτερο σύστημα εκπαίδευσης από απόσταση (LONG DISTANCE EDUCATION) όπου κάθε πολίτης μπορεί να ανανεώνει τις γνώσεις του και να αποκτά νέες.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

231α. Στη νέα τετραετία της αλλαγής ολοκληρώνουμε τις κατακτήσεις μας για τα δικαιώματα της νέας γενιάς στη συμμετοχή, στην εργασία, στη μόρφωση, στον πολιτισμό, στην κοινωνική ασφάλεια σε ένα ανθρώπινο περιβάλλον.

231β. Κατοχυρώνεται και διευρύνεται το δικαίωμα της **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**

πρώτο: Ψηφίζεται ο Καταστατικός Χάρτης των Δικαιωμάτων της Νέας Γενιάς, το νομικό πλαίσιο που κατοχυρώνει την ιδιαιτερότητα της νεολαίας, σαν αυτόνομη κοινωνική κατηγορία, που ενοποιεί και διευρύνει τις κατακτήσεις της γενιάς μας.

δεύτερο: Ιδρύεται Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας για να αναδειχθεί η νέα γενιά σε πρωταγωνιστή του εθνικού μας βίου.

τρίτο: Εκλέγονται Δημοτικά, Κοινοτικά και Νομαρχιακά συμβούλια Νεολαίας, για την ενοποίηση της διεκδίκησης και την αναβάθμιση της συμμετοχής στις κοινωνικές εξελίξεις στον αναπτυξιακό προγραμματισμό.

τέταρτο: Συγκροτείται Κυβερνητικό Συμβούλιο Νεολαίας που προεδρεύεται από τον Πρωθυπουργό, για την ενιαία, συντονισμένη και ιεραρχημένη υλοποίηση της Κυβερνητικής πρακτικής για τη νέα γενιά.

πέμπτο: Αναβαθμίζεται το Υφυπουργείο Νέας Γενιάς που αποκτά συγκεκριμένες αρμοδιότητες για κάθε θέμα πολιτικής που αφορά τη νεολαία.

έκτο: Αποκτά έκφραση η Νέα Γενιά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

- Χορηγούνται άδειες λειτουργίας σε ραδιοσταθμούς φορέων νεολαίας ή ερασιτεχνών.
- Δημιουργούνται αυτοδιαχειριζόμενες ζώνες νεολαίας στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο.
- Κατοχυρώνεται η συμμετοχή των νέων στη διοίκηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

έβδομο: Καθιερώνονται αντικειμενικά κριτήρια για τη χρηματοδότηση της δραστηριότητας των κοινωνικών και πολιτικών φορέων Νεολαίας.

όγδοο: Ολοκληρώνεται η άρση κάθε έκφρασης αυταρχισμού στην αντιμετώπιση των Νέων και των εκδηλώσεών τους από το Κράτος, την Κοινωνία και τους θεσμούς.

231γ. Η τρίτη τετραετία έχει ως κύριο στόχο την κατοχύρωση της **ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ** των νέων.

Τίθεται σε εφαρμογή ένα μεσομακροπρόθεσμο σχέδιο που στοχεύει:

- Κάθε νέος ή νέα με βάση τον επαγγελματικό προσανατολισμό (σχολικό και εξωσχολικό) οδηγείται σε

- θέση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή
- θέση σε επαγγελματική κατάρτιση ή
- θέση απασχόλησης ή
- θέση επιχειρηματικής δραστηριότητας ή
- επίδομα ανεργίας.

Ταυτόχρονα:

πρώτο: Διασφαλίζεται μόνιμο, ενιαίο, διαφανές και αδιάβλητο σύστημα προσλήψεων στο δημόσιο τομέα με βάση αξιοκρατικά κριτήρια.

δεύτερο: Ενισχύεται η χρηματοδότηση και τεχνική στήριξη των συνεταιριστικών, παραγωγικών, επαγγελματικών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών των νέων.

τρίτο: Επιδοτείται η εργασία με αναπτυξιακά κριτήρια για τη δημιουργία νέων, παραγωγικών θέσεων απασχόλησης.

τέταρτο: Υλοποιείται ο νέος νόμος για την απασχόληση, την κατάρτιση την προστασία των ανηλίκων στους χώρους εργασίας.

πέμπτο: Ολοκληρώνονται τα μέτρα προστασίας των νέων εργαζομένων από αυθαιρεσίες και απολύσεις, από δυσμενείς συνθήκες εργασίας καθώς και τα μέτρα διευκόλυνσης των εργαζομένων σπουδαστών.

έκτο: Ενοποιείται ο προγραμματισμός των δραστηριοτήτων όλων των φορέων στην κατάρτιση και επιμόρφωση, για τη δυναμική και θετική αντιμετώπιση της πρόκλησης του 1992.

έβδομο: Διευρύνονται τα μέτρα κοινωνικής ασφάλειας για τους νέους άνεργους και καλύπτουν την πλήρη περίθαλψη και την ψυχαγωγία τους.

231δ. Το δικαίωμα στη **ΜΟΡΦΩΣΗ** κατοχυρώνεται και διευρύνεται με την ολοκλήρωση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών μέτρων για την άρση των ανισοτήτων και για την εξεύρεση ισότητας ευκαιριών στη μόρφωση. Το νέο πρόγραμμά μας για την Παιδεία όπως προαναφέρθηκε τίθεται σε διάλογο πριν την εφαρμογή του με τους φορείς των διδασκόντων και διδασκομένων, με την επιστημονική κοινότητα και τους κοινωνικούς φορείς.

231ε. Το δικαίωμα στη δημιουργία και στη ζωή ενισχύεται με την ολοκλήρωση και δημιουργία νέων ειδικών προγραμμάτων.

πρώτο: Δημιουργούνται κέντρα νεότητας και βιβλιοθήκες σε κάθε συνοικία και χώρο νεολαίας, προωθούνται πολιτιστικά προγράμματα, εκθέσεις και διαγωνισμοί ερασιτεχνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας των νέων, εξασφαλίζεται η στήριξη με μέσα, προσωπικό και προγράμματα επιμόρφωσης των πρωτοβουλιών αυτών.

δεύτερο: Ολοκληρώνεται το θεσμικό πλαίσιο του Μαζικού Λαϊκού Αθλητισμού και διευρύνονται τα σχετικά προγράμματα όχι μόνο στην εκπαίδευση, αλλά και στο εργοστάσιο και στο στρατόπεδο.

τρίτο: Η αντίληψη του Μαζικού Λαϊκού Αθλητισμού δεν μπορεί να συμβιώνει με τη βία στους αθλητικούς χώρους. Η εξυγίανση του επαγγελματικού και σωματειακού αθλητισμού θα συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση των φαινομένων αυτών.

τέταρτο: Προωθείται ειδική στεγαστική πολιτική με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για την αντιμετώπιση ενός σημαντικού προβλήματος των νέων ανθρώπων.

πέμπτο: Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών αναπτύσσεται πλήρως η αναγκαία υποδομή ώστε να εξασφαλιστεί η ενημέρωση και η πρόληψη αλλά και η θεραπεία και κοινωνική επανένταξη.

έκτο: Διευρύνεται η μέριμνα της πολιτείας για τις συνθήκες κράτησης, την επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική επανένταξη των νέων παραβατών.

έβδομο: Ο κοινωνικός τουρισμός καλύπτει όλους τους νέους, επεκτείνεται σε τοποθεσίες όλης της Ελλάδας.

όγδοο: Η Κάρτα Νέων συνδέεται με την Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων και αποκτά διεθνή υπόσταση.

ένατο: Ιδρύονται σε κάθε νομό Κέντρα Πληροφόρησης και συνδέονται με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο.

231στ. Ολοκληρώνονται τα μέτρα για το **δικαίωμα στην ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ Θητεία.**

Στη νέα τετραετία της αλλαγής, συνεχίζουμε τις προσπάθειες για ανθρωπίνη και δημιουργική θητεία:

πρώτο: Εφικτός στόχος είναι η μείωση της θητείας στους 18 μήνες.

δεύτερο: Τροποποιείται ο στρατιωτικός κανονισμός 20-1 ώστε να κατοχυρωθούν:

- η δυνατότητα ελεύθερης πληροφόρησης και ανάγνωσης κάθε είδους εντύπων
- η κατάργηση της ποινής φυλάκισης για πειθαρχικά παραπτώματα
- πλήρη πολιτικά δικαιώματα των στρατευμένων στον ελεύθερο χρόνο τους, εκτός υπηρεσίας.

τρίτο: Διαμορφώνεται αδιάβλητο σύστημα κατανομής ειδικοτήτων και μεταθέσεων, με βάση αντικειμενικά αξιολογικά και κοινωνικά κριτήρια.

τέταρτο: Συγκροτείται ενιαίο σχέδιο παρέμβασης στην καθημερινή ζωή των στρατευμένων από τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Υγείας και Πολιτισμού, στους Τομείς του ελεύθερου χρόνου, του πολιτισμού, της ενημέρωσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της άθλησης, της προληπτικής υγείας.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

231ζ. Για το ΠΑΣΟΚ ο Απόδημος Ελληνισμός αποτελεί αναπόσπαστο και πρωτοπόρο τμήμα του Ελληνικού Έθνους. Αντιμετωπίστηκε και θα αντιμετωπίζεται ως:

πρώτο: Εθνικό κεφάλαιο

δεύτερο: Δύναμη οικονομικής και τεχνολογικής ανάπτυξης

τρίτο: Κοινωνική ομάδα με σύνθεση προβλημάτων και ιδιαιτερότητες.

231η. Στην τρίτη τετραετία η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ θα συνεχίσει να επιδιώκει:

πρώτο: Για όσους σκοπεύουν να παραμείνουν μόνιμα στο εξωτερικό, να ενισχύσει τους δεσμούς τους με το εθνικό κέντρο, να διατηρήσει την ελληνικότητα και την πολιτιστική ταυτότητά τους, να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής, μόρφωσης και όρους δουλειάς τους, να τους ενημερώνει για τις εξελίξεις των εθνικών μας θεμάτων και την προσπάθεια αναγέννησης της Ελλάδας, που άρχισε τον Οκτώβρη του 1981.

δεύτερο: Για όσους σκοπεύουν να παλιννοστήσουν, να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες για την ομαλή επανένταξή τους στην ελληνική ζωή από άποψη οικονομική και κοινωνική.

231θ. Συνεχίζονται, προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες και εξειδικεύονται τα προγράμματα ενημέρωσης εκπαίδευσης πολιτικής των στρατολογικών ρυθμίσεων ενίσχυσης οργανώσεων εξωτερικού, ειδικά προγράμματα κατάρτισης, απασχόλησης και επανένταξης, επενδυτικών κινήτρων κοινωνικής ασφάλισης, ειδικά προγράμματα επιστημόνων παλιννοστούντων, πολιτικών προσφύγων.

231ι. Διευρύνονται εξειδικευμένα προγράμματα που αφορούν:

Παιδεία:

- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πριν την απόσπασή τους στο εξωτερικό.
- Αναβάθμιση της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης για τους ελληνόπαιδες του εξωτερικού και οριστική κατοχύρωσή της με νόμο πλαίσιο.

Πολιτισμός:

- Ελεύθερα ανοιχτά πανεπιστήμια και επέκταση του θεσμού λαϊκής επιμόρφωσης.
- Πολυποίκιλα προγράμματα φιλοξενίας ελληνοπαίδων του εξωτερικού στους νομούς της καταγωγής τους.
- Θεσμοθέτηση των πολιτιστικών μηνών που ήδη οργανώνονται.
- Ίδρυση πολιτιστικών κέντρων για τους απόδημους Έλληνες στο εξωτερικό.

Ενημέρωση:

- Παραγωγή ελληνόγλωσσων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων από την ΕΡΤ.
- Ενίσχυση των ομογενειακών ΜΜΕ.

231^α. Το ΠΑΣΟΚ πιστεύει ότι οι συνθήκες είναι ώριμες για να πραγματοποιηθεί ένα μεγάλο άλμα στα χρόνια που έρχονται.

Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Το ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ μπορεί να είναι η ενιαία έκφραση του ελληνισμού με την ισότιμη έκφραση των Ελλήνων όπου γης, με στόχο την προάσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας και εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, αλλά και την επιβίωση της ελληνικής πολιτιστικής ιδιαιτερότητας που βρίσκεται στο επίκεντρο των κοσμογονικών εξελίξεων που συντελούνται σε παγκόσμια κλίμακα.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ και η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΣ ΕΓΓΥΑΤΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΣ

Προχωράμε με ωριμότητα, αισιοδοξία και πίστη για το μέλλον.

Το πρόγραμμά μας έχει υπαρκτές αφετηρίες, στηρίζεται σ' ένα πλούσιο χειροπιαστό έργο. Δεν είναι άθροισμα προεκλογικών υποσχέσεων ή παροχών. Ούτε αποτελεί ένα ευχολόγιο χωρίς προοπτική.

Η πρότασή μας είναι ένα πραγματικό πατριωτικό και δημοκρατικό προσκλητήριο που απευθύνεται στον κάθε πολίτη.

Δεσμεύεται από εθνικούς στόχους, προκύπτει από μια μακρόχρονη εμπειρία και μια μάχιμη πολιτική παρουσία και το κυριότερο, στηρίζεται στην απόφαση του λαού μας να προασπίσει τις κατακτήσεις του και να τις προωθήσει.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ και Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΕΓΓΥΩΝΤΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Πορευόμαστε με πίστη και αποφασιστικότητα στο αύριο, με αφετηρία **το τεράστιο έργο της Αλλαγής**, που αποτυπώνεται απ' άκρου σ' άκρο της χώρας, σε κάθε δημοκρατικό θεσμό, σε κάθε εκδήλωση της καθημερινής ζωής του πολίτη. Το έργο της ΑΛΛΑΓΗΣ αποτελεί μια αντικειμενική πραγματικότητα, πέρα από τους τυφλούς φανατισμούς και τις απόπειρες μιας μηδενιστικής κριτικής.

- **Ξεκινάμε για το αύριο** με αισιοδοξία, γιατί ζούμε σήμερα σε μια δημοκρατική χώρα, μια περίοδο ομαλότητας, συμφιλίωσης, Δημοκρατίας, Ελευθερίας, ισονομίας και ισοπολιτείας που δεν γνώρισε μέχρι σήμερα αυτός ο τόπος μέσα στα 170 χρόνια από την απελευθέρωσή του.
- **Ξεκινάμε από μια Ελλάδα** όπου η πολυφωνία, το ελεύθερο φρόνημα, ο πλουραλισμός, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων του πολίτη, η ισοτιμία της γυναίκας, έγιναν κατοχυρωμένα δικαιώματα.
- **Ξεκινάμε από μια οικονομία** που βρίσκεται σε σταθερή ανοδική τροχιά. Μια οικονομία που παρουσιάζει σήμερα μια ελπιδοφόρα προοπτική. Με την αναπτυξιακή και οικονομική μας πολιτική, ξαναζωντάνεψε η ξεχασμένη Ελλάδα της υπαίθρου, σταμάτησε η ασφυξία των πόλεων, αυξήθηκε το εισόδημα του εργάτη, του υπάλληλου, του συνταξιούχου, άρχισε να μοιράζονται δικαιότερα τα φορολογικά βάρη.
- **Ξεκινάμε από ένα σύστημα ΥΓΕΙΑΣ**, που αποτέλεσε πραγματική επανάσταση. Το ΕΣΥ καταγράφεται σήμερα ως μία από τις πιο σημαντικές κατακτήσεις του λαού μας. Γιατί καταργεί την εμπορευματοποίηση και προχώρησε σε μια εκτεταμένη και σύγχρονη υποδομή τόσο στην ύπαιθρο όσο και στις πόλεις.
- **Ξεκινάμε από μια ΠΑΙΔΕΙΑ** όπου πραγματοποιήθηκε μια καθολική ανασυγκρότηση σ' όλες τις βαθμίδες. Μια παιδεία με σύγχρονους προοδευτικούς θεσμούς που παρέχει ισότητα ευκαιριών, καταργεί τον σκοταδισμό, τον αυταρχισμό και τον διοικητισμό στην εκπαίδευση, που προετοιμάζει ολοκληρωμένα και υπεύθυνα άτομα, με γνώση και δημιουργική κριτική.
- **Ξεκινάμε σήμερα από μια συγκεκριμένη αναπτυξιακή στρατηγική**, που διαμορφώνεται μέσα από αποκεντρωμένους δημοκρατικούς θεσμούς με τη συμμετοχή του πολίτη, του εργαζόμενου, του παραγωγού, που συνδέεται με την αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού, σ' ένα ολοκληρωμένο «παραγωγικό χάρτη», που εκμεταλλεύεται και αξιοποιεί τους εγχώριους πόρους και ταυτόχρονα σηματοδοτεί τις στρατηγικές επιλογές που θα οδηγήσουν τη χώρα μας στον αναγκαίο **δημοκρατικό εκσυγχρονισμό, της επόμενης δεκαετίας**.
- **Ξεκινάμε σήμερα από μια συγκεκριμένη πολιτική για την απασχόληση**, που μειώνει δραστικά τις αρνητικές επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, φροντίζοντας παράλληλα για τη συνεχή εκπαίδευση, κατάρτιση και επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού.

• **Ξεκινάμε σήμερα από μια συγκεκριμένη πολιτική για την ποιότητα ζωής**. Μια πολιτική που σέβεται τον πολιτισμό, την παράδοση, που προστατεύει το περιβάλλον, τη φύση, την οικολογική ισορροπία. Αν δεν έχουν ακόμα φανεί χειροπιαστά τα αποτελέσματα της πολιτικής αυτής στις μεγάλες πόλεις, παρά το τεράστιο έργο που έχει συντελεστεί, ας αναλογιστούμε πού θα είχε φθάσει η κατάσταση αν είχε συνεχιστεί η πολιτική της συντήρησης. Σήμερα οι μεγάλες πόλεις μας θα ήταν κυριολεκτικά ακατοίκητες.

• **Ξεκινάμε σήμερα από μια κοινωνία ισοτιμίας, ισοπολιτείας, όπου η γυναίκα** κατέκτησε και κατακτά καθημερινά νέες θέσεις στην κοινωνία και στην παραγωγή. Η γυναίκα - πολίτης 2ης κατηγορίας, που θεσμικά και ιδεολογικά καθήλωνε η συντήρηση, δίνει σήμερα τη θέση της στην Ελληνίδα, που όχι μόνο κατακτά τη θέση που της αξίζει, αλλά γίνεται και πρωτοπόρα δύναμη για μια νέα κοινωνία, με σύγχρονο λόγο και ανθρώπινες αξίες.

• **Ξεκινάμε σήμερα από μια Νεολαία**, που κατέκτησε πρωτοπόρους θεσμούς και δικαιώματα στην Παιδεία, στη δουλειά, στην ψυχαγωγία, στη στρατιωτική θητεία. Μια νεολαία που μπορεί να ασκεί τον οξύ κριτικό της λόγο. Η σημερινή κοινωνία προσφέρει ακριβώς ανοικτούς ορίζοντες στον αγώνα της νεολαίας για την υπέρβαση των αναχρονιστικών και αλλοτριωτικών δομών που οδηγούν ή στον εφησυχασμό ή στα κοινωνικά αδιέξοδα ή σε εγωιστικές, αδιέξοδες, ατομικές λύσεις.

• **Ξεκινάμε σήμερα από μια Ελλάδα όπου η ύπαιθρος** έπαψε να είναι ο κοινωνικός και οικονομικός «παρίας» του Έθνους. Από μια Ελλάδα όπου τα έργα υποδομής κάθε τύπου, τα σχολεία, τα Κέντρα Υγείας, τα Πανεπιστήμια, οι πολιτιστικοί πυρήνες, τα έργα της παραγωγικής δομής όχι μόνο δεσπόζουν, αλλά άλλαξαν κυριολεκτικά τη μορφή της υπαίθρου.

• **Ξεκινάμε από μια Εθνική Στρατηγική για τον Ελληνισμό**, μια στρατηγική που διεύρυνε αποφασιστικά τα διεθνή μας ερείσματα, έδωσε φωνή, δημιουργική πρωτοβουλία, διεθνείς παρουσίες στη χώρα, προώθησε με αποφασιστικότητα και συνέπεια τα Εθνικά μας θέματα.

ΠΟΥ ΕΠΙΜΕΝΟΥΜΕ, ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΥΓΟΥΜΕ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΟΡΘΩΣΟΥΜΕ, ΤΙ ΘΑ ΔΙΑΦΥΛΑΞΟΥΜΕ

Χαράζουμε με πίστη και σιγουριά τους στόχους της νέας τετραετίας γιατί **γνωρίζουμε σε κάθε έκφρασή της τη σημερινή πραγματικότητα**, τα θετικά και τα αρνητικά της στοιχεία.

Πολλές φορές σταθήκαμε ιδιαίτερα σκληροί στην αυτοκριτική μας. Ήταν μια στάση ευθύνης απέναντι στο λαό που μας στηρίζει. Ταυτόχρονα ήταν μια διαδικασία **αυτογνωσίας και κριτικής** που οδηγεί στη σωστή αντιμετώπιση των προβλημάτων, στην ολόπλευρη γνώση, που βοηθά στο ξεπέρασμά τους.

• **Μαζί με το Λαό** λοιπόν και πάλι θα πρέπει να συμφωνήσουμε σε ποια σημεία της πολιτικής μας στρατηγικής **πρέπει να επιμείνουμε ανυποχώρητα**, τί πρέπει να αποφύγουμε, ποια στοιχεία των επιλογών μας **πρέπει να βελτιώσουμε και να συμπληρώσουμε**, τί ακόμα πρέπει **να αναθεωρήσουμε**, ώστε να ξεπεράσουμε τα αδιέξοδα. Αυτά είναι τα στοιχεία ενός ειλικρινούς διαλόγου με το Λαό που εμείς και μέσα από τη νέα προγραμματική μας διακήρυξη, ανοίγουμε.

α) Πού πρέπει να επιμείνουμε:

- Στην Εθνική στρατηγική της Ανεξαρτησίας, της προάσπισης της εδαφικής ακεραιότητας, στην ολόπλευρη υποστήριξη της δίκαιης λύσης του Κυπριακού.
- Στην πολιτική της Ειρήνης σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.
- Στην προάσπιση και ενίσχυση του Κράτους Πρόνοιας.
- Στις αλλαγές στους θεσμούς με βάση την αρχή της συμμετοχής του Λαού και της αποκέντρωσης.
- Στην προτεραιότητα του Τομέα της Παιδείας ως πυρήνα της αναπτυξιακής και πολιτιστικής αναβάθμισης του τόπου.
- Στην αναπτυξιακή στρατηγική του δημοκρατικού εκσυγχρονισμού που συμβαδίζει με την παραγωγική ανασυγκρότηση του τόπου.

β) Τί πρέπει να αποφύγουμε:

- Την **αλαζονεία της εξουσίας**, που επιφέρει ρήγματα μεταξύ του κύριου φορέα της Αλλαγής και των κοινωνικών δυνάμεων που αγωνίζονται γι' αυτήν. Ο συνεχής διάλογος με το Λαό και τους φορείς του, η πλήρης ενημέρωση και προετοιμασία της κοινωνίας μέσα από ένα σαφές και ολοκληρωμένο προγραμματικό πλαίσιο, ο κοινωνικός έλεγχος θα καταργήσουν τα φαινόμενα της αλαζονείας και θα επιτρέψουν στην κοινωνική δυναμική να εκφραστεί σ' ολόκληρη την πυραμίδα της εξουσίας.

- Τη γραφειοκρατία, την τυπολατρεία, τον συγκεντρωτισμό που αποδυναμώνει και αναστρέφει πολλές φορές το πολιτικό και κοινωνικό περιεχόμενο της Αλλαγής.
- Τον τραυματισμό της Εθνικής Λαϊκής Ενότητας, με επιπόλαιες διακρίσεις και άστοχους διαχωρισμούς.
- Τα φαινόμενα του παλαιοκομματισμού, της ρουσφετολογίας, του παραγοντισμού κάθε είδους, που τραυματίζουν και αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία της Αλλαγής.
- Την «οικειοποίηση της Αλλαγής από ευκαιριακά στοιχεία που αποδυναμώνουν με την πρακτική» τους ουσιώδη συστατικά μιας σοσιαλιστικής στρατηγικής, όπως η αντικειμενικότητα, η διαφάνεια, η αξιοκρατία, τα κοινωνικά κριτήρια.
- Τα φαινόμενα της μη διαφάνειας - όσα επιβιώνουν ακόμα - που επιτρέπουν την παρουσία και την επιβίωση παρασιτικών και διαμεσολαβητικών στοιχείων σ' ολόκληρο το κύκλωμα της παραγωγικής και δημόσιας ζωής. Η παρέμβαση της κοινωνίας και των φορέων μέσα από νομικά κατοχυρωμένους θεσμούς και διαδικασίες εργατικού και κοινωνικού ελέγχου, είναι ικανή να αποτρέψει και να εξαλείψει την παρέμβαση των κυκλωμάτων αυτών.

γ) Τι πρέπει να διορθώσουμε:

1. Η σταθερότητα της Οικονομίας, είναι πρωταρχικός στόχος, που πρέπει όμως πάντα να συνδυάζεται:
 - α. Με αυστηρές προτεραιότητες στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες που θα συνδυάζονται με τη συνέχιση της Κοινωνικής Πολιτικής (Υγεία, Παιδεία, Περιθαλψη, Καταπολέμηση της Ανεργίας).
 - β. Με τον έλεγχο των οικονομικών διεσόδσεων από το εξωτερικό, αλλά και τη συνέχιση της προσέλκυσης μη δανειακών κεφαλαίων που θα κατευθύνονται όμως σε νέες επενδύσεις.
 - γ. Με τη δικαιότερη κατανομή των βαρών, με μια δίκαιη φορολογική πολιτική, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης, την αποφυγή της υπερφορολόγησης της μισθωτής εργασίας. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης θα αντιμετωπίσει τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα.
 - δ. Με προτεραιότητες στην ενίσχυση των εισοδημάτων για την ανακούφιση των ασθενέστερων λαϊκών τάξεων.
 - ε. Με μεταφορά πόρων από την κατανάλωση στις επενδύσεις. Με την ενθάρρυνση της επανεπένδυσης των κερδών.
 - στ. Με την εναρμόνιση Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα.
 - ζ. Με τη σύνδεση αμοιβής με την παραγωγικότητα όλων των συντελεστών της παραγωγής.
2. Οι **συμμετοχικοί θεσμοί στην εκπαίδευση** και ιδιαίτερα η δημοκρατική συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αποτελούν κατάκτηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Όμως για να λειτουργήσουν οι θεσμοί αυτοί, να αποδώσουν το ουσιαστικό τους περιεχόμενο, πρέπει να επιμείνουμε αποφασιστικά στην άρνηση της παραταξικοποίησης και της κομματικοποίησης των ΑΕΙ και ΤΕΙ.
 - Ταυτόχρονα τα ΑΕΙ πρέπει να βελτιώσουν τη λειτουργικότητά τους, και να κατευθυνθούν προς την επέκταση του εύρους της γνώσης. Είναι άμεση ανάγκη να ενισχυθούν αποφασιστικά οι μεταπτυχιακές σπουδές και να συνδεθεί η έρευνα με την παραγωγική διαδικασία.
 - Τα ΤΕΙ οφείλουν να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την επέκταση του βάθους της γνώσης, με την εξειδίκευση τεχνολογίας και μεθόδων.

Πρέπει να αντιμετωπιστεί μια ψευδής αντίθεση μεταξύ ΑΕΙ και ΤΕΙ, με τον σαφή καθορισμό των ρόλων στην παραγωγική διαδικασία.

- Το νέο περιεχόμενο σπουδών, πρέπει να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες αναπτυξιακές και κοινωνικές ανάγκες.
- Η ομαλή ένταξη των πτυχιούχων μέσα στην παραγωγική διαδικασία και η επαγγελματική τους αποκατάσταση, προϋποθέτει την αποτίμηση των πραγματικών αναγκών της χώρας σε επιστημονικό προσωπικό, και τη διεύρυνση των απασχολήσεων σε νέους τομείς της σύγχρονης εξέλιξης.
- Η συνεχιζόμενη εκπαίδευση μπορεί και πρέπει να αφορά και τους επιστήμονες και τους εργαζόμενους γενικότερα.

3. **Η Δημόσια Διοίκηση**, πρέπει να προχωρήσει αποφασιστικά στην απογραφειοκρατικοποίηση, στην ανάδειξη της ως αναπτυξιακού μοχλού στην εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη.

Οι ενιαίοι κανόνες αμοιβής και εξέλιξης στη δημόσια διοίκηση μπορεί και πρέπει να συνδυαστούν με την αναγνώριση της προσφοράς στην παραγωγική και κοινωνική διαδικασία.

4. **Οι Δημόσιες Επιχειρήσεις, ο Κοινωνικός Τομέας, το Συνεταιριστικό Κίνημα**, θα πρέπει να ακολουθήσουν αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια στη λειτουργία τους. Εάν καλούνται από το Κράτος να ασκήσουν για λογαριασμό του Κοινωνική πολιτική, τότε δικαιούνται να απαιτήσουν από το Κράτος την ανάληψη του κόστους.

Δεν πρόκειται με ψεύτικα δήθεν προνόμια να δημιουργήσουμε ξανά προβληματικούς τομείς.

5. **Το Κράτος Πρόνοιας** που θα πρέπει να συνεχίσει και να επεκτείνει τις δραστηριότητές του, αλλά ταυτόχρονα να ορθολογικοποιήσει τις λειτουργίες του και τις επιλογές του.
Το ΕΣΥ πρέπει να στραφεί τώρα στην ποιότητα και κυρίως στην πρόληψη και στην προστασία της υγείας.

— Πρέπει να αρνηθούμε από δω και πέρα, την ευκαιριακή παραχώρηση προνομίων και παροχών σε επιμέρους ομάδες πίεσης. Πρέπει να σχεδιαστεί ένας ολοκληρωμένος «κοινωνικός χάρτης» που θα αξιολογήσει και θα κατανείμει τις δαπάνες σύμφωνα με ιεραρχημένες ανάγκες και προτεραιότητες.

6. **Η ελευθερία πληροφόρησης και επικοινωνίας** που αποκαταστάθηκε τα 8 χρόνια πρέπει να συμπληρωθεί με τη σωστή πληροφόρηση. Η αντικειμενική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προϋποθέτει διάλογο, εναλλακτικές λύσεις και ουσιαστική λειτουργία του κοινωνικού ελέγχου.

7. **Η αποκατάσταση μιας νέας δυναμικής ισορροπίας ανάμεσα στην Ανάπτυξη και την Προστασία του Περιβάλλοντος**, προϋποθέτει επανακατανομή των δαπανών και σημαντική ενίσχυση των οικονομικών πόρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

δ) Πρέπει οπωσδήποτε να διαφυλάξουμε:

— **Τους Δημοκρατικούς Θεσμούς** και την ομαλή δημοκρατική λειτουργία του πολιτεύματός μας.

— **Τους Θεσμούς Αποκέντρωσης, Συμμετοχής του πολίτη και των εργαζομένων** που οδηγούν στη Λαϊκή Κυριαρχία.

— **Τις μεγάλες Λαϊκές κατακτήσεις**, που αποκτήθηκαν μετά από μακροχρόνιους αγώνες από το λαό μας.

— **Την Εθνική Συμφιλίωση**, που αποτελεί μια πρόσφατη κατάκτηση του λαού μας, και θέτει οριστικό πέρας στο διχασμό, στη μισαλλοδοξία, στις αντιδημοκρατικές διακρίσεις.

— **Την αποκατάσταση της ενότητας του μαζικού Κινήματος.**

— **Το ήπιο πολιτικό κλίμα**, που επιτρέπει στα κόμματα, στους φορείς, στον κάθε πολίτη, να εκφράζουν ελεύθερα τις ιδεολογικές τους αρχές, τα πολιτικά τους προγράμματα, τα κοινωνικά τους πιστεύω χωρίς κραυγές μισαλλοδοξίας, χωρίς ύβρεις και λασπολογίες, που δυστυχώς αποτελούν το σύγχρονο οπλοστάσιο της συντήρησης.

Η εμπέδωση και διατήρηση του ήπιου πολιτικού κλίματος, όμως είναι ευθύνη όλων. Και των κομμάτων και των φορέων και αυτών που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη. Είναι τέλος, χρέος όλων των πολιτών που πρέπει και ατομικά να συμβάλουν σ' αυτό. Η ψήφος της 18 Ιουνίου θα κρίνει και σ' αυτό τον τομέα, το ήθος και την ικανότητα των πολιτικών φορέων να ανταποκριθούν στην εθνική τους αποστολή.

Εμείς, ως ΠΑΣΟΚ, χωρίς να υποστείλουμε τις αρχές μας θα ρίξουμε το βάρος μας σε εκείνα τα σημεία που ενώνουν και δεν διχάζουν το λαό, στα σημεία εκείνα που δημιουργούν σταθερές προοπτικές για την κοινωνία μας.

Τα 15 χρόνια ζωής του Κινήματος, από τα οποία 8 χρόνια διακυβέρνησε τη χώρα, απέδειξαν περίτρανα ότι **τα οράματα και οι στόχοι παρέμειναν αναλλοίωτα και ακτινοβόλα.**

Ασφαλώς οι κοσμογονικές αλλαγές στο παγκόσμιο περιβάλλον, οι σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις και οι κοινωνικές και παραγωγικές ανακατατάξεις, διαμορφώνουν νέα πεδία όπου **δοκιμάζονται και προωθούνται οι στόχοι αυτοί.**

Σήμερα, **οι ιδέες και τα οράματα του σοσιαλισμού**, όχι μόνο δεν αποδυναμώθηκαν, όπως ισχυρίζονται μερικοί, αλλά αντίθετα αποδεικνύεται, ότι αποτελούν **τη μόνη θετική και ελπιδοφόρα προοπτική** για να οδηγήσουν την ανθρωπότητα σ' ένα καλύτερο μέλλον. Οι αρχές και οι στόχοι του σοσιαλισμού, είναι οι μόνες ικανές με τη συμμετοχή και το διάλογο να οδηγήσουν στη νέα ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, να οργανώσουν μια **κοινωνία δικαίη και ανθρώπινη**. Μια κοινωνία που επιτρέπει στον άνθρωπο να αναπτύξει τις δημιουργικές του δυνάμεις, πέρα από τον κόσμο της αλλοτρίωσης, του ατομικισμού, και της «πτώχευσης» των αξιών.

Σήμερα η χώρα μας δίνει τη μάχη της ανεξαρτησίας και της ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της κοινωνίας των πολιτών μέσα στο χώρο της Κοινότητας.

Το σύνθημά μας για **μια Ελλάδα σύγχρονη, ισχυρή, ανεπτυγμένη, σε μια Ευρώπη ενωμένη και προοδευτική, αποτελεί τη σύγχρονη προωθημένη δημοκρατική θέση:** Απέναντι σ' εκείνους που μας έρριξαν «στη θάλασσα να κολυμπήσουμε» οδηγώντας μας με μαθηματική ακρίβεια στην παραγωγική

αποδιάρθρωση και στην περιθωριοποίηση, αντιτάξαμε και αντιτάσσουμε μια πολύπλευρη στρατηγική που θεωρεί την **Ανεπτυγμένη και Ενωμένη Ευρώπη, την Ευρώπη της Ειρήνης και του Πολιτισμού, την Ευρώπη της Κοινωνικής Δικαιοσύνης και της Αλληλεγγύης, ως την πιο σύγχρονη έκφραση του προοδευτικού και σοσιαλιστικού ρεύματος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς.**

Ο δρόμος μας είναι **δημοκρατικός, ειρηνικός, κοινοβουλευτικός.** Πιστεύουμε ότι όλων των εργαζομένων τα συμφέροντα εκφράζονται στους στόχους της Αλλαγής. Αγωνιζόμαστε να τους πείσουμε με δημοκρατικές διαδικασίες, με επιχειρήματα, με διαφανείς πράξεις.

Πιστεύουμε ότι το καλύτερο αύριο θα έρθει αντιμετωπίζοντας και επιλύοντας τα **σημερινά προβλήματα.** Δεν θυσιάζουμε γενιές. Δεν επιβάλλουμε επιλογές **ερήμην των κοινωνικών δυνάμεων** που στηρίζουν.

Όμως παράλληλα, δεν θα θυσιάσουμε για χάρη μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων, το αύριο. Μπορούμε κάθε φορά, να αξιολογήσουμε και να **συνδυάσουμε τον επιθυμητό με τον εφικτό στόχο,** αξιοποιώντας την κοινωνική συναίνεση.

Στην πορεία μας, δεν συμβιβαστήκαμε, **ούτε θα συμβιβαστούμε με τα κατεστημένα συμφέροντα.**

Γι' αυτό το λόγο, τα κάθε λογής συμφέροντα μας πολεμούν και θα μας πολεμούν.

Γι' αυτόν όμως ακριβώς το λόγο, ο πολιτικός μας λόγος, το πρόγραμμά μας, στηρίζεται από το Λαό.

**ΓΙ' ΑΥΤΟ Ο ΛΑΟΣ
ΘΑ ΨΗΦΙΣΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΠΑΣΟΚ.**

**Για μια νέα πορεία του ΠΑΣΟΚ
και της ΑΛΛΑΓΗΣ, στην τρίτη τετραετία.
Μια νέα πορεία σύγχρονη
με πυξίδα τις αρχές μας.**